DIỄN ĐÀN VĂN HỌC NGHỆ THUẬT BÌNH PHƯỚC

HỘI ĐỒNG BIÊN TẬP

Nhà nghiên cứu VNDG LÊ VĂN QUANG - Chủ tịch

Nhà báo PHẠM HIẾN - Phó Chủ tịch

CÁC ỦY VIÊN

Nhạc sĩ NGÔ ĐỨC HÒA

Họa sĩ HUỲNH HƯỜNG

Nghệ sĩ Nhiếp ảnh NGUYỄN VĂN PHÚC

Nhà văn NGÔ THỊ NGỌC DIỆP

Tổng biên tập

PHẠM HIẾN

Thư ký Tòa soạn

Nhà báo TRƯƠNG QUỐC CƯỜNG

Biên tập

NGUYỄN VĂN DƯƠNG

TRẦN LÊ HOÀNG VŨ

Trình bày

QUỐC CƯỜNG

Sửa bản in

ĐOÀN THỊ HUYỀN TRANG

Bìa 1: *Thủ tướng Phạm Minh Chính và Thủ tướng Trung Quốc Lý Cường trải nghiệm in tranh theo cách của các nghệ nhân Đông Hồ.* Ảnh: TL

TÒA SOẠN

Số 1, Nguyễn Thị Minh Khai, P. Tân Phú, Tp. Đồng Xoài, tỉnh Bình Phước.

ĐT: 0271.3888507; Fax: 0271.3887132

Email: tapchivannghebinhphuoc@gmail.com
Website: https://vannghebinhphuoc.org.vn

TRONG SỐ NÀY

*** XÃ LUẬN** Trang 2
*** CHÍNH TRỊ - XÃ HỘI**
- Bác Hồ nói về Văn học Nghệ thuật. 3
- Tổ quốc - những mùa Thu. 5
- Bình Phước quê mình. 6

*** SÁCH VÀ VĂN HÓA ĐỌC**
- Cẩm nang quý về xây dựng và phát triển văn hóa. 7

*** NGHIÊN CỨU - TRAO ĐỔI**
- Văn hóa là sức mạnh mềm trong kỷ nguyên vươn mình... 10
- Lý luận phê bình với điểm nhấn Văn học Nghệ thuật... 15
- Sự đa dạng của Nhiếp ảnh Bình Phước... 20

*** NHỊP SỐNG ĐỒNG XOÀI**
- Khi thành phố lên đèn. 25

*** KỶ NIỆM 42 NĂM NGÀY NHÀ GIÁO VIỆT NAM (20/11/1982 - 20/11/2024)**
- Tiên học lễ, Hậu học văn. 27
- Hình ảnh thầy cô trong thơ ca. 29
- Người tiếp lửa đam mê. 32
- Viết cho nghề giáo của tôi. 34
- Khổ học mới thành tài. 36
- Trường THPT Chu Văn An từng bước khẳng định... 39
- Ước mơ. 42
- Lớp học thời chiến. 44
- **Nhạc:** Lời của thầy. 52
- Nỗi niềm mưa bão. 53
- **Truyện ngắn:** Hương rừng. 56

*** BÙ ĐĂNG VỚI LỄ HỘI VANG MÃI TIẾNG CHÀY TRÊN SÓC BOM BO**
- "Tiếng chày trên sóc Bom Bo" vang vọng mãi... 63
- Đặc sắc lễ hội, Bù Đăng vươn mình. 67
- **Nhạc:** Bom Bo mùa Xuân về. 71

*** DI SẢN BÌNH PHƯỚC**
- Đưa văn hóa truyền thống của người S'tiêng... 72

*** BIỂN ĐẢO - QUÊ HƯƠNG**
- Biển chiều. 74
- Nhớ Trường Sa. 75

*** TIN TỔNG HỢP:** 79

* ***Thơ:*** Ninh Thúy, Nguyễn Xuân Cường, Nguyễn Hoàng Oanh, Trịnh Thị Ngọc, Đoàn Thu Hiền, Hồng Châu, Duy Phúc, Đinh Thị Ngọc Thủy, Thu Đàm, Ngọc Dung, Hoàng Quý, Tống Trung, Đông Anh Thuận, Hồ Đình Hiệp, Đỗ Thanh Bình,...

VĂN NGHỆ SĨ VỚI KỶ NGUYÊN VƯƠN MÌNH CỦA DÂN TỘC

Ngày 31-10, tại Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh, Giáo sư, Tiến sỹ Tô Lâm, Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam đã có buổi trao đổi quan trọng xoay quanh một số nội dung về kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc. Yêu cầu nhận thức cơ bản đó là: Kỷ nguyên vươn mình hàm ý tạo sự chuyển động mạnh mẽ, dứt khoát, quyết liệt, tích cực, nỗ lực, nội lực, tự tin để vượt qua thách thức, vượt qua chính mình, thực hiện khát vọng, vươn tới mục tiêu, đạt được những thành tựu vĩ đại. Dưới sự lãnh đạo, cầm quyền của Đảng Cộng sản, xây dựng thành công nước Việt Nam Xã hội Chủ nghĩa, dân giàu, nước mạnh, công bằng, dân chủ, văn minh, sánh vai với các cường quốc năm châu.

Theo PGS.TS Bùi Hoài Sơn nhận định: So với những giai đoạn trước đây, vai trò của Văn hóa - Nghệ thuật trong kỷ nguyên mới không chỉ giới hạn ở việc bảo tồn, duy trì bản sắc dân tộc mà còn mở rộng sang những lĩnh vực quan trọng khác như kinh tế sáng tạo, giao lưu Quốc tế và xây dựng hình ảnh quốc gia. Trong quá khứ, đặc biệt là ***trong các giai đoạn chiến tranh vô vàn khó khăn, Văn hóa - Nghệ thuật đã làm tốt vai trò của mình trong việc nuôi dưỡng tinh thần dân tộc, tạo ra sức mạnh đoàn kết****. Tuy nhiên, ở kỷ nguyên hiện tại, khi Việt Nam bước vào quá trình hội nhập và phát triển nhanh chóng, Văn hóa - Nghệ thuật đã và đang trở thành một phần của* ***"sức mạnh mềm"*** *Quốc gia, đóng vai trò khẳng định vị thế của đất nước trên trường Quốc tế.*

Để chung sức, đồng lòng với "Kỷ nguyên vươn mình của dân tộc" Văn nghệ sĩ Bình Phước đang ra sức hoạt động, sáng tạo và sáng tác; trước mắt, tập trung trí tuệ tham gia Hội thảo ***"Phát huy vai trò Văn học, Nghệ thuật trong xây dựng Văn hóa, con người Bình Phước"*** *do Ban tuyên giáo Tỉnh ủy tổ chức. Hy vọng Hội thảo sẽ nêu bật được các yếu tố quan trọng: Muốn có những tác phẩm đạt giá trị về tư tưởng và thẩm mỹ, cũng như những giá trị khác trong hệ giá trị Văn học, Nghệ thuật dân tộc và hiện đại, trước hết cần phải phát huy nội lực từ phía bản thân văn nghệ sĩ, trên tinh thần suốt đời đồng hành cùng đất nước, dân tộc Việt Nam và bản sắc Văn hóa, con người Bình Phước. Phấn đấu sáng tác nhiều tác phẩm Văn học, Nghệ thuật có giá trị tư tưởng và nghệ thuật cao, có tác dụng to lớn xây dựng con người; vừa có tác dụng định hướng, vừa đáp ứng nhu cầu văn hoá - tinh thần ngày càng cao của Nhân dân. Phát triển sâu rộng văn nghệ quần chúng, hoạt động Văn học, Nghệ thuật ngày càng chuyên nghiệp hơn.*

20-11, mùa Hiến chương Nhà giáo của lần kỷ niệm thứ 42 đã về, trong niềm vui - hân hoan của bao thế hệ thầy cô và học sinh đầy ắp kỷ niệm, Tạp chí Văn nghệ Bình Phướcsố 89 vui mừng giới thiệu nhiều tác phẩm VHNT chủ đề về "nghề giáo" để cùng tôn vinh, tri ân quý thầy cô! Nhắc nhớ và biết ơn quý thầy cô đã, đang và sẽ đưa các chuyến đò vào "Kỷ nguyên vươn mình của dân tộc" . ***VNBP***

BÁC HỒ NÓI VỀ VĂN HỌC NGHỆ THUẬT

❒ TUẤN NGUYỄN

Tư tưởng nhân văn và tính nhân dân trong vVăn học, Nghệ thuật cách mạng là di sản tinh thần cao quý của Chủ tịch Hồ Chí Minh, điều đó thể hiện trong sáng tạo nghệ thuật và trong quan điểm xây dựng nền Văn học Nghệ thuật của nước ta hiện nay...

Chủ tịch Hồ Chí Minh quan niệm Văn hóa, trong đó có Văn học Nghệ thuật là một mặt trận, văn nghệ sĩ là chiến sĩ trên mặt trận ấy. Văn học Nghệ thuật là vũ khí để văn nghệ sĩ - chiến sĩ sử dụng trong sự nghiệp giải phóng dân tộc, giải phóng giai cấp. Ngay từ những thập niên đầu của thế kỷ XX, nhà văn hóa cách mạng Nguyễn Ái Quốc đã sáng tác Thơ, Văn, Ký, Họa để bênh vực người bị áp bức và các dân tộc bị thực dân đô hộ.

Khi đọc tác phẩm "Thiên Gia thi" của người xưa, Hồ Chí Minh đã cảm tác và viết rằng:

"Nay ở trong thơ nên có thép,
Nhà thơ cũng phải biết xung phong".

Hai câu thơ của Người cũng phản ánh ý chí của văn nghệ sĩ - chiến sĩ trong cuộc đấu tranh giữa văn minh và tàn bạo, giữa chính nghĩa và phi nghĩa. Người kêu gọi: *"Dân tộc bị áp bức thì văn nghệ cũng mất tự do. Văn nghệ muốn tự do thì phải tham gia cách mạng"* (1).

Tư tưởng Hồ Chí Minh về Văn học Nghệ thuật có nguồn cội từ những áng thơ văn bất hủ (thơ văn góp phần đánh giặc, cứu nước) của những anh hùng dân tộc như Lý Thường Kiệt, Nguyễn Trãi, Trần Thái Tông…

Khát vọng tự do cho bản thân, tự do cho dân tộc và tinh thần chiến đấu kiên cường để giành độc lập, tự do cho Tổ quốc được thể hiện đậm nét trong những câu thơ của Chủ tịch Hồ Chí Minh, khi Người bị tù đày trong nhà giam của Tưởng Giới Thạch:

Thà chết chẳng cam nô lệ mãi
Tung bay cờ nghĩa khắp trăm miền
Xót mình giam hãm trong tù ngục
Chưa được xông pha giữa trận tiền.

Đọc tác phẩm của Bác Hồ ta cảm nhận được sự rung động thẩm mỹ cao đẹp, cảm nhận được một sắc thái nhân văn, ngời ngời tinh thần lạc quan cách mạng:

Hai mươi tư tháng sáu
Lên ngọn núi này chơi
Ngẩng đầu, mặt trời đỏ
Bên suối một nhành mai.

Là người cầm bút, Chủ tịch Hồ Chí Minh rất thấu hiểu văn nghệ sĩ luôn luôn có nhu cầu và làm việc hết mình như con tằm nhả tơ để sáng

tác những tác phẩm mới. Tư tưởng, tình cảm của văn nghệ sĩ giao lưu với công chúng trong việc thưởng thức Văn học Nghệ thuật và thông qua tác phẩm văn nghệ sĩ giãi bày với chính bản thân mình.

Vì vậy, Chủ tịch Hồ Chí Minh đòi hỏi văn nghệ sĩ phải sáng tạo ra những *"Tác phẩm có nội dung chân thật và phong phú, có hình thức trong sáng, vui tươi, hấp dẫn khi chưa xem thì muốn xem, xem rồi thì bổ ích"* (2). Đó là những tác phẩm: Thơ, Văn, Nhạc, Họa, Điêu khắc, Nhiếp ảnh… Những tác phẩm không thể thiếu trong đời sống văn hóa tinh thần của nhân dân.

Chủ tịch Hồ Chí Minh cho rằng văn nghệ sĩ vừa biết "mơ mộng" vừa phải biết trở về với cuộc sống thực tại của con người, nhận thức đúng và cải tạo cuộc sống hiện thực để cuộc sống tốt đẹp hơn, không "tô hồng" hay "bôi đen" hiện thực. Muốn vậy, văn nghệ sĩ phải có thế giới quan khoa học, nắm bắt được tình cảm, tâm tư của Nhân dân và quan điểm đường lối của Đảng, pháp luật của Nhà nước...

Ngày nay, nhân loại đang nhận thức đầy đủ về vai trò của Văn học Nghệ thuật trong sự nghiệp phát triển kinh tế xã hội. Tiếp thu tư tưởng nhân văn Hồ Chí Minh về Văn học Nghệ thuật, hàng chục năm qua, Đảng ta đã có đường lối chủ trương soi sáng cho sự nghiệp Văn học Nghệ thuật phát triển. Những chủ trương đường lối đó được thể chế hóa qua các Nghị quyết, Quyết định, Chỉ thị của Đảng, chính quyền các cấp.

Ngày 16 tháng 6 năm 2008, Bộ chính trị đã ra Nghị quyết số 23-NQ/TW *"Về việc tiếp tục xây dựng và phát triển Văn học, Nghệ thuật trong tình hình mới"*. Nghị quyết khẳng định: *"Văn học, Nghệ thuật là lĩnh vực rất quan trọng đặc biệt tinh tế của văn hóa, là nhu cầu thiết yếu thể hiện khát vọng Chân, Thiện, Mỹ của con người, là một động lực to lớn trực tiếp góp phần xây dựng nền tảng tinh thần của xã hội và sự phát triển toàn diện của con người Việt Nam"*. Nghị quyết số 23-NQ/TW cũng chỉ rõ trong thời kỳ mới đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, hội nhập Quốc tế… Văn học Nghệ thuật nước ta đứng trước những thời cơ, vận hội lớn, đồng thời cũng đứng trước những thách thức gay gắt. Ban Tuyên giáo Trung ương cũng đã triển khai Nghị quyết số 23-NQ/TW đến Cấp ủy các tỉnh thành và Liên hiệp các Hội Văn học Nghệ thuật Việt Nam, thường xuyên tổ chức để Đảng viên và văn nghệ sĩ học tập, nghiên cứu Tư tưởng Hồ Chí Minh về Văn hóa nói chung và Văn học Nghệ thuật nói riêng... ■

(1) Hồ Chí Minh-Văn hóa Nghệ thuật cũng là một mặt trận. NXB Văn học 1981, trang 136.

(2) Hồ Chí Minh toàn tập, tập 6 trang 368 NXB Chính trị Quốc gia.

Nguyễn Hữu Diên

Tổ Quốc - Những Mùa Thu

Việt Nam ơi! Ta nghe mùa Thu hát
Vang vọng về từ thế hệ cha ông
Những mùa Thu của con cháu Lạc - Hồng
Mãi muôn đời lưu danh vào trang sử

Tổ quốc ta qua đạn bom khói lửa
Máu và hoa đã tô thắm ngọn cờ
Nơi cánh cò cõng những vần thơ
Bay giữa trời dệt hồn thiêng sông núi

Những mùa Thu từ đau thương, nghèo đói
Như con thuyền giữa biển cả mênh mông
Lênh đênh cùng sóng gió bão dông
Cả dân tộc vững niềm tin theo Đảng

Để hôm nay đón mùa Thu tươi sáng
Long lanh trong ánh mắt muôn người
Những mùa Thu đã thay đổi cuộc đời
Gọi dòng sông sáng bừng lên ánh điện

Những chuyến tàu đi năm châu bốn biển
Đất nuôi cây nảy lộc đâm chồi
Việt Nam ơi! Cả sông núi biển trời
Đang rộn rã nghe mùa Thu hát.

Hà Thanh

Bình Phước Quê Mình

Em hãy về Bình Phước cùng anh
Để chiêm nghiệm bức tranh cuộc sống
Đây quê hương bao niềm tin hy vọng
Cây lá đâm chồi trái ngọt vào Xuân.

Rừng cao su bát ngát màu xanh
Là "vàng trắng" làm giàu đất nước
Những vườn điều lung linh quả ngọt
Bình Phước quê mình đẹp lắm em ơi!

50 năm, nửa thế kỷ qua rồi
Vẫn thắm mãi sắc xanh Bình Phước
Xanh của lá cây rừng Tà Thiết
Xanh rừng vàng Bù Gia Mập nguyên sinh.

Vượt Sông Bé, về với Phước Long
"Xây chiến thắng" điện Thác Mơ bừng sáng
Vang vọng mãi bài ca cách mạng
Bà Rá hiên ngang đứng giữa trời xanh.

Hãy cùng anh đến với Lộc Ninh
Nhớ lại chuyện của mùa Xuân năm ấy
Thần tốc tấn công! Miền Nam nổi dậy
Giải phóng Sài gòn, Tổ quốc về ta!

Quê hương mình đẹp những bài ca
Chung sức đồng lòng bên nhau xây dựng
Nhà máy, công trường mọc lên sừng sững
Cuộc sống ấm no đến với mọi nhà.

Đồng Xoài hôm nay sắc thắm ngàn hoa
Thành phố trẻ đang vươn mình đi tới
50 năm, mùa Xuân thắng lợi
Bình Phước quê mình phơi phới tương lai.

Ảnh: TL

CẨM NANG QUÝ
VỀ XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN VĂN HÓA

❒ NGUYỄN VĂN TOÀN

Cuốn sách "Xây dựng và phát triển nền Văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc" của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng là cuốn cẩm nang quý về Văn hóa đối với đội ngũ cán bộ, đảng viên và Nhân dân ta trong sự nghiệp xây dựng và phát triển nền Văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc.

Cuốn sách "Xây dựng và phát triển nền Văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc" của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng do Ban Tuyên giáo Trung ương chủ trì, phối hợp với Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Nhà Xuất bản Chính trị Quốc gia Sự thật, Tạp chí Cộng sản, Thông tấn xã Việt Nam và các cơ quan liên quan tổ chức biên tập, xuất bản. Được triển khai từ tháng 3-2023, cuốn sách đã hoàn thành, ra mắt vào dịp kỷ niệm 99 năm Ngày Báo chí cách mạng Việt Nam (21/6/1925 - 21/6/2024).

Cuốn sách gồm 928 trang, tuyển chọn 92 bài viết, bài phát biểu, bài nói, lược ghi, trả lời phỏng vấn, thư... của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng về xây dựng và phát triển nền Văn hóa Việt Nam, trong đó bài viết sớm nhất là năm 1968. Nội dung các bài phát biểu, bài viết thể hiện sự quan tâm sâu sắc của Tổng Bí thư đối với việc xây dựng, giữ gìn, phát triển nền Văn hóa Việt Nam với các yếu tố truyền thống và hiện đại, bản sắc và hội nhập; tạo nguồn lực nội sinh, huy động sức mạnh của Văn hóa, Con người Việt Nam trong công cuộc xây dựng, phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc.

Nội dung cuốn sách "Xây dựng và phát triển nền Văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc" của

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng gồm ba phần.

Phần thứ nhất "Văn hóa là hồn cốt của dân tộc", gồm 19 bài phát biểu, bài viết của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng tại Hội nghị Văn hóa toàn quốc triển khai Nghị quyết Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng; Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương, Hội nghị công tác tư tưởng - văn hóa toàn quốc, Hội nghị Tuyên giáo toàn quốc... Với những lập luận đầy sức thuyết phục, những dẫn chứng rất phong phú và sinh động, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã lý giải cụ thể nội hàm của khái niệm xây dựng nền Văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc; phân tích vai trò, vị trí đặc biệt quan trọng của Văn hóa trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; mục tiêu, nhiệm vụ và định hướng giải pháp để phát huy đầy đủ, toàn diện giá trị văn hoá.

Phần thứ hai "Phát triển toàn diện, đồng bộ để Văn hóa thật sự là sức mạnh nội sinh, động lực phát triển đất nước bền vững", tuyển chọn 73 bài phát biểu, bài viết, thư của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đối với các lĩnh vực Văn hóa cũng như quá trình xây dựng, phát triển của các cơ quan Văn hóa. Với thực tiễn phong phú và tư duy lý luận sắc bén, sự am hiểu sâu sắc về đặc trưng của từng loại hình Văn hóa, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã có những chỉ đạo toàn diện, đối với lĩnh vực Văn học, Nghệ thuật; Giáo dục, Đào tạo; Khoa học, Công nghệ; Báo chí, Xuất bản;…

Phần thứ ba "Từ luận điểm Văn hóa của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đến thực tiễn cuộc sống", tuyển chọn 32 bài viết, trả lời phỏng vấn của các cán bộ, đảng viên và Nhân dân trong nghiên cứu, học tập và triển khai, cụ thể hóa các chủ trương, đường lối của Đảng, ý kiến chỉ đạo của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng tại Hội nghị Văn hóa toàn quốc, gắn với xây dựng hệ giá trị quốc gia, Hệ giá trị Văn hóa, Hệ giá trị Gia đình và Chuẩn mực con người Việt Nam.

Cuốn sách cũng tuyển chọn hơn 90 bức ảnh tư liệu quý, ghi lại những hình ảnh của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng trong các hoạt động Văn hóa; các chuyến đi thăm, làm việc với các địa phương, các cơ quan, đơn vị trong ngành Văn hóa; các buổi gặp gỡ văn nghệ sĩ, trí thức trên mọi miền Tổ quốc.

Phó Trưởng ban Thường trực Ban Tuyên giáo Trung ương Lại Xuân Môn nêu rõ: *"Cuốn sách của đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng có giá trị lý luận và thực tiễn quan trọng đối với sự nghiệp xây dựng và phát triển Văn hóa, Con người Việt Nam nói riêng, với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam Xã hội Chủ nghĩa nói chung. Nội dung cuốn sách đồng thời khắc họa sâu sắc, sinh động một nhân cách văn hóa cao đẹp, giản dị, gần gũi của đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng".*

Bộ trưởng Bộ Văn hóa Thể thao và Du lịch Nguyễn Văn Hùng khẳng định, cán bộ Văn hóa cần coi cuốn sách của Tổng Bí thư là cẩm nang làm nghề.

Người đứng đầu Bộ Văn hóa Thể thao và Du lịch yêu cầu các cán bộ ngành Văn hóa cần nghiêm túc ghi nhớ, ứng dụng những lý luận của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng nêu trong sách vào đời sống thực tế.

Sau khi đọc cuốn sách *"Xây dựng và phát triển nền Văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc"* của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng, PGS. TS Nguyễn Hồng Vinh, nguyên Ủy viên Trung ương Đảng, nguyên Phó Trưởng ban Thường trực Ban Tư tưởng Văn hóa Trung ương chia sẻ: *"Đọc cuốn sách này, cảm nghĩ của tôi, thu nhận của tôi là có rất nhiều điều mới mẻ và sâu sắc… Tất cả cho con người, tất cả vì con người. Xây dựng Văn hóa cũng là cho con người Việt Nam có một cuộc sống ấm no, hạnh phúc và nước ta giàu mạnh, sánh vai với các cường quốc năm châu. Đấy chính là mục tiêu của nền Văn hóa như Tổng Bí thư đã xuyên suốt trong cuốn sách này"*.

Cảm nhận về cuốn sách *"Xây dựng và phát triển nền Văn hóa Việt Nam tiên tiến đậm đà bản sắc dân tộc"*, GS.TS Phùng Hữu Phú, nguyên Phó Chủ tịch Thường trực Hội đồng Lý luận Trung ương, cho rằng: *"Tác phẩm của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng có sức cảm hóa, lan tỏa sâu rộng, định hướng nhận thức, dẫn dắt hành động đối với toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta trong sự nghiệp xây dựng, phát triển nền Văn hóa dân tộc trong thời kỳ phát triển mới của đất nước. Sức sống của tác phẩm một phần do giá trị tư tưởng, tầm trí tuệ kết tinh trong từng bài viết, bài nói. Đây là tâm huyết, sự gửi gắm và kỳ vọng của Tổng Bí thư - nhà lãnh đạo tâm đức, nhà văn hóa lớn, nhân cách văn hóa lớn, hết lòng vì Đảng, vì dân, được Nhân dân kính trọng, yêu mến, tin tưởng"*.

Nhạc sĩ Đỗ Hồng Quân, Bí thư Đảng đoàn, Chủ tịch Ủy ban toàn quốc Liên hiệp các Hội Văn học Nghệ thuật Việt Nam cho rằng, qua cuốn sách giá trị của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng, chúng ta thấy tri thức sâu rộng của Tổng Bí thư trên mọi lĩnh vực về Văn hóa. Nhạc sĩ Đỗ Hồng Quân nhấn mạnh: *"Tổng Bí thư đã nói ra bài học sâu sắc nhất. Đó là bài học về sáng tạo, phải có khát vọng và những lý tưởng trong công việc sáng tạo của mình. Thực tế chứng minh trên thế giới, các nhà văn, nghệ sĩ lớn khi có những tác phẩm lớn họ đều là những con người có khát vọng lớn lao, có những lý tưởng cao cả và hơn nữa là mong muốn để cống hiến cho dân tộc. Đây là bài học chúng tôi thấy rất thuyết phục. Cuốn sách của Tổng Bí thư về tổng thể đã gieo cho văn nghệ sĩ một niềm tin. Đó là niềm tin vào chế độ, niềm tin vào nền Văn hóa và chính từ niềm tin đó mới có thể bắt tay vào công việc, là cảm hứng của những sáng tạo mới. Điều đó làm chúng tôi rất xúc động và đây là một sự động viên, một niềm tin về nền Văn học Nghệ thuật Việt Nam nằm trong nền Văn hóa của Việt Nam đang trên đà chấn hưng và phát triển"* ■

VĂN HÓA LÀ SỨC MẠNH MỀM TRONG KỶ NGUYÊN VƯƠN MÌNH CỦA DÂN TỘC

Theo PGS.TS Bùi Hoài Sơn, trong kỷ nguyên mới mà Việt Nam đang bước vào, Văn hóa có thể góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế, khẳng định bản sắc dân tộc trên trường Quốc tế.

Chia sẻ với Tri thức - ZNews, Đại biểu Quốc hội, Ủy viên Thường trực Ủy ban Văn hóa, Giáo dục của Quốc hội, PGS.TS Bùi Hoài Sơn nhận định trong kỷ nguyên mới, **Văn hóa sẽ là sức mạnh mềm** thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội của đất nước, đồng thời là cầu nối đưa Việt Nam ra thế giới, khẳng định vị trí và bản sắc của dân tộc trên trường Quốc tế.

**** Bước vào kỷ nguyên mới, vai trò của Văn hóa - Nghệ thuật sẽ khác biệt ra sao với những giai đoạn, thời kỳ trước đây?***

- PGS.TS Bùi Hoài Sơn: So với những giai đoạn trước đây, vai trò của Văn hóa - Nghệ thuật trong kỷ nguyên mới không chỉ giới hạn ở việc bảo tồn, duy trì bản sắc dân tộc mà còn mở rộng sang những lĩnh vực quan trọng khác như kinh tế sáng tạo, giao lưu Quốc tế và xây dựng hình ảnh Quốc gia.

Trong quá khứ, đặc biệt là trong các giai đoạn chiến tranh vô vàn khó khăn, Văn hóa - Nghệ thuật đã làm tốt vai trò của mình trong việc nuôi dưỡng tinh thần dân tộc, tạo ra sức mạnh đoàn kết.

Tuy nhiên, ở kỷ nguyên hiện tại, khi Việt Nam bước vào quá trình hội nhập và phát triển nhanh chóng, Văn hóa - Nghệ thuật đã và đang trở thành một phần của **"sức mạnh mềm"** Quốc gia, đóng vai trò khẳng định vị thế của đất nước trên trường Quốc tế.

Ở kỷ nguyên mới, khi Việt Nam bước vào quá trình hội nhập và phát triển nhanh chóng, Văn hóa - Nghệ thuật đã và đang trở thành một phần của "sức mạnh mềm" Quốc gia.

Trong các giai đoạn trước đây, văn hóa thường được coi là lĩnh vực phi lợi nhuận, chủ yếu dựa vào sự bảo trợ của Nhà nước. Tuy nhiên, trong thời đại mới, Văn hóa - Nghệ thuật không chỉ là di sản tinh thần mà còn là nguồn lực kinh tế quan trọng.

Ngành Công nghiệp Văn hóa đang phát triển mạnh mẽ với sự đóng góp từ các lĩnh vực như Điện ảnh, Âm nhạc, Thời trang, Truyền thông và Quảng cáo. Những sản phẩm nghệ thuật không chỉ mang lại giá trị thẩm mỹ mà còn có giá trị kinh tế rõ rệt. Các tác phẩm Âm nhạc hay Điện ảnh có thể mang lại doanh thu lớn, tạo ra việc làm và thúc đẩy du lịch.

Hơn nữa, các ngành sáng tạo này còn tạo điều kiện cho các nghệ sĩ, doanh nhân trẻ có cơ hội thể hiện tài năng và mang đến những sản phẩm sáng tạo đặc sắc, không chỉ phục vụ cho thị trường nội địa mà còn hướng đến thị trường Quốc tế.

Một vai trò khác không thể bỏ qua của Văn hóa - Nghệ thuật trong kỷ nguyên mới là tạo ra môi trường phát triển bền vững. Văn hóa là chất keo kết nối con người với con người, tạo ra sự đoàn kết và đồng thuận xã hội, giúp xã hội ổn định và phát triển.

Các giá trị Văn hóa, từ truyền thống đến hiện đại, chính là những nguyên tắc và chuẩn mực định hướng cho sự phát triển của đất nước, giúp hình thành một xã hội công bằng, dân chủ và văn minh. Đầu tư, phát triển và định hướng đúng đắn cho Văn hóa - Nghệ thuật sẽ là yếu tố quyết định đến sự phát triển bền vững của Việt Nam trong những thập kỷ tới.

**** Phát triển Văn hóa cần sự chung tay của Nhà nước và tư nhân. Để tạo điều kiện cho Văn hóa - Nghệ thuật phát triển, theo ông cần những yếu tố nào?***

- PGS.TS Bùi Hoài Sơn: Tôi cho rằng, để tạo điều kiện cho Văn hóa - Nghệ thuật phát triển mạnh mẽ trong kỷ nguyên mới, Nhà nước, xã hội và khối tư nhân cần có một cách tiếp cận toàn diện và đồng bộ.

Theo đó, Nhà nước cần tiếp tục hoàn thiện hệ thống pháp luật liên quan đến Văn hóa - Nghệ thuật, từ bản quyền, sở hữu trí tuệ đến các chính sách ưu đãi, đầu tư cho các nghệ sĩ, tổ chức Văn hóa. Một khung chính sách thông thoáng, rõ ràng và bảo vệ quyền lợi cho các cá nhân và tổ chức hoạt động trong lĩnh vực này là điều kiện tiên quyết, gồm các chính sách hỗ trợ tài chính, thuế ưu đãi cho các doanh nghiệp Văn hóa, cũng như các quỹ hỗ trợ sáng tạo Nghệ thuật.

Mặc dù Văn hóa - Nghệ thuật ngày càng trở thành lĩnh vực mà khu vực tư nhân có thể tham gia, nhưng vai trò của Nhà nước trong việc đầu tư công vẫn không thể thay thế.

Nhà nước cần tập trung nguồn lực vào việc bảo tồn và phát triển các giá trị Văn hóa Truyền thống, xây dựng cơ sở hạ tầng Văn hóa (Bảo tàng, Thư viện, Nhà hát) cũng như hỗ trợ các chương trình Giáo dục Nghệ thuật trong trường học. Đầu tư vào các dự án Văn hóa lớn cũng góp phần nâng cao đời sống văn hóa của cộng đồng và thúc đẩy sự sáng tạo.

Nhà nước cũng cần đẩy mạnh các

hoạt động giao lưu Văn hóa Quốc tế, từ việc tổ chức các sự kiện Văn hóa lớn, đưa nghệ sĩ ra thế giới cho đến việc tham gia các diễn đàn, liên hoan nghệ thuật Quốc tế. Điều này không chỉ giúp Việt Nam quảng bá hình ảnh văn hóa của mình mà còn mở ra cơ hội học hỏi, giao lưu và hợp tác với các nghệ sĩ, tổ chức Văn hóa từ các Quốc gia khác.

Nhà nước cũng nên tạo điều kiện để các tác phẩm nghệ thuật Việt Nam có thể dễ dàng tiếp cận thị trường Quốc tế.

Tuy nhiên, Văn hóa - Nghệ thuật không chỉ là sân chơi của các nghệ sĩ chuyên nghiệp mà còn cần sự tham gia của mọi tầng lớp xã hội. Cần thúc đẩy việc phát triển các phong trào Văn hóa cộng đồng, tạo ra nhiều sân chơi để người dân thể hiện tài năng và sự sáng tạo. Các hoạt động như hội diễn, cuộc thi nghệ thuật, triển lãm cộng đồng giúp nâng cao tinh thần văn hóa, kết nối con người và làm giàu thêm đời sống tinh thần.

Vai trò của giáo dục cũng không thể thiếu trong việc xây dựng nền tảng Văn hóa bền vững. Cần đưa Nghệ thuật và Văn hóa vào chương trình giáo dục từ sớm để học sinh, sinh viên hiểu được giá trị của Văn hóa Dân tộc cũng như có cơ hội tiếp cận và phát triển năng lực sáng tạo nghệ thuật.

Ngoài ra, các trường Nghệ thuật cần được đầu tư để có thể đào tạo những nghệ sĩ tài năng, có trình độ cao, đồng thời tạo điều kiện cho họ sáng tạo và phát triển.

Một nền Văn hóa phát triển bền vững cần một cộng đồng tiêu thụ Văn hóa - Nghệ thuật lành mạnh và có trách nhiệm. Xã hội cần phải giáo dục, tuyên truyền để người dân có thói quen thưởng thức, tôn trọng và đầu tư cho nghệ thuật, không chỉ thúc đẩy nghệ sĩ sáng tạo mà còn tạo động lực cho sự phát triển của ngành Công nghiệp Văn hóa.

Khối tư nhân có vai trò quan trọng trong việc phát triển Công nghiệp Văn hóa thông qua việc đầu tư vào các dự án Điện ảnh, Âm nhạc, Truyền thông, Thời trang, Thiết kế và Nghệ thuật số.

Các công ty, tập đoàn lớn có thể đầu tư vào các lĩnh vực này dưới hình thức đối tác công - tư (PPP - public private partnership) hoặc tài trợ các dự án sáng tạo. Sự tham gia của khu vực tư nhân không chỉ mang lại nguồn vốn mà còn giúp cho các dự án Văn hóa - Nghệ thuật tiếp cận với công nghệ hiện đại, từ đó thúc đẩy hiệu quả sản xuất và tính cạnh tranh trên thị trường Quốc tế.

Ngoài việc đầu tư lớn từ các tập đoàn, khối tư nhân cần tạo điều kiện cho các cá nhân khởi nghiệp trong lĩnh vực Văn hóa - Nghệ thuật. Các quỹ đầu tư mạo hiểm hoặc các chương trình ươm mầm sáng tạo có thể hỗ trợ các dự án nhỏ, những ý tưởng nghệ thuật mới mẻ, đột phá. Các hình thức khởi nghiệp này không chỉ mang lại lợi ích kinh tế mà còn góp phần làm giàu cho đời sống văn hóa của đất nước.

Các doanh nghiệp tư nhân có thể

góp phần quảng bá hình ảnh Việt Nam thông qua việc hợp tác với các nghệ sĩ, tạo ra những sản phẩm có yếu tố Văn hóa - Nghệ thuật Việt Nam. Ví dụ, các thương hiệu thời trang, thiết kế, hoặc sản phẩm tiêu dùng có thể tích hợp những giá trị văn hóa độc đáo của Việt Nam để tạo nên bản sắc riêng biệt, đồng thời góp phần giới thiệu Văn hóa Việt Nam ra thế giới.

**** Học tập từ chính sách khuyến khích văn hóa của Hàn, Nhật, Singapore. Theo ông, chúng ta có thể học hỏi, áp dụng những chính sách khuyến khích sáng tạo, quảng bá Văn hóa - Nghệ thuật nào trên thế giới?***

- PGS.TS Bùi Hoài Sơn: Việt Nam có thể học hỏi nhiều chính sách khuyến khích sáng tạo và quảng bá Văn hóa - Nghệ thuật từ các quốc gia Đông Á và Đông Nam Á đã có những bước tiến đáng kể trong việc thúc đẩy nền Công nghiệp Văn hóa, bảo tồn di sản và khuyến khích sự sáng tạo nghệ thuật.

Hàn Quốc là một ví dụ điển hình cho thành công trong phát triển Công nghiệp Văn hóa. Hàn Quốc vừa qua đã có giải Nobel Văn học, trước đó đã có giải Oscar cho điện ảnh. Để làm được điều đó chính phủ Hàn Quốc đã thực hiện nhiều chính sách mạnh mẽ để thúc đẩy sự phát triển của Văn hóa - Nghệ thuật, từ Điện ảnh, Âm nhạc, đến Thời trang và Ẩm thực.

Thành công của K-pop, phim truyền hình và điện ảnh Hàn Quốc trên toàn cầu là kết quả của việc đầu tư không chỉ từ Nhà nước mà còn từ khu vực tư nhân và các tập đoàn lớn. Những chương trình hỗ trợ nghệ sĩ và công ty sáng tạo đã đưa Văn hóa Hàn Quốc trở thành một hiện tượng toàn cầu.

Hàn Quốc cung cấp các khoản trợ cấp và ưu đãi thuế cho các doanh nghiệp vừa và nhỏ trong lĩnh vực sáng tạo văn hóa, nhằm khuyến khích các cá nhân và tổ chức tư nhân tham gia vào quá trình sáng tạo. Cơ quan Sáng tạo Nội dung Hàn Quốc (KOCCA) đóng vai trò quan trọng trong việc quản lý và tài trợ cho các dự án liên quan đến phim ảnh, âm nhạc, hoạt hình và trò chơi điện tử.

Chính phủ Hàn Quốc đưa văn hóa và nghệ thuật vào chương trình giáo dục từ rất sớm, tạo điều kiện cho sự phát triển của tài năng sáng tạo trong tương lai. Các trường học và trường Đại học chuyên về nghệ thuật và công nghệ sáng tạo được hỗ trợ tài chính từ Chính phủ, giúp nuôi dưỡng một thế hệ nghệ sĩ trẻ có đủ trình độ và sự tự tin để bước vào thị trường Quốc tế.

Còn Nhật Bản cũng có những chính sách khuyến khích phát triển Văn hóa - Nghệ thuật rất độc đáo, đặc biệt là trong lĩnh vực bảo tồn di sản và phát triển các ngành Công nghiệp Sáng tạo.

Nhật Bản đã thành công trong việc bảo tồn các giá trị Văn hóa truyền thống như Trà đạo, Nghệ thuật ikebana (cắm hoa) và các lễ hội truyền thống thông qua việc hỗ trợ tài chính và tạo điều

kiện thuận lợi cho các nghệ nhân.

Chính phủ Nhật Bản đã thiết lập các chương trình bảo tồn Di sản Văn hóa Phi vật thể để duy trì và phát huy các giá trị văn hóa độc đáo của đất nước, đồng thời thúc đẩy sự tham gia của cộng đồng trong việc bảo tồn văn hóa.

Nhật Bản không chỉ nổi tiếng với các giá trị truyền thống, mà còn là một trong những nước đi đầu trong lĩnh vực văn hóa đại chúng (pop culture), đặc biệt là anime, manga và game. Chính phủ Nhật Bản đã đưa ra nhiều chính sách hỗ trợ để giúp các doanh nghiệp nhỏ và vừa trong lĩnh vực sáng tạo, từ việc cấp vốn cho các dự án nhỏ đến các chương trình xúc tiến thương mại Quốc tế để quảng bá sản phẩm Văn hóa của Nhật Bản ra thế giới.

Nhật Bản đã đầu tư vào các sự kiện Văn hóa Quốc tế để quảng bá hình ảnh của mình ra thế giới. Chính phủ cũng tài trợ cho các hoạt động nghệ thuật và triển lãm tại các nước khác, tạo cơ hội để giới thiệu các tác phẩm nghệ thuật Nhật Bản ra toàn cầu, đồng thời thúc đẩy giao lưu Văn hóa.

Trong khi đó, Singapore là một ví dụ xuất sắc về việc phát triển một nền Văn hóa - Nghệ thuật hiện đại, phù hợp với mục tiêu toàn cầu hóa và sự phát triển kinh tế xã hội của Quốc gia.

Chính phủ Singapore đã đặt Văn hóa là một phần cốt lõi trong chiến lược phát triển Quốc gia, với mục tiêu biến Singapore trở thành một "Thành phố Văn hóa toàn cầu".

Các chương trình như "Renaissance City Plan" đã được triển khai để thúc đẩy phát triển Văn hóa - Nghệ thuật, bao gồm việc đầu tư mạnh mẽ vào cơ sở hạ tầng văn hóa như Nhà hát, Bảo tàng và Thư viện, đồng thời tạo điều kiện cho các nghệ sĩ Quốc tế và trong nước phát triển sự nghiệp.

Singapore đã thành lập Quỹ Phát triển Nghệ thuật (National Arts Council) để hỗ trợ tài chính cho các dự án sáng tạo và nghệ thuật. Quỹ này cung cấp các khoản tài trợ để thúc đẩy sự phát triển của nghệ sĩ và các tổ chức văn hóa trong các lĩnh vực như Âm nhạc, Văn học, Phim ảnh và Nghệ thuật thị giác.

Singapore khuyến khích sự tham gia của khu vực tư nhân trong các dự án văn hóa, thông qua các chính sách ưu đãi thuế và hỗ trợ hợp tác công - tư. Các tập đoàn lớn và doanh nghiệp nhỏ đều được khuyến khích tham gia đầu tư vào các sự kiện nghệ thuật và văn hóa, góp phần xây dựng thương hiệu Văn hóa của Quốc gia.

Tôi nghĩ Việt Nam có thể học hỏi từ những Quốc gia này bài học về đầu tư, bảo tồn và khuyến khích sáng tạo, quảng bá Văn hóa Quốc tế để xây dựng một nền văn hóa vừa đậm đà bản sắc dân tộc, vừa hội nhập Quốc tế, tạo nên động lực cho sự phát triển bền vững trong kỷ nguyên mới ■

Nguồn: Znews.vn

LÝ LUẬN PHÊ BÌNH VỚI ĐIỂM NHẤN VĂN HỌC NGHỆ THUẬT BÌNH PHƯỚC

❒ TÀI TUỆ

Văn học cũng như nghệ thuật nói chung tồn tại thông qua tác phẩm. Không thể nói nghệ thuật Hội họa, Âm nhạc, Sân khấu nếu như không có những bức tranh, bản nhạc, vở diễn và nói đến văn học mà không có Tiểu thuyết, Truyện ngắn, Bài thơ… Tác phẩm Văn học là tế bào của đời sống Văn học, nó không chỉ là kết quả sáng tạo của nhà văn mà còn là đối tượng tiếp nhận của bạn đọc, đối tượng khảo sát để nghiên cứu và phân tích. Hiện nay, công tác Lý luận, Phê bình Văn học và Nghệ thuật cả nước nhìn chung chưa có công trình nổi trội, đột phá tạo được dấu ấn như "Thi nhân Việt Nam" của Hoài Thanh - Hoài Chân viết cách đây hơn 80 năm (Xb năm 1942) về phong trào thơ mới mà chỉ những bài viết đơn lẻ nghiên cứu lý luận chuyên sâu. Ở Bình Phước, nếu bàn về công tác Lý luận Phê bình Văn học, Nghệ thuật (theo đánh giá chủ quan người viết) thì còn "sơ khai".

Mối quan hệ giữa tác giả và tác phẩm

Văn học thể hiện cuộc sống bằng hình tượng, nhưng hình tượng văn học mãi mãi chỉ là ý đồ, suy tưởng trong ý thức của nhà văn nếu như không có tác phẩm. Cảm xúc và suy nghĩ của nhà văn về con người, về cuộc đời dù có mãnh liệt sâu sắc đến đâu cũng trở nên vô nghĩa nếu không cho ra đời tác phẩm. Tác phẩm Văn học làm cho hình tượng văn học có hình hài, diện mạo, nó làm cho khát vọng của nhà văn không chỉ là ý tưởng mà trở thành hiện thực tinh thần.

Nhà văn là người sáng tạo ra tác phẩm, nhưng cũng chính tác phẩm lại là *"Căn cước"* xác nhận tư cách nhà văn.

Không thể gọi một ai đó là nhà văn khi không có tác phẩm. Đại thi hào Nguyễn Du bất tử là nhờ Truyện Kiều của ông đi vào lòng người chứ không phải bản thân Nguyên Du bất tử. Tuổi thọ văn học của nhà văn phụ thuộc vào sự tồn tại và lan tỏa của tác phẩm. Tác phẩm của nhà văn lưu truyền nhiều thế hệ thì tên tuổi của họ cũng lưu theo. Thực tế, biết bao văn sĩ đã biến mất khỏi kí ức công chúng vì tác phẩm của họ chưa đủ lưu dấu với thời gian.

Tác phẩm Văn học cũng là yếu tố làm nên nền Văn học hay trào lưu Văn học. Không có tác phẩm thì không có trào lưu Văn học hay nền Văn học. Sự hưng thịnh của một nền Văn học, sự thăng trầm của một trào lưu Văn học nào đó đều gắn với tác phẩm. Với công tác nghiên cứu, phê bình, tiếp nhận giảng dạy Văn học thì tác phẩm Văn học cũng giữ vai trò trung tâm.

Mọi đặc trưng, thuộc tính, bản chất của Văn học đều được biểu hiện tập trung ở tác phẩm. Các quy luật chung của Văn học mà Lý luận Văn học và Lịch sử Văn học, Phê bình Văn học rút ra đều xuất phát từ tác phẩm. Thông qua tác phẩm để nghiên cứu về nhà Văn, bạn đọc, về sự tác động của văn học đối với đời sống xã hội. Vì vậy, tác phẩm là chỉnh thể trung tâm của hoạt động văn học nên tìm hiểu bản chất và thuộc tính của tác phẩm là quan trọng và cần thiết. Văn học, nghệ thuật là sự kết tinh cuộc đời trong đó nên rất cô đọng. Có khi chỉ một ngọn cỏ, nhành hoa, ánh nắng, một áng mây trời, một tiếng chim hót, một tiếng thở dài… cũng có thể làm đọng lại bao suy tư về con người, phận đời, về cuộc sống, về vũ trụ.

Xã hội đang mong chờ tiếng nói của các nhà phê bình chuyên nghiệp

Hiện nay các tác phẩm được chắp cánh bởi truyền thông và mạng xã hội để lan tỏa, nhưng về kênh chính thống chủ yếu được giới thiệu từ Hội đồng Lý luận Phê bình Văn học, Nghệ thuật Trung ương của Ban Tuyên giáo Trung ương và Hội đồng Lý luận Phê bình Văn học, Nghệ thuật thuộc Liên hiệp các Hội VHNT Việt Nam. Hai Hội đồng này đã góp sức ngăn chặn các phương thức phê bình tiêu cực; tham gia, đồng hành và định hướng sáng tác thông qua việc tổ chức hội thảo, tọa đàm khoa học; hằng năm xét tặng giải thưởng các tác phẩm lý luận, phê bình có chất lượng; phối hợp một số cơ quan, địa phương tổ chức lớp bồi dưỡng về Lý luận Phê bình Văn học, Nghệ thuật. Đồng thời chấn hưng, phát triển công tác lý luận, phê bình nhằm từng bước giải quyết vấn đề thực trang Lý luận, Phê bình Văn học, Nghệ thuật chưa bắt kịp yêu cầu định hướng sáng tạo, quảng bá những hình ảnh tươi đẹp cuộc sống. Nhìn chung, xã hội đang mong chờ tiếng nói của các nhà phê bình chuyên nghiệp với xu hướng xây dựng và truyền cảm hứng.

Văn học, Nghệ thuật Bình Phước và một số vấn đề quan tâm

Bình Phước là vùng đất mới đối với người dân nhiều miền đất đến lập nghiệp, vì vậy nền VHNT cũng ảnh hưởng theo; VHNT chưa định hình trong đời sống xã hội và tạo dấu ấn sâu sắc. Về sâu xa, chủ yếu xuất hiện nền Văn học các dân tộc thiểu số, những câu chuyện sử thi đã bị mai một; truyền thuyết, truyện kể dân gian cũng không nhiều, giá trị về tính thiêng, tính giáo dục và thẩm mỹ chưa cao. Điều đó được minh chứng khi ngành GD&ĐT biên soạn tài liệu giáo dục địa phương tỉnh Bình Bình Phước cho các cấp Phổ thông tham khảo thật sự bối rối ở phần Văn học, Nghệ thuật; nhất là giai đoạn 1945 đến 1975 các tài liệu rất ít giới thiệu về tác phẩm VHNT. Thông tin Địa chí tỉnh Sông Bé và Bình Phước cũng giới thiệu về VHNT rất hạn chế.

Thực tế, đời sống VHNT trước khi tái lập tỉnh Bình Phước năm 1997 chủ yếu được các văn nghệ sĩ phương xa

Ảnh T. Lê

Nhà báo Nguyễn Thị Minh Nhâm - TUV, Giám đốc, Tổng Biên tập Đài PTTH và Báo Bình Phước tặng hoa chúc mừng Tạp chí Văn Nghệ Bình Phước nhân dịp ngày Báo chí Cách mạng Việt Nam 21-6-2024.

đến tham gia chiến đấu, công tác, đi thực tế thoáng qua và cảm xúc để lại. Chủ yếu lĩnh vực Âm nhạc như: Phan Huỳnh Điểu với *"Sông Bé đêm ngát hương"*, Vũ Hồng Thịnh với *"Đồng Phú Tôi yêu"*, Giáp Văn Thạch với *"Cánh hoa dầu"*, *"Lộc Ninh theo Đảng đi lên"*… xa hơn thế là dấu ấn 2 bài hát nổi tiếng đều được sáng tác năm 1965, đó là nhạc phẩm *"Mỗi bước ta đi"* của Thuận Yến và *"Tiếng chày trên sóc Bom Bo"* của Xuân Hồng. Cá biệt, có khi tác giả chưa từng đến vẫn sáng tác, như Tố Hữu viết Bài thơ *"Nước non ngàn dặm"*, có đoạn về Lộc Ninh rằng:

Lộc Ninh xinh một cụm hồng
Ai hay đất lửa, máu nồng đơm hoa!
Cái vui sinh nở chan hoà
Nghe rừng căng sữa, nhựa ra đầu mùa
Lao xao phố thợ, chợ trưa
Sầu riêng, măng cụt cũng vừa ngọt thanh.
Lá cờ, nửa đỏ nửa xanh
Màu đỏ của đất, màu xanh của trời
Ngôi sao, chân lý của đời
Việt Nam, vàng của lòng người hôm nay.
Càng nhìn ta, lại càng say
Biển Đông lồng lộng gió lay ngọn cờ...

Những câu thơ nghe rất đậm chất Lộc Ninh và phù hợp bối cảnh sau hiệp định Paris (27-1-1973) nhưng thực tế thời điểm sáng tác, nơi sáng tác được ghi là hè Tam Đảo năm 1973. Biết rằng, để có mấy câu thơ hay như vậy là nhờ đầu năm 1973 Tố Hữu có chuyến công du vào Trường Sơn bằng đường bộ và thăm những Binh trạm, với những thông tin và cảm xúc dạt dào giúp tác giả thăng hoa viết nên tác phẩm, song tác giả chưa hề đặt chân

đến Lộc Ninh mà chủ yếu tài năng tưởng tượng của người nghệ sĩ. **Vấn đề đặt ra ở đây là trong công tác Lý luận Phê bình Văn học rất khác với sáng tác, ở đó chỉ có sự sáng tạo tinh tế, phát hiện và hành văn**. Để có tác phẩm, tác giả có thể hư cấu, tưởng tượng, nghe kể… nhưng **công tác Lý luận Phê bình thì phải có con người thực gắn với tác phẩm mới có chủ thể đề cập đến**.

Trước năm 2000, các loại hình VHNT khác ở Bình Phước (ngoài Âm nhạc) chủ yếu chỉ tập trung nghiên cứu Văn hóa, Văn học Dân gian S'tiêng do các Bộ, Ngành, Viện nghiên cứu, trường Đại học thực hiện. Hoạt động Văn học, Mỹ thuật, Nhiếp ảnh, Sân khấu, Kiến trúc hầu như chưa có gì. Trụ sở các sở ngành lúc đó còn tạm bợ trong những ngôi nhà lụp xụp do mới tái lập tỉnh.

Dấu ấn VHNT thực sự từ khi thành lập Đặc san Văn nghệ Bình Phước năm 2001, nhằm phát hiện, tập hợp động viên văn nghệ sĩ đủ điều kiện tham gia thành lập Hội VHNT. Năm 2006, thành lập Tạp chí Văn nghệ, đây là diễn đàn Văn học Nghệ thuật của tỉnh Bình Phước; là tiếng nói của Hội Văn học Nghệ thuật, của hội viên trong tỉnh. Tạp chí làm chức năng "bà đỡ" để các văn nghệ sĩ có động lực cho ra đời những đứa con tinh thần gắn với mảnh đất, quê hương và con người Bình Phước. Tạp chí Văn nghệ đã đón nhận và nâng niu, biên tập các tác phẩm VHNT để xuất bản, giới thiệu đến công chúng. Đời sống VHNT trở nên phong phú và đa dạng, kết nối trong và ngoài tỉnh. Văn nghệ sĩ ngày một chuyên nghiệp hơn trong hoạt động và sáng tác. 10 năm trở lại đây đã xuất hiện 7 tiểu thuyết cho các mảng đề tài kí ức chiến tranh và xây dựng cuộc sống mới, đó là một thành quả rất lớn của sự động viên bởi Hội VHNT tỉnh và các tác giả. Thực tế, nói đến một nền Văn học mà không có và không bàn đến tiểu thuyết thì xem như chưa nói gì, vì rất nhạt nếu như chỉ đề cập đến một vài Truyện ngắn, Kí và vài tập Thơ.

Gần đây, Hội viên Hội VHNT đã tái bản 4 tập Tiểu thuyết. Cụ thể, nhà văn Bùi Thị Biên Linh xuất bản và tái bản Tập Tiểu thuyết *"Lính Miền Đông"*; nhà thơ Nguyễn Văn Nhiên xuất bản Tập thơ *"Đường Thi ký sự"* và Tập truyện ngắn *"Nghĩa tình đồng đội"*; nhà văn Nguyễn Duy Hiến xuất bản và tái bản 2 tập Tiểu thuyết *"Người bến sông"*, Tiểu thuyết *"Đêm cháy"*; nhà văn Vương Thị Thu Thủy xuất bản và tái bản Tập Tiểu thuyết *"Một nửa còn ở lại"*; nhà thơ Tống Trung xuất bản Tập Thơ đố - thơ *"Bí mật một góc trường"*. Hội VHNT chủ động và cho biên tập xuất bản cuốn sách *"Nguyệt Lãng Văn và Đời"*, công trình nghiên cứu *"Văn hóa Dân gian Dân tộc S'tiêng Bình Phước"*.

Sau 27 năm tái lập tỉnh Bình Phước, đến nay đã xuất hiện **Hợp xướng** *"Quê hương mãi tự hào"* gồm 3 chương của Nhạc sĩ Trần Cao Vân và Nhạc sĩ Vũ Quang Vượng, công trình này được Liên hiệp các Hội VHNT Việt Nam đánh giá cao và hỗ trợ quảng bá năm 2023.

Lý luận Phê bình VHNT cũng là cội nguồn để định hình mảng Văn học, Nghệ thuật tham gia đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Thời gian gần đây, phát triển cơ bản rất tốt ở mục Góc nhìn thẳng của Đài PTTH và Báo Bình Phước, mục Góc nhìn Văn nghệ của Tạp chí Văn nghệ Bình Phước. Mặt khác, các cuộc thi viết chính luận bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng; Cuộc thi Búa Liềm vàng; Giải Báo chí Toàn quốc và của nhiều cơ quan, bộ ngành Trung ương phát động đã tạo nguồn năng lượng tích cực cho anh em văn nghệ sĩ, nhà báo hăng say sáng tạo, sáng tác. Nhà văn Linh Tâm - Hội viên Văn học với tác phẩm: *"Từ công thần đến suy thoái - Chỉ một gạch nối"* đạt Giải A thể loại Báo chí Cuộc thi Chính luận về Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng lần thứ Ba, năm 2023 (đồng tác giả bà Đào Thị Lanh - Phó Trưởng Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy). Nhà báo Phạm Hiến có bài Nghiên cứu - Lý luận Phê bình *"Văn nghệ sĩ ở đâu trên không gian mạng?"* cũng tạo được sự quan tâm, lan tỏa rất cao.

Về con người: Từ những điều mang tính dẫn luận của công tác Lý luận Phê bình Văn học, Nghệ thuật và những đánh giá cho thấy: Thực trạng bức tranh Lý luận Phê bình Văn học ở Bình Phước còn ***"sơ khai"*** vì cả yếu tố khách quan của vùng đất mới khai hoang lập nghiệp. Mặt khác, nền Văn học chưa có nền tảng với những tác phẩm có giá trị cả về tư tưởng và nghệ thuật được công chúng đón nhận cũng do chủ quan của việc thành lập Hội VHNT muộn nên khâu tập hợp, đoàn kết và động viên văn nghệ sĩ sáng tác chậm triển khai, việc đầu tư cho Văn nghệ sĩ còn chưa nhiều.

Hội VHNT được thành lập ngày 22-6-2006, có 61 hội viên đến nay phát triển 307 hội viên, sinh hoạt tại 9 chi hội chuyên ngành, trong đó 29 hội viên Trung ương sinh hoạt 4 chi hội chuyên ngành Âm nhạc, Văn nghệ Dân gian, Mỹ thuật và Kiến trúc và hội viên Hội Nhà báo Việt Nam. Lĩnh vực Văn học, Nhiếp ảnh và Dân tộc thiểu số sinh hoạt ghép với khu vực Đông Nam bộ. Kết quả đó có thể đánh giá Hội viên Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh Bình Phước trưởng thành và từng bước chuyên nghiệp. Xuất bản được nhiều đầu sách đủ các lĩnh vực Văn học và Nghệ thuật. Tác phẩm Mỹ thuật và Kiến trúc rất phong phú về số lượng và chất liệu sáng tác. Hiện nay viết về Lý luận Văn học cũng có được vài ba người nhưng viết Lý luận Phê bình các lĩnh vực Âm nhạc, Mỹ thuật, Nhiếp ảnh, Sân khấu… thì chưa xuất hiện cá nhân nào có năng khiếu và được đào tạo bài bản. Trên Tạp chí Văn nghệ và một vài kênh thông tin khác chỉ dừng lại khâu *"Giới thiệu tác giả và tác phẩm"*. Những bài viết *"cảm nhận"* còn tùy hứng chứ chưa có công trình nghiên cứu về Lý luận Phê bình như một bằng chứng về vẻ đẹp và đắm mình vào VHNT bằng tâm hồn, bản sắc Văn hóa Việt Nam, Tiếng Việt trong từng lời bình, những cảm nhận tinh tế, nâng phê bình lên bình diện nghệ thuật, tức là đảm bảo cả hai vế **"Nghệ thuật Phê bình và Phê bình Nghệ thuật"** ■

SỰ ĐA DẠNG CỦA NHIẾP ẢNH BÌNH PHƯỚC
Và Đi Tìm Sự Khác Biệt

❒ NGUYỄN HOÀNG

1. SỰ ĐA DẠNG CỦA NHIẾP ẢNH BÌNH PHƯỚC

Là một loại hình nghệ thuật, một bộ phận nằm trong thiết chế văn hóa, ngành Nhiếp ảnh nước ta đã có những bước phát triển, khẳng định vị thế của nền Nhiếp ảnh dân tộc, góp phần quảng bá hình ảnh đất nước và nâng cao đời sống tinh thần của Nhân dân về xây dựng một nền Văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc. Nhiếp ảnh đang dần trở thành một sở thích phổ biến ngày nay. Những người đam mê môn nghệ thuật này đều có thể nhanh chóng nắm bắt từng khoảnh khắc thú vị đang diễn ra xung quanh mình, họ có thể cảm nhận một cách tinh tế mối quan hệ giữa các đối tượng với nhau và thể hiện vẻ đẹp của chúng dưới một góc nhìn độc đáo.

Tại Bình Phước, hiện nay với lực lượng sáng tác hùng hậu, các sáng tác ảnh nghệ thuật với nhiều phương pháp, nhiều thể loại, đề tài khác nhau tạo nên một bức tranh đa dạng nhiều màu sắc về hình ảnh quê hương, con người Bình Phước.

*** Về lực lượng sáng tác**

Lợi thế đầu tiên là số lượng người chụp ảnh và mê máy ảnh ở Bình Phước rất đông đảo. Dù chưa có một con số thống kê chính thức nhưng chỉ nhìn vào số lượng ảnh đăng lên trang chính thống như: Trang thông tin điện tử Đảng bộ tỉnh Bình Phước, Cổng Thông tin Điện tử tỉnh Bình Phước, Tuyên giáo Bình Phước, Đài PT-TH và Báo Bình Phước, Tạp chí Văn nghệ Bình Phước,… và các trang mạng xã hội như: Sức sống Phước Long, Bình Long đất và người, Phú Riềng Đỏ - xưa và nay... là minh chứng rõ nhất. Chưa bao giờ nhiếp ảnh Bình Phước lại có đông đảo người tham gia vào các hoạt động sáng tác nhiếp ảnh như hiện nay. Người chơi ảnh, người hành nghề Nhiếp ảnh, người sáng tạo nghệ thuật Nhiếp ảnh ngày càng đông đảo, nhu cầu chụp ảnh, chơi ảnh, chụp ảnh để làm kỷ niệm, ảnh để giao lưu, trao đổi, chia sẻ thông tin, tình cảm, sự kiện, truyền tải thông điệp ngày một nhiều. Từ một chiếc máy điện thoại thông minh sẵn có của mỗi người, hàng ngàn bức ảnh đã ra đời. Điều đó vừa là thuận lợi, lợi thế, nhưng đồng thời cũng là thách thức trong nhận hức

Nghệ sĩ Nhiếp ảnh say mê sáng tác. Ảnh V. Phúc

về hoạt động sáng tạo nhiếp ảnh trong xã hội, để phân biệt được một bức ảnh bình thường do một người bình thường chụp và một bức ảnh của một nhiếp ảnh gia chuyên nghiệp thực hiện.

Trải qua nhiều năm xây dựng và hoạt động, Chi hội Nhiếp ảnh hiện có 27 hội viên tham gia sinh hoạt. Hội viên là những người làm Báo, Đài, nhà giáo, người làm ở các đơn vị Nhà nước, những người kinh doanh, chụp ảnh và từ nhiều ngành nghề khác nhau. Nói đến hoạt động của một chuyên ngành nghệ thuật nhất là đối với chuyên ngành Nhiếp ảnh là sự cố gắng của anh em hội viên, trong bối cảnh Bình Phước là tỉnh được coi là sinh sau đẻ muộn, là tỉnh miền núi vùng sâu vùng xa, đời sống kinh tế của đồng bào còn gặp nhiều khó khăn, cơ sở vật chất còn nhiều thiếu thốn. Qua thời gian, Bình Phước đã đón nhiều văn nghệ sĩ về sống, chiến đấu và công tác, với cảm xúc dạt dào, các văn nghệ sĩ nói chung trong đó có các nghệ sĩ Nhiếp ảnh nói riêng đã sáng tác nhiều tác phẩm đi vào lòng người, phản ánh sự đoàn kết chung sức chung lòng của quân và dân ta trong các cuộc kháng chiến. Ca ngợi giới thiệu quê hương con người Bình Phước. Cổ vũ cho các phong trào thi đua lao động sản xuất, xây dựng cuộc sống mới tươi vui, sinh động, trăm hoa khoe sắc gắn liền với những thành tựu của tỉnh nhà ngày càng phát triển đi lên.

*** Niềm đam mê Nhiếp ảnh**

Giữa bao nhiêu thú vui, sở thích của cuộc sống hiện đại, nhiều người lựa chọn con đường nuôi dưỡng niềm đam mê Nhiếp ảnh. Với chiếc máy ảnh trong tay, họ ghi lại những khoảnh khắc đời thường, những góc nhìn khác lạ đầy cảm xúc về thiên nhiên, con người. Sự sáng tạo trong phong cách góp phần thổi luồng gió mới vào dòng chảy nghệ thuật giàu sức sống, tràn đầy

năng lượng trên mảnh đất Bình Phước. Tiêu biểu có NSNA Nguyễn Văn Phúc - Hội viên Hội NSNA Việt Nam, người con của quê hương Bình Long. Là người tiên phong trong Nhiếp ảnh tỉnh nhà. Bằng niềm đam mê của mình NSNA Nguyễn Văn Phúc đã ghi lại rất nhiều bức ảnh đẹp bồi đắp thêm vào kho tàng ảnh về quê hương, con người Bình Phước. Đối với anh nghệ thuật là sự đào sâu, tìm tòi, sáng tạo. Với nỗ lực của mình năm 2008 anh được vinh dự kết nạp vào Hội NSNA Việt Nam. Một số tác phẩm tiêu biểu của anh: Tác phẩm *"Băng đồng"* đạt Huy chương Vàng Quốc tế Asahi Simbun năm 2005. *"Đậm tình hữu nghị Việt Nam - Campuchia"* và *"Tuần tra trên sông Vàm Cỏ"* đạt 10 điểm đỏ cuộc thi Tự hào một dải biên cương do Ban Tuyên giáo Trung ương phối hợp Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Hội Nghệ sĩ Nhiếp ảnh Việt Nam tổ chức. *"Giấc mơ bên suối"* đạt 10 điểm đỏ cuộc thi Quốc tế VN 21. *"Giai điệu tình yêu"* đạt 2 điểm đỏ Quốc gia khu vực cuộc thi Quốc tế HOPA - Ho Chi Minh City Photo Contest 2021. *"Giai điệu tình yêu"* cuộc thi PHỤ NỮ WOMAN STRAKONICE 2021 và cuộc thi & Triển lãm Nhiếp ảnh Nghệ thuật Quốc tế lần thứ 17 được tổ chức hai năm một lần tại Cộng Hoà Séc,...

NSNA Nguyễn Xuân Trường - Hội viên Hội NSNA Việt Nam, người con của quê hương Sơn La. Anh chuyển về định cư và tham gia sinh hoạt Chi hội Nhiếp ảnh Bình Phước năm 2022. Có thể nói NSNA Nguyễn Xuân Trường bằng niềm đam mê cháy bỏng của mình anh đã rong ruổi khắp Việt Nam từ Nam ra Bắc để chụp, quay lưu giữ lại những khoảnh khắc đẹp của quê hương, con người Việt Nam. Bộ ảnh *"Tỉnh Bình Phước làm tốt công tác đền ơn đáp nghĩa, uống nước nhớ nguồn, tìm kiếm, quy tập, hồi hương các AHLS quân tình nguyện Việt Nam hy sinh tại Campuchia"* của anh được chọn hỗ trợ đầu tư, công trình, dự án nhiếp ảnh tiêu biểu kỷ niệm 50 năm ngày thống nhất đất nước. Và còn nhiều các tác phẩm đạt giải thưởng trong các cuộc thi và liên hoan Ảnh nghệ thuật trong nước và khu vực.

Trong số các NSNA tại Bình Phước không thể không nhắc đến NSNA Phạm Thị Xuân - Người phụ nữ nhỏ bé có niềm đam mê cháy bỏng với nhiếp ảnh. Ở NSNA Phạm Thị Xuân chính là tình yêu thương, nhiệt huyết, sự đam mê chị dành cho từng tác phẩm qua ống kính của mình. Chị luôn đau đáu với phong trào Nhiếp ảnh của tỉnh nhà, dõi theo các hoạt động của Chi hội và đặc biệt là sẵn sàng mang ba lô cùng anh em nghệ sĩ lên đường trong các chuyến đi thực tế sáng tác.

Kết quả, một số tác phẩm ảnh đạt

giải: *"Câu cá giải trí"* Triển lãm Ảnh khu vực VII, Đông Nam bộ năm 2022; *"Nụ cười chiến sĩ"* Giải khuyến khích cuộc thi sáng tác, quảng bá tác phẩm Văn học, Nghệ thuật, Báo chí về chủ đề Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh năm 2023; *"Thu hoạch mật ong"* Giải B Phóng sự Ảnh báo chí tại Liên hoan Nghiệp vụ Báo chí tỉnh Bình Phước lần thứ I năm 2023; *"Người ảnh"* của NSNA Phạm Thị Xuân đạt Giải Ba cuộc thi Happy Việt Nam do Bộ Thông tin và Truyền thông tổ chức năm 2024,…

Nói về đam mê Nhiếp ảnh, ở Bình Phước phải nhắc đến NSNA Nguyễn Ngọc Lân. Có thể nói anh là tay máy kỳ cựu. Ngay từ khi thành lập Hội VHNT cũng như Chi hội Nhiếp ảnh, Nguyễn Ngọc Lân luôn là người tiên phong trong các hoạt động VHNT đặc biệt là Nhiếp ảnh. Với niềm đam mê anh luôn hăng hái trong các đợt đi sáng tác, Trại sáng tác, tham gia các cuộc thi của tỉnh, khu vực và Trung ương tổ chức. Hàng năm, anh tham gia Liên hoan ảnh Đông Nam bộ và có các tác phẩm được dự treo. Một số tác phẩm tiêu biểu và đạt giải: *Lịch sử Phú Riềng đỏ, Nghề truyền thống, Chùm ảnh An toàn cho má; Người S'tiêng dệt thổ cẩm,…*

Bên cạnh đó các Nghệ sĩ Nhiếp ảnh Nguyễn Quang Hùng - Chi hội Trưởng Chi hội Nhiếp ảnh, Lê Thị Hiên, Trương Hồng Vinh, Nguyễn Hồng Phượng, Trần Xuân Dực, Trương Hiện, Nguyễn Viết Huyện, Nguyễn Hữu Quý, Nguyễn Văn Dương, Trần Lê Hoàng Vũ… cũng hăng hái trong việc sáng tác các tác phẩm ảnh nghệ thuật.

*** Nhiếp ảnh trực tiếp**

Có thể nói đại đa số các nhà nhiếp ảnh chuyên và không chuyên tại Bình Phước chụp theo thể loại này. Các bức ảnh chụp tại chỗ, nhiều khi bấm máy theo phản xạ, theo tiềm thức trên cơ sở những kinh nghiệm, tri thức được tích lũy từ nhiều năm, lúc đó không kịp nghĩ gì. Về sau khi xem lại ảnh, mới nhận ra có thể đó là một khoảnh khắc đẹp, một câu chuyện. Tính khoảnh khắc trong nhiếp ảnh, theo đó tác phẩm phải được bấm máy đúng lúc,

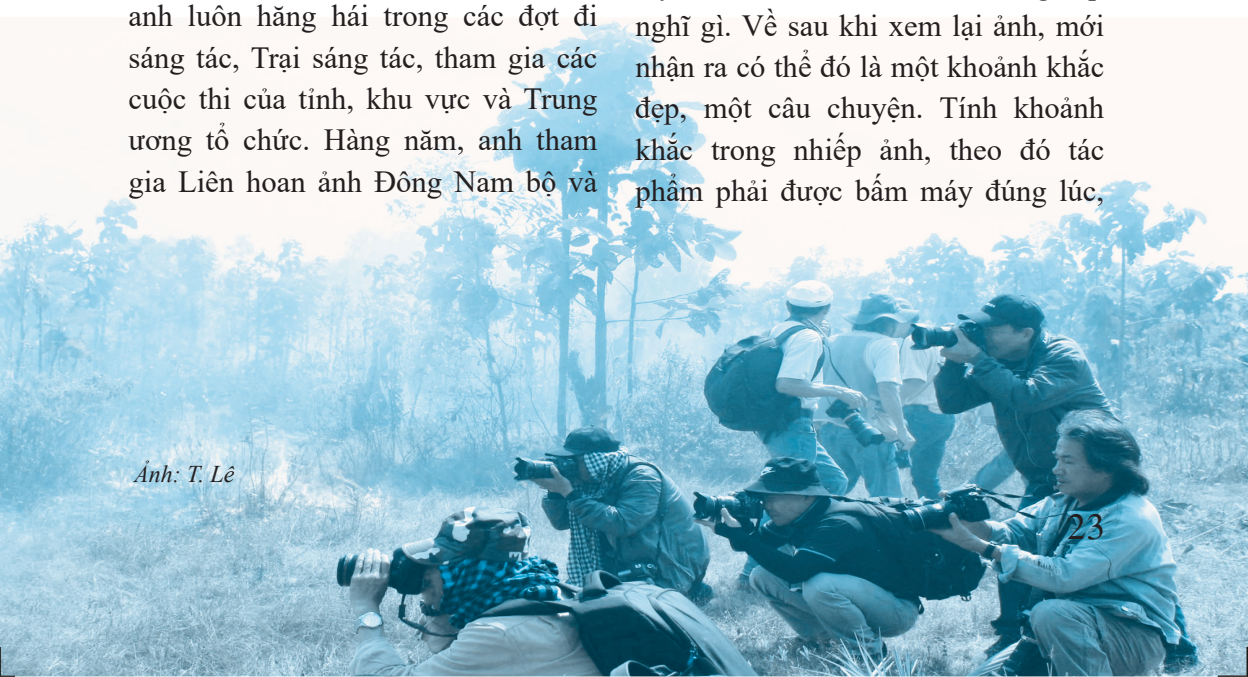

Ảnh: T. Lê

đúng thời điểm khi sự vật, hiện tượng bộc lộ đầy đủ hay một phần bản chất cốt lõi của nó.

*** Nhiếp ảnh dàn dựng**

Các NSNA chuyên nghiệp tại Bình Phước, một số ít người có nhiều kinh nghiệm trong việc dàn dựng cảnh vật, con người. Thậm chí trong những đoàn đi sáng tác tập thể, bao giờ cũng có một người đứng ra dàn dựng cho cả đoàn chụp. Dàn dựng khéo léo như thật, giấu được bàn tay đạo diễn, chuyển tải rõ thông điệp của tác giả, tạo được cảm xúc cho người xem.

*** Chụp ảnh bằng Flycam**

Là một loại hình công cụ được rất nhiều NSNA trên thế giới và các NSNA chuyên nghiệp trên toàn Việt Nam tin dùng trong thời gian gần đây. Flycam là một thiết bị ghi hình có thể bay trên trời. Nó có nhiệm vụ quay video, chụp ảnh ở góc độ cao. Từ đó, giúp thu được toàn diện, toàn cảnh các hình ảnh, phong cảnh tổng thể. Để sử dụng, bạn sẽ dùng thiết bị điều khiển từ xa được liên kết với Flycam để di chuyển, thực hiện các thao tác, căn chỉnh độ cao, góc máy. Do đó, đây là một thiết bị hữu ích được nhà quay phim, nhiếp ảnh gia, nhà sáng tạo nội dung. Nó thường được sử dụng để thu hình ảnh, video độc đáo nhìn từ trên cao nhìn xuống. Nhờ những ứng dụng tuyệt vời của nó hiện nay được rất nhiều người quan tâm. Tuy nhiên do giá thành cao và cần có kỹ năng sử dụng thuần thục nên tại Bình Phước hiện không nhiều người sử dụng hình thức này.

2. ĐI TÌM SỰ KHÁC BIỆT

Có thể nói Nhiếp ảnh Bình Phước đang dần có sự phá cách tìm tòi những nét riêng, tránh những lối mòn. Bởi vì, ngày nay trong các cuộc thi, Liên hoan Ảnh Quốc tế, trong nước và khu vực. Quan điểm chọn ảnh thắng giải phải độc - lạ. Nhưng thế nào là ảnh độc, lạ và nó nằm ở hình thức hay cả nội dung? Những bức ảnh có cách thức thể hiện mới mẻ khác hẳn những bức ảnh đẹp mà lối thể hiện cũ kỹ, đi theo lối mòn của những tác giả đi trước.

Trên mặt trận nghệ thuật, hình ảnh độc đáo thường được tạo ra thông qua việc sáng tạo, khám phá và biểu đạt cái mới, cái độc đáo mà không ai khác có thể tạo ra. Điều này đòi hỏi sự sáng tạo và khả năng tự do trong việc thể hiện ý tưởng, cảm xúc và tư duy của nghệ sĩ thông qua hình ảnh. Hình ảnh độc đáo đóng vai trò quan trọng trong việc truyền tải thông điệp, gợi lên cảm xúc và tạo nên sự tò mò cho khán giả. Nó có thể làm thay đổi suy nghĩ, tạo ra những trải nghiệm độc đáo và góp phần xây dựng một thế giới nghệ thuật và truyền thông đa dạng và phong phú ■

Khi Thành Phố Lên Đèn

❒ TIẾN BÌNH

Khi những chiếc bóng điện của dãy đèn đường toả sáng, cũng là lúc thành phố Đồng Xoài bước vào nhịp sống mới với những nét riêng có của một đô thị trẻ. Đó là nhịp sống mang hơi thở và đặc trưng của các hoạt động ban đêm mà người ta thường gọi là "kinh tế đêm" (night - time economy). Kinh tế ban đêm được hiểu là tất cả những hoạt động dịch vụ diễn ra trong giai đoạn từ 18 giờ hôm trước cho đến 6 giờ sáng hôm sau, bao gồm các dịch vụ về Văn hóa (biểu diễn Nghệ thuật, Âm nhạc...) vui chơi giải trí, ẩm thực, mua sắm và các hoạt động trải nghiệm. Thông thường, kinh tế ban đêm được chia thành hai khung giờ: Buổi tối (từ 18 giờ đến 0 giờ) và đêm muộn (từ 0 giờ cho tới 6 giờ sáng).

Dạo một vòng quanh trung tâm Đồng Xoài vào khung giờ thành phố đã lên đèn, chúng ta cảm nhận được những không khí phố phường khác hẳn ban ngày. Bởi đây là khung giờ mát mẻ, là giờ nghỉ ngơi, thư giãn, gặp gỡ sau một ngày làm việc, vì vậy các loại hình dịch vụ, giải trí, mua sắm,... đặc biệt là ẩm thực về đêm đã làm nên sự hấp dẫn cho mọi người, nhất là giới trẻ. Ở Đồng Xoài có khá nhiều quán xá, nhà hàng hoạt động nhộn nhịp vào khung giờ ban đêm, trong đó có những nhà hàng ẩm thực nằm bên hồ Suối Cam mát mẻ và yên tĩnh, như nhà hàng Luỹ

Biểu diễn nghệ thuật tại các khu phố, không gian công viên, quảng trường cũng là một trong những loại hình kinh tế đêm. Ảnh: T. Bình

Tre Xanh, Hương Phù Sa. Thực khách đến những nhà hàng này vào buổi tối khá đông, vì nơi đây khuôn viên rộng, nhân viên phục vụ tận tình, nhiều món ăn phong phú, đa dạng, giá cả phải chăng. Ngoài các nhà hàng, quán ăn, ở Đồng Xoài còn có khá nhiều quán cà phê mang phong cách mới lạ, độc đáo, thu hút đông đảo người trẻ. Tôi rất ấn tượng với quán cà phê mang tên "Cà phê Sách Việt Bình Phước" tại số 967, Quốc lộ 14, phường Tiến Thành. Tại đây có hơn 3.500 đầu sách được sắp xếp theo từng thể loại ở tầng trệt và trên gác lửng. Người yêu sách đến nhâm nhi ly cà phê, đọc tại chỗ, mượn hoặc mua mang về. Cà phê ở đây là đặc sản cà phê chồn do chính nông dân Bình Phước sản xuất từ khâu trồng cà phê, nuôi chồn đến các quy trình cho ra nguyên liệu của loại đồ uống nổi tiếng này. Ngoài ra, Đồng Xoài còn rất nhiều điều thú vị và hấp dẫn với các sản phẩm đặc trưng vùng miền, món ngon độc đáo giữa lòng thành phố, các điểm đến check-in và trải nghiệm.

Đồng Xoài là thành phố trẻ trung tâm tỉnh lỵ của Bình Phước đang có tốc độ đô thị hóa và sự phát triển kinh tế nhanh với nhiều tiềm năng. Hiện nay thành phố đã và đang hình thành một số khu đô thị, khu công nghiệp có quy mô lớn. Tuy vậy, theo đánh giá của các chuyên gia, thành phố Đồng Xoài hiện chưa có một điểm nhấn về kinh tế đêm, chưa có khu vực vui chơi giải trí tập trung. Kinh tế đêm ở Đồng Xoài nhiều tiềm năng nhưng có lẽ chỉ mới manh nha, mặc dù đã được khởi động cách đây nhiều năm.

Kinh tế đêm không chỉ là một trong những biện pháp phát triển kinh tế hay một yếu tố cải thiện thu nhập cho người dân, mà còn là lối sống, là biện pháp để tăng chất lượng sống của các đô thị. Thành phố Đồng Xoài hội tụ đủ điều kiện để phát triển kinh tế ban đêm. Là thành phố có dân số trẻ và sống tập trung, thời tiết ban đêm mát mẻ, dễ chịu. Phát triển kinh tế ban đêm được kỳ vọng sẽ có những đóng góp quan trọng vào tăng trưởng kinh tế, khai thác tiềm năng hoạt động du lịch, dịch vụ, quảng bá Văn hóa và nền Ẩm thực Việt Nam. Người dân mong mỏi: khi thành phố lên đèn thì ai cũng háo hức muốn được hoà mình trong nhịp sống đa sắc màu của phố phường về đêm. ■

Ảnh: TL

TIÊN HỌC LỄ, HẬU HỌC VĂN

❒ NGUYỄN THANH

Đây là câu nói thuộc nằm lòng của giới Nho sĩ, đến nay chủ đề không mới, nhưng chưa bao giờ cũ. Tương lai đất nước, môi trường xã hội, sự yên bình, hạnh phúc trong mỗi nhà phụ thuộc phần lớn vào việc giáo dục đạo đức cho học sinh. Ở tầm Quốc gia, nhà bác học Lê Quý Đôn (1726-1784) từng chỉ ra năm nguy cơ mất nước:

"Trẻ không kính già
Trò không kính thầy
Binh kiêu tướng thoái
Tham nhũng lan tràn
Sĩ phu ngoảnh mặt"

Trong năm nguyên nhân dẫn đến nguy cơ mất nước theo Lê Quý Đôn, có hai nguyên nhân đầu liên quan mật thiết đến giáo dục đạo đức. Đây là vấn đề khó, tầm vĩ mô nhưng cũng cần cụ thể và không thể, càng không được "né tránh" khi những biểu hiện "trẻ không kính già", "trò không kính thầy" xuất hiện ngày càng nhiều hơn.

Đề cao vai trò của đạo đức và giáo dục đạo đức trong học đường, khẩu hiệu: Tiên học Lễ, Hậu học Văn" có ở hầu khắp các nhà trường. Nội dung giáo dục môn học Đạo đức, Giáo dục công dân cũng được Bộ Giáo dục và Đào tạo quan tâm trong các sách Giáo khoa. Tuy nhiên, kết quả thật sự và phương pháp giáo dục, đánh giá đạo đức đối với học sinh còn nhiều điều đáng được xã hội, các nhà quản lý quan tâm.

Theo lý thuyết giáo dục phổ biến thì cấu thành của giáo dục gồm nhiều yếu tố, bao gồm cả giáo dục gia đình, giáo dục nhà trường, giáo dục xã hội và giáo dục tự thân. Trong đó, giáo dục nhà trường giữ vai trò trung tâm, có vai trò đặc biệt quan trọng trong định hình nhân cách và trí tuệ cho trẻ.

Một xã hội tôn trọng truyền thống, đạo đức tốt đẹp thì người trẻ phải kính trọng, tri ân người lớn tuổi, những người đi trước, từ bậc sinh thành đến ông bà đến người cao niên trong xã hội, trân trọng sự đóng góp, kinh nghiệm của họ đã tích lũy, cống hiến

cho cộng đồng. Sự tôn trọng phải được thể hiện thành hình thức ứng xử như chào hỏi, thưa gửi, nhường chỗ, giúp đỡ... của cá nhân cho đến sự tôn trọng trong chính sách, sự đãi ngộ của xã hội, nhà nước đối với người cao tuổi. Kể cả trong trường hợp xã hội có những "người già không đáng kính", "người thầy không đáng kính" thì họ cũng là sản phẩm từ người trẻ, học trò không có được sự giáo dục, rèn luyện chu đáo và tử tế.

Bài học đạo đức cần dạy cho các em trong độ tuổi đến trường về sự tôn trọng người lớn tuổi, dù là người thân hay người lạ, hình thành lòng biết ơn, thái độ kính trọng cho thế hệ trẻ đối với các thế hệ đi trước để bảo vệ giá trị truyền thống "Uống nước nhớ nguồn", "Ăn quả nhớ kẻ trồng cây", thật thà, trung thực, giàu tình yêu thương... Sự lễ độ của các em từ tuổi học sinh là vô cùng cần thiết, tạo nền móng ứng xử cá nhân trong định hình và phát triển nhân cách.

Trong khi quá coi trong việc đạt được thành tích cao trong dạy và học, nếu không nói là bệnh thành tích; chuyện cơm áo gạo tiền, dạy thêm học thêm, chuyện mua đồ bán sách... vẫn còn âm thầm làm khổ Ngành Giáo dục, thì việc giáo dục đạo đức cho các em có lúc, có nơi chưa được quan tâm đúng mức. Nếu xem việc giáo dục đạo đức là việc của giáo viên trong giờ dạy Đạo đức, dạy Giáo dục Công dân thì đó là khởi nguồn cho sự thất bại. **Giáo dục Đạo đức cho học sinh có lẽ không gì tốt hơn là sự gương mẫu của người thầy.** Theo đó, với ý nghĩa giáo dục, có lẽ mọi thầy cô giáo đều phải dạy đạo đức cho học sinh, cho dù là giáo viên Toán học hay Văn học, Hóa học, Vật lý... Trong từng cử chỉ, lời nói, trong giờ học hay ngoài giờ học, mỗi một người thầy đều là người dạy Đạo đức, là tấm gương đạo đức cho học sinh. Yêu cầu này rõ ràng là không dễ, nhưng về kỳ vọng xã hội thì nhiệm vụ giáo dục Đạo đức phải thấm sâu trong mỗi một người thầy.

Không thể đổ lỗi hoàn toàn cho người thầy, vì giáo dục cần có vai trò của gia đình và xã hội. Thầy cũng không phải thánh để có thể luôn hoàn hảo, nhưng khi người thầy còn nói dối hoặc bị buộc phải nói dối theo một nghĩa nào đó, thì không thể giáo dục được thế hệ học trò thật thà, trung thực. Bạo lực học đường, nghiện hút, tội phạm gia tăng, phải chăng có phần nguyên nhân từ giáo dục Đạo đức? ■

Hình Ảnh Thầy Cô Trong Thơ Ca

❒ Th.s ĐOÀN MẠNH TIẾN

Mấy chục năm qua, mảng Thơ viết về các thầy giáo, cô giáo đã gây được xúc động mãnh liệt trong lòng người đọc, để lại những ấn tượng sâu sắc. Bài viết sau đây sẽ điểm lại một số bài trong đó.

Trước hết, các nhà thơ đã khắc họa hình ảnh các thầy giáo, cô giáo với những phẩm chất cao đẹp. Qua các bài thơ, người đọc thấy rằng các thầy giáo, cô giáo luôn xác định rằng mình là một chiến sĩ trên mặt trận Văn hóa - Giáo dục, là một chiến sĩ trong sự nghiệp trồng người.

Nhờ xác định được ngay từ đầu như vậy nên trong suốt cuộc đời mình người thầy tự nguyện làm người đưa đò, năm tháng trôi đi trải qua bao gian nan, vất vả người thầy giáo vẫn mải miết đưa những chuyến đò sang sông. Dòng sông ấy, hình ảnh người đưa đò trên dòng sông ấy đã trở thành những kỷ niệm sống mãi trong trái tim nhiều thế hệ học trò: *"Tháng năm dầu dãi nắng mưa/Con đò trí thức thầy đưa bao người/Qua sông giữ lại nụ cười/Đời thầy đưa biết bao người sang sông/Con đò mộc, mái đầu sương/Mãi theo em khắp muôn phương vạn ngày/Khúc sông ấy vẫn còn đây/Thầy đưa tiếp những đò đầy qua sông*" (Thảo Nguyên - Người lái đò).

Những câu thơ chân thành, tha thiết nói lên lòng biết ơn của người học trò đối với thầy giáo, cô giáo: *"Làm sao quên được ơn thầy/Công người dạy dỗ có ngày hôm nay/Nét đầu thầy phải cầm tay/Rèn con chữ viết mới ngay thẳng hàng/Nhớ thầy, nhớ chiếc đò ngang/Tay thầy chèo chống đưa sang bao người/Nhọc nhằn gian khổ vẫn vui/Vì đàn em nhỏ, vì đời mai sau/Từng đoàn kết nối kế nhau/Dựng xây đất nước sớm mau bằng người"* (Văn Chiểu - Nhớ công ơn thầy).

Như vậy ta thấy viết về người thầy giáo, cô giáo các nhà thơ hay dùng hình ảnh "người đưa đò". Ngoài ra còn có hình ảnh "bụi phấn" để khắc ghi công ơn của người thầy: *"Khi thầy viết bảng/Bụi phấn rơi rơi/Có hạt bụi nào/Vương trên bục giảng/Có hạt bụi nào/Vương trên tóc thầy/Em yêu phút giây này/Thầy em tóc như bạc thêm/Bạc thêm vì bụi phấn/Cho em bài học hay/Mai sau lớn khôn rồi/Đời em có thể nào quên/Ngày xưa thầy dạy dỗ/Khi em tuổi còn thơ"* (Lê Văn Lộc - Bụi phấn). Ở đây sự hy sinh của người

thầy đã được miêu tả qua những hình ảnh đầy ấn tượng, qua những câu thơ mộc mạc, đầy chân thực.

Trong thơ viết về các nhà giáo, ta thấy có sự cảm thông chia sẻ với những khó khăn gian khổ, những vui buồn của các thầy cô ở vùng núi, vùng sâu, vùng xa. Nhà thơ Lê Đình Cánh đã nói lên nỗi vất vả, cực nhọc của các thầy, cô giáo trẻ tình nguyện xung phong mang ánh sáng văn hóa, mang con chữ đến với học trò vùng núi cao Tây Bắc: *"Cô mang con chữ lên rừng/ Đã qua mặn ngọt, đã từng cay chua/ Đất nghèo, chữ ít người theo/Mà cô vẫn cứ miệt mài ngày đêm*" (Cô giáo lên bản). Các cô giáo đã thầm lặng hy sinh tuổi xuân của mình, có khi ước ao có gia đình nhỏ, có chồng, có con mà mong ước đó vẫn chưa thành. Những câu thơ thật là cảm động: *"Ở rừng tự hát ru nhau/Lá trầu chị héo, quả cau em già/Ước ao có một gian nhà/Có trưa đưa võng đón bà lên chơi"* (Lê Đình Cánh - Cô giáo lên bản).

Tác giả Hà Trọng Bằng đã khắc họa một cách đậm nét chân dung nhà giáo, tình thương bao la đối với các học trò đã thúc giục các nhà giáo vượt qua mọi khó khăn đem kiến thức đến với các em để nuôi lớn những tâm hồn: *"Ngày lại ngày cô đứng trên bục giảng/Mấy chục trò thương chăm chú nghe lời/Mắt sâu xuống, trán hằn bao suy nghĩ/Chỉ cho học trò vẻ đẹp những bài thơ/Như mẹ hiền chắt chiu từng dòng sữa/Lọc máu tim mình dành để nuôi con/Cô trăn trở chọn từng lời, từng chữ/Lọc từng tinh hoa nuôi lớn những tâm hồn/Như người trồng cây vui nhìn hạt giống/ Có công mình góp chăm dồi dào sức sống/Trở thành rừng khắp đất nước thân yêu/Cô giáo tự hào hạnh phúc biết bao nhiêu!"* (Niềm vui trên trang giáo án).

Lòng kính yêu, nhớ thương ngưỡng mộ thầy cô được thể hiện trong nhiều bài thơ. Đây là những câu thơ lục bát nặng ân tình: *"Lời cô giản dị đơn sơ/ Ngẫm sâu lại thấy vô bờ yêu thương/ Nghĩ về cô dạ vấn vương/Em như lại được đến trường năm xưa/Xa cô đã mấy năm qua/Tình cô vẫn đẹp như hoa đời thường/Cô ơi sợi nhớ, sợi thương/*

Tranh: TL

Khi vui vương vấn, khi buồn vấn vương/Lời cô tình cảm yêu thương/Muốn làm én nhỏ về trường thăm cô/Để nghe cô giảng bài thơ/Lời cô nhỏ nhẹ bao dung dịu hiền" (Trần Thị Lập - Nghĩ về cô).

Tình cảm của học trò với cô giáo thật là đậm đà, thắm thiết. Và đây là vẻ đẹp của nhà giáo qua những câu thơ lục bát mượt mà, giàu hình tượng: *"Dịu dàng tà áo thướt tha/Xinh tươi đằm thắm mặn mà nét duyên/Đoan trang thục nữ dịu hiền/Bảng đen, phấn trắng trinh nguyên một thời/Bền lòng nhiệt huyết chẳng vơi/Ươm mầm tri thức gieo đời tiếng thơm/Đâu cần đáp nghĩa trả ơn/Mà bao năm vẫn sớm hôm miệt mài/Để trò vững bước ngày mai/Là nguồn hạnh phúc tương lai cô trồng/Tấm lòng luôn rộng mênh mông/Biết bao vất vả mà lòng vẫn vui"* (Phan Lê - Cô giáo của em).

Trong thơ viết về đề tài nhà giáo, có nhiều bài viết về người thầy giáo thương binh khiến cho người đọc xúc động, như các bài: *"Thầy giáo thương binh"* của Vũ Mạnh Khởi; *"Gặp lại thầy giáo thương binh"* của Chu Huy; *"Người thầy của chúng em"* của Lê Khánh. Riêng nhà thơ Trần Đăng Khoa có 5 bài: *"Bàn chân thầy giáo", "Thầy đi bộ đội", "Nghe thầy đọc bài thơ",...* Tiêu biểu nhất là bài: *"Bàn chân thầy giáo"*, sau khi thầy đi bộ đội về thầy chỉ còn một chân, thầy vẫn tiếp tục nghề dạy học: *"Thầy ngồi trên ghế giảng bài/Xếp cạnh bàn đôi nạng gỗ/Một bàn chân thầy không còn nữa"*. Từ cái khiếm khuyết trên một phần cơ thể của người thầy, tác giả liên hệ đến cái chưa hoàn hảo của đời mình. Đây cũng chính là tấm lòng của nhà thơ cúi mình trước sự hy sinh và cống hiến của những người thầy giáo đã từng khoác áo lính. Và Trần Đăng khoa đã kết thúc bài thơ bằng hai câu thơ: *"Và bàn chân thầy bàn chân đã mất/Vẫn dẫn chúng em đi trọn vẹn cuộc đời"*. Bàn chân người thầy giáo thương binh tuy không còn hiện hữu trên đời nhưng đem lại cho các em học sinh bài học làm người, bài học về lòng dũng cảm, về đức hi sinh. Trong hai câu kết này sự đối lập giữa cái đã mất và cái trọn vẹn đã làm đọng lại những cảm xúc nồng ấm và tạo nên sức ám ảnh của bài thơ. Bàn chân của thầy đã mất nhưng vẫn dẫn chúng em đi trọn vẹn cuộc đời, kỳ diệu thay!

Không thể nói hết thơ về đề tài nhà giáo. Xin được chọn những câu thơ sau đây thay lời kết luận: *"Trọn đời chèo chống đò ngang/Sông sâu, sóng cả mênh mang đôi bờ/Vẹn lòng chẳng chút đắn đo/Trọn niềm tin trước chuyến đò thế gian/Mặc ai mải kiếm giàu sang/Thầy tôi sau trước chẳng màng điều chi/Mặc ai tính toán suy bì/Thầy tôi một dạ lo vì mai sau/Lời thầy con tạc ghi sâu/Nghĩa nhân, nhân*

Người Tiếp Lửa Đam Mê

❒ NGÔ THỊ NGỌC DIỆP - *GV Trường Tiểu học Tân Đồng*

- Good morning, Mrs Diu Hien.

- Good morning…

Cô giáo Dịu Hiền nhẹ nhàng đáp khi nghe thấy tiếng chào mình. Trong hội thảo dành cho giáo viên Tiếng Anh của tỉnh, việc nói chuyện với nhau bằng Tiếng Anh là lẽ thường tình, nhưng ai đang nói ấy nhỉ? Trước mặt cô là một thầy giáo trẻ, cô đoán tầm ngoài ba mươi một chút. Dáng cao dong dỏng, chao ôi, cậu này cao hơn cô hẳn một cái đầu. Ánh mắt này, khoé miệng này, nụ cười này… sao quen quá, quen lắm luôn… Cô đang lúng túng không biết người giáo viên này là ai, Phải một lúc lâu sau, khi nghe cậu ấy giới thiệu về mình cô mới cười xoà… nhận ra Mạnh - cậu học trò nhỏ thuở nào, ánh mắt cô rạng ngời niềm vui, vui hơn khi nghe cậu trò chuyện với mình bằng Tiếng Anh chuẩn giọng Anh.

Thấy hai cô trò líu ríu bằng Tiếng Anh, những giáo viên bên cạnh cũng tò mò góp chuyện.

- Ôi, thì ra là hai cô trò.

- Cô trò lâu ngày gặp lại nhau tại cùng một buổi tập huấn, thú vị thật!

- Cô còn trẻ thế mà đã có học trò lớn thế ư?!

Mặc xung quanh mọi người đang trò chuyện, bàn tán, Mạnh sà xuống ngồi cạnh cô giáo cũ của mình. Cậu ngỡ như hôm nào được ngồi cùng cô sau giờ học để được cô kèm cặp thêm. Mạnh nhẹ nhàng kể cho cô nghe rằng, giờ đây cậu cũng là một giáo viên Tiếng Anh Tiểu học. Hằng ngày, cậu cũng miệt mài luyện nói cho các em học sinh bé nhỏ, truyền lại kiến thức cho các em bằng sự kiên nhẫn, niềm tin, sự lạc quan và tận tụy như cô từng dành cho cậu.

Ngày đó, Mạnh là cậu học trò lớp Ba bé nhỏ, chật vật với những âm "s" cuối khó nhằn trong Tiếng Anh, bởi trong Tiếng Việt, khi đọc không bao giờ âm cuối được đọc như trong Tiếng Anh. Và Mạnh, khi đọc thường bỏ quên âm cuối, những lúc ấy cô thường cười cười nhắc khéo "Em lại bỏ quên âm cuối của cô đâu mất rồi?","Ủa, âm cuối em lại đánh rơi đâu mất tiêu rồi?". Nhiều lúc cô còn ví: "Nói Tiếng Anh thiếu âm cuối cũng giống như các bạn người nước ngoài nói Tiếng Việt không có dấu vậy đó, rất khó nghe và cũng rất khó hiểu, các em ạ!" Cậu nhớ rõ tiếng cô dịu dàng khuyến khích: "Mạnh, hãy cố lên nhé, đọc theo cô nào, như thế… như thế… đúng rồi em". Mỗi buổi học, cô Dịu Hiền luôn dành vài phút cuối giờ để ngồi riêng với Mạnh, kiên nhẫn chỉ dẫn, động viên cậu từng chút một. Khi cậu bối

rối không phát âm được, cô mỉm cười, nhẹ nhàng sửa từng âm, từng từ, từng câu... Và rồi, cô còn nhờ bạn Vy ngồi bên cạnh giúp Mạnh luyện thêm ngoài giờ học. Vy đã tập cho Mạnh rất nhiều lần những từ có những âm đơn giản đến những âm phức tạp hơn.

Sau hai tháng chăm chỉ luyện tập, cuối cùng, Mạnh cũng có thể phát âm đúng âm cuối của các từ. Sự kiên nhẫn của cô, của bạn đã mở ra cho Mạnh một cánh cửa mới, khiến cậu tự tin hơn và bắt đầu yêu thích môn Tiếng Anh. Thời gian trôi qua, cô trao cho Mạnh trách nhiệm mới: Hướng dẫn các bạn khác cũng gặp khó khăn như Mạnh trước đây phát âm các âm có âm cuối như "s", "t", "f"... Với Mạnh, đó là niềm tự hào, là trách nhiệm của mình với cô giáo với các bạn trong lớp, và cậu nghĩ đấy còn là món quà vô giá từ cô giáo dạy Tiếng Anh mà cậu trân trọng đến tận hôm nay.

Mạnh nói với cô, lòng đầy xúc động, rằng nếu không có những buổi tập phát âm ấy, cậu có lẽ đã không dám học môn Tiếng Anh vì sợ. Và bây giờ, khi đã là một giáo viên dạy Tiếng Anh, Mạnh thấy mình có đủ sự kiên nhẫn để dạy dỗ, uốn nắn từng em học sinh của mình. Và mỗi khi gặp một em học sinh nào khó khăn trong việc phát âm, Mạnh lại nghĩ về mình, lại nhớ về cô - người đã cho cậu hiểu giá trị của sự cố gắng và lòng nhiệt huyết với nghề giáo.

Người học trò năm xưa nhìn cô giáo cũ của mình, lòng tràn ngập lòng biết ơn và yêu quý. Cô Dịu Hiền vẫn đang cống hiến hết mình cho sự nghiệp giáo dục, mặc dù chỉ đôi ba năm nữa thôi, cô sẽ bước vào tuổi nghỉ ngơi. Nhưng qua ánh mắt, trong câu chuyện của cô vẫn ánh lên sự yêu nghề, vẫn kiên nhẫn uốn lưỡi từng âm, từng từ, từng câu cho các em học sinh bé nhỏ - những mầm non mà cô đặt vào đó cả tâm huyết của đời mình.

Tiếng chuông báo ting... tong... ting tong... đã hết giờ giải lao. Mạnh nắm tay cô lắc lắc từ biệt, trở về chỗ ngồi của mình ở dãy bên kia của hội trường sau khi đã kết nối zalo, facebook và cẩn thận ghi số điện thoại, địa chỉ nhà của cô giáo cũ. Mạnh lâng lâng bởi cảm xúc mãi dâng trào, cậu ngỡ rằng mình vẫn đang trò chuyện với cô.

- Cô ơi, em cầu mong cô mãi khỏe mạnh, vui tươi, để tiếp tục sự nghiệp trồng người. Cô có biết không, cô là người tạo cảm hứng và đam mê để giờ đây em đang bước cùng cô, tự hào là người giáo viên như cô, em mãi yêu quý và kính trọng cô.

Mạnh tự nhủ với lòng mình rằng sẽ luôn giữ ngọn lửa đam mê, nhiệt huyết mà cô đã truyền lại, để cả đời này cống hiến cho sự nghiệp giáo dục, giống như cô - người cô giáo dịu dàng, tận tâm mà cậu học trò nhỏ năm nào không bao giờ quên được ■

VIẾT CHO NGHỀ GIÁO CỦA TÔI

❒ NGUYỄN THỊ GIA BỬU - *GV Trường THPT Bình Long*

"Muốn sang thì bắc cầu Kiều
Muốn con hay chữ thì yêu lấy thầy"
(Ca dao)

Từ muôn đời, Nhân dân ta đã gói gọn đạo thầy trò trong trong tiếng "yêu" trọn nghĩa tình ấy. Sau này, thỉnh thoảng, tôi lại nghe đâu đó, có những lời chọc ghẹo, trêu đưa trong tiếng "yêu" thiết tha này. Thật ra, mỗi chúng ta, khi đi qua những vạn dặm hành trình trong cuộc đời, có khó khăn, có nỗ lực, có gục ngã và trưởng thành, sẽ chợt nhận ra, thì ra sau cha mẹ, gia đình của mình, đúng thật chỉ có thầy cô, là những người luôn dõi theo, mong mỏi và tự hào với những thành công của chúng ta nhất, và cũng sẽ đau lòng, xót xa khi nhìn thấy học sinh bị bỏ lại giữa con đường.

Tôi nhớ ngày tôi làm hồ sơ đăng kí nguyện vọng vào Đại học. Mẹ nói với tôi rằng: Mẹ yêu cái nghề giáo của mình lắm. Vì nhờ cái nghề này, mà một người lớn tuổi như mẹ, ngoài đời theo phép tắc, lẽ ra, các em nhỏ phải gọi bằng "bà", thì mẹ được gọi là "cô". Cái nghề giáo này giúp mẹ trẻ lại, luôn được là "cô" trong tiếng gọi thân thương của học trò. Mẹ tôi là giáo viên tiểu học, dạy ở trường làng, xã nhỏ. Học sinh của mẹ bé nhỏ, gầy gò, vất vả đi bộ đường xa tới lớp. Hành trình đến trường băng lô, vượt rẫy rất khó khăn. Như bao nhiêu thầy cô giáo cùng thế hệ của mình, mẹ kiên trì dìu dắt, khuyên nhủ học sinh phải nỗ lực vượt khó, vượt khổ bằng con đường học chữ, học nghĩa của mình. Có lẽ vì vậy, mà cô trò gắn bó, thân quen, năm tháng trôi đi, học sinh lớn lên, thay đổi nhiều quá, mẹ tôi không thể nhận mặt được. Nên mỗi lần gặp lại trò cũ, được học trò nhận ra, quan tâm, hỏi thăm, mẹ cảm động lắm, về nhà cứ nhắc mãi không thôi, có thể đem khoe về học sinh cũ của mình cho cả xóm, cả làng với tất cả niềm tự hào.

Nối gót theo bước chân mẹ, tôi cũng làm cô giáo. Là một giáo viên dạy Văn THPT, tôi cùng đi với các em trong những ngày tháng rực rỡ, vừa ngây ngô, trong trẻo nhưng cũng ngông cuồng và nổi loạn nhất của tuổi học trò. Có những ước mơ cháy bỏng của các em cần chúng tôi tiếp lửa. Có những chông chênh, buồn bực của các em cần chúng tôi sẻ chia. Có những tâm tình tuổi nhỏ, lại có những lúc phản nghịch khó có thể khuyên can. Quê mình còn nghèo, nên gia đình của các em hầu hết là thuần nông với vườn tược, nương rẫy. Có những bài làm văn của học

sinh cháy bỏng những ước mơ bình thường về một ngày mẹ không phải đi cạo khuya để đỡ vất vả, về ba được nghỉ làm công một bữa để quây quần với gia đình, đọc mà rơi nước mắt. Hành trình đến trường của các em đem theo những sự kì vọng về giấc mơ đổi đời của ba, của mẹ và những ý chí, nghị lực khôn nguôi của bản thân về một ngày mai trời rực rỡ. Từ một cô giáo trẻ của những ngày đầu chênh vênh trên bục giảng, theo tháng năm, tôi đã cùng dắt tay biết bao thế hệ từ 9x chăm chỉ, 2k năng động và nay là gen Z linh hoạt, hướng ngoại, lần lượt trưởng thành. Chúng tôi, những người làm vườn mẫn cán và tận tâm, đã vun xới, dưỡng trồng nên những cây xanh tỏa rợp bóng mát, vững chãi giữa bão táp của cuộc đời, không dễ gục ngã, đổi thay. Cùng với đôi cánh tri thức, trĩu nặng những chữ nghĩa, lễ nghi, cùng với một trái tim yêu thương, nhiệt huyết, với những ý chí, lý tưởng và ước mơ, học sinh của chúng tôi đã bay cao, bay xa, khám phá, gầy dựng, góp phần bảo vệ và phát triển quê hương. Tôi vẫn ở lại đây, trong ngôi trường của mình, lặng lẽ với hành trình ươm mầm những đam mê, thắp lên những niềm tin cho những thế hệ thanh niên tiếp nối sau này.

Tôi giờ đây đã hiểu được niềm lấp lánh tự hào trong ánh mắt của mẹ ở những lần đem khoe thành công của học trò mình, bởi, tôi cũng rất vinh dự khi mình cũng là một mảnh ghép hoàn hảo để góp phần giúp các em trong những ngày tháng nỗ lực trở thành chính mình ưu tú nhất. Tôi hạnh phúc trong hành trình khám phá vẻ đẹp tri thức, bồi dưỡng vẻ đẹp tâm hồn cho học sinh. Mỗi ngày sẽ cùng vui, cùng buồn, cùng lao tâm khổ tứ, cùng kỷ luật thắp lửa cho những ước mơ cháy bỏng của các em. Đi qua những chông chênh, trăn trở của bản thân, thỉnh thoảng cũng phải vượt qua những gièm pha, những định kiến về nghề giáo của xã hội, tôi dần hiểu được tình yêu nghề, yêu trò của mẹ, cũng hiểu hết được tiếng "yêu" ngàn đời trong lời dặn của bài Ca dao. Sau tất cả, tình thầy trò vẫn luôn trọn vẹn một tình yêu tha thiết. Bởi có ai trong chúng ta mà không trải qua 12 năm đèn sách, không va vấp, không cố gắng học tập để trưởng thành. Tình yêu thầy, yêu cô, gắn kết với tình yêu bảng đen, phấn trắng, yêu một thời thanh xuân rực rỡ và say mê của tuổi trẻ mỗi người. Sau tất cả, ai cũng sẽ có cho riêng mình những người Thầy, người Cô trân quý vẫn ở lại mãi trong trái tim, trí óc, trong kí ức tươi đẹp của biết bao thế hệ học trò, với tất cả lòng biết ơn thương nhớ dù các em ấy đang ở bất cứ nơi đâu trong vạn nẻo đường đời ■

KHỔ HỌC MỚI THÀNH TÀI

❒ NGUYỄN ĐÌNH THIÊN - *GV Trường THCS Lộc Điền*

Trong lịch sử Giáo dục nước nhà, chưa bao giờ các em học sinh cả nước nói chung, các em ở vùng sâu, vùng xa, vùng kinh tế còn nhiều khó khăn nói riêng lại có cơ sở vật chất khang trang, đàng hoàng như ngày nay.

Nhìn những ngôi trường hai, ba tầng kiên cố, đẹp đẽ, mỗi chúng ta lại bâng khuâng nhớ đến những vần thơ viết về mái trường cách đây tròn bảy mươi năm của nhà thơ Tố Hữu:

Các em ơi đã học chưa
Các anh dựng cho em trường mới nữa
Chúng nó chẳng thể mong dội lửa
Trường của em đứng giữa đồi quang
Tiếng các em thánh thót quanh làng.

(Ta đi tới)

Theo dòng lịch sử, nếu cứ coi Văn Miếu Quốc Tử Giám là trường Đại học đầu tiên của nước Việt Nam ta, thì chúng ta cũng có quyền tự hào rằng, nước ta có cả nghìn năm văn hiến và trường Đại học của chúng ta cũng có đến cả nghìn năm tuổi! Rồi cứ theo Văn bia các triều đại Lý, Trần, Lê, Nguyễn... mà đếm, chúng ta cũng có thể bằng lòng với kết luận của các nhà viết sử: Dân tộc ta là một dân tộc hiếu học với rất nhiều những Trạng nguyên, Tiến sĩ, Bảng nhãn, Thám hoa... được vinh danh qua suốt mấy trăm năm.

Vậy nên trong xã hội xưa, những người được may mắn ăn học, những người được vinh danh đỗ đạt có lẽ đều

Văn miếu Quốc Tử Giám. Ảnh: TL

thuộc các gia đình quan lại, địa chủ cường hào. Dùi mài kinh sử để đi thi, thi đỗ để làm quan. "Con vua thì lại làm vua". Còn con nhà dân nghèo thì tiền gạo đâu mà cho ăn học. Thành thử "Con sãi ở chùa lại quét lá đa".

Đến khi áp đặt quyền cai trị lên đất nước ta, biến nước ta thành quốc gia thuộc địa, nửa phong kiến, người Pháp chủ trương thi hành chính sách ngu dân, nên chúng "xây nhà tù nhiều hơn trường học". Hơn hai mươi triệu đồng bào ta khi ấy, miếng cơm không có mà ăn nói gì chuyện học. Hậu quả là, sau khi Cách mạng tháng Tám thành công, hơn 95% đồng bào ta không biết chữ. Chủ tịch Hồ Chí Minh khi ấy đặt vấn nạn giặc dốt ngang hàng với giặc đói và giặc ngoại xâm.

Ngay cả khi được hoàn toàn giải phóng năm 1954, các trường học ở miền Bắc nước ta cũng còn rất đơn sơ. Học sinh đi học còn phải mang theo nón rơm, rồi vừa học vừa lo chạy xuống hầm trú ẩn khi có máy bay giặc. Vậy nên, chớ vội lấy tư duy của ngày nay mà nghĩ rằng, "các anh dựng cho em trường mới nữa" là trường học mái ngói đỏ tươi, tường vôi trắng xóa! Mà "trường" ở đây cũng chỉ được dựng từ những tre phên nứa lá, dựng ngay giữa khoảng "đồi quang".

Nói như thế để biết rằng, ước mơ được đến trường, ước mơ được đi học, ước mơ được học trong môi trường: "trường ra trường, lớp ra lớp, thầy ra thầy" là ước mơ cháy bỏng hàng nghìn năm của cả dân tộc, là "ham muốn tột bậc" của Bác Hồ kính yêu. Để đến bây giờ, sau biết bao nhiêu những hy sinh đắp đổi, trên khắp dải đất hình chữ S của chúng ta, từ miền xuôi cho đến miền ngược, từ thành thị về đến nông thôn, từ đất liền ra ngoài hải đảo, nơi đâu chúng ta cũng có "trường ra trường, lớp ra lớp, thầy ra thầy".

Nhưng ngay cả khi đã hội đủ những nhân tố vốn là ước mơ ngàn năm nay mới thành sự thật ấy, cũng mới chỉ là điều kiện "cần". Để có được nhân tài, để có được người tài đức - mục đích cao nhất của Giáo dục - thì điều kiện "đủ" vẫn là nhận thức, tư duy, khát vọng của người học. Của các em thế hệ học sinh hôm nay.

Các em học sinh thế hệ hôm nay phải nhận thức được rằng, việc các em được đi học trong sự quan tâm của gia đình, thầy cô như ngày hôm nay là ước mơ cháy bỏng của biết bao thế hệ cha ông ta trước đó. Biết bao nhiêu con người không được cắp sách tới trường. Biết bao nhiêu con người phải từ biệt giảng đường để ra đi cầm súng đuổi giặc cứu nước. Vậy nên, người học cần nhìn nhận việc được đi học bằng một tình cảm trân trọng lớn lao và lòng biết ơn vô hạn.

Việc học tập tiếp thu tri thức của nhân loại không phải là quá khó nhưng

cũng chưa bao giờ là dễ. Hãy suy ngẫm một cách đơn giản thế này: để có được những bộ óc kiệt xuất như: Aristoteles, Pytago, Archimedes, Newton, hay Einstein... Nhân loại phải trải qua mấy nghìn năm. Vậy mà, chỉ với mười mấy năm đi học, chúng ta, những con người bình thường, với sự hỗ trợ của người thầy, phải làm nhiệm vụ biến những kiến thức của những bộ óc siêu việt ấy thành của mình. Việc học đâu có dễ? Vậy nên, để chiếm lĩnh được kiến thức, người học phải có tính kiên trì, phải tiếp cận bằng nhiều kênh giống như "học thầy không tày học bạn" thì mới mong thành tài.

Người học phải hình thành bằng được cho mình tư duy chủ động lĩnh hội kiến thức mới. Phải coi việc chủ động tìm tòi lĩnh hội kiến thức mới là niềm vui của mỗi ngày đi học. Nếu như mỗi ngày đến trường, các em coi việc học xuất phát từ áp lực của thầy cô, gia đình thì cái sự học đã kém vui đi rất nhiều.

Phải coi việc học là một quá trình liên tục, không ngừng nghỉ. Như một học giả từng nói: "Việc học như bơi thuyền trên dòng nước ngược, không tiến ắt bị lùi". Nhiều em học sinh có tư duy chỉ cần học trong sách Giáo khoa lấy điểm cao là đủ.

Trong thời đại ngày nay, với sự hỗ trợ của mạng Internet, của trí tuệ nhân tạo, chưa bao giờ người học lại được tạo điều kiện thuận lợi cho việc tự học để thành tài đến thế. Vấn đề mấu chốt vẫn là ở cách tiếp cận tri thức của mỗi cá nhân học sinh.

Với sự thay đổi mau chóng của các vấn đề kinh tế - xã hội và chính sách như ngày nay, đòi hỏi người học luôn phải có tư duy "dĩ bất biến, ứng vạn biến". Tương lai luôn bất định. Có những ngành nghề rất "hot" khi sinh viên đăng kí học nhưng lại trở lên "lỗi mốt" lúc ra trường. Điều đó đặt ra cho người học phải biết lấy kĩ năng mình có để giải quyết một cách linh hoạt những vấn đề mà thực tiễn đặt ra. Muốn vậy, quá trình học phải là một quá trình tư duy, động não. Nâng cao sức khỏe của não bộ để gánh vác những vấn đề mới mẻ phát sinh từ thực tiễn.

Từ xa xưa, ông cha ta đã xem việc học là việc khổ. "Khổ học mới thành tài". Nhưng cũng chính nhờ sự khổ học ấy mới mang đến cho con người sự vinh. Như chính lời ông cha từng ưu ái dành cho những người đỗ đạt trong xã hội: "Vinh quy bái tổ".

Trong suốt hàng ngàn năm lịch sử của dân tộc, chưa bao giờ thế hệ trẻ được tạo điều kiện mọi mặt để học tập như ngày nay. Không chỉ trẻ em ở thành thị mà ngay cả ở nông thôn cũng vậy. Học để thành tài, để thành người có ích, để xây dựng quê hương đất nước, để sống một cuộc đời đáng sống ■

Trường THPT Chu Văn An
VỚI MỤC TIÊU XÂY DỰNG "TRƯỜNG HỌC HẠNH PHÚC"

❒ TRỊNH VĂN THẾ - *GV Trường THPT Chu Văn An*

Trường Trung học Phổ thông Chu Văn An - Chơn Thành - Bình Phước tọa lạc tại khu phố 2 - phường Hưng Long - thị xã Chơn Thành - tỉnh Bình Phước. Trường đi vào hoạt động từ tháng 10 năm 1996, lúc đầu có tên là trường PTTH Bán công Chơn Thành. Tháng 7 năm 2008, trường đổi tên thành trường THPT Chu Văn An. Để bắt kịp xu hướng hội nhập, sự phát triển của công nghệ và nhu cầu chính đáng của cha mẹ và các em học sinh, từ đầu năm học 2023-2024, Ban Giám hiệu cũng như toàn thể cán bộ giáo viên, nhân viên trường THPT Chu Văn An đã xác định rất rõ mục tiêu xây dựng nhà trường theo mô hình **TRƯỜNG HỌC HẠNH PHÚC**. Ở đó nhà trường sẽ hướng đến mục tiêu tạo dựng môi trường lý tưởng cho giáo viên và người học đều cảm thấy hạnh phúc, có hành vi và tâm hồn đẹp. Bồi đắp lòng biết ơn, nhân ái; nếp sống văn minh, cư xử lịch thiệp; tư duy tích cực, tự tin, sáng tạo, hiểu rõ bản thân; giúp học sinh trở thành những con người có phẩm chất và năng lực đáp ứng yêu cầu học sau Phổ thông hoặc đi vào cuộc sống lao động.

Năm học 2024-2025, nhà trường

tiếp tục đặc biệt quan tâm triển khai thực hiện, Ban giám hiệu trường THPT Chu Văn An đặt ra chỉ tiêu xây dựng mô hình **"Trường học hạnh phúc"** tới 100% CBGVNV nhà trường, với những giá trị cốt lõi mà nhà trường theo đuổi đó là: **"An toàn - Tôn trọng - Yêu thương - Trung thực - Kỷ cương - Trách nhiệm"**. An toàn tức là tạo môi trường học tập và rèn luyện an toàn, lành mạnh cả về thể chất và tinh thần cho học sinh. Trang thiết bị, cơ sở vật chất đảm bảo an toàn. Học sinh không bị áp lực và tâm lý lo sợ khi đến trường; được giáo dục về an toàn phòng chống cháy nổ, an toàn giao thông, an ninh mạng,… **Tôn trọng** tức là giúp học sinh nhận thức và thực hành tôn trọng bản thân, thầy cô giáo, bạn bè và mọi người xung quanh. **Biểu hiện cụ thể là biết** lắng nghe, tiếp thu ý kiến của người khác; Có thái độ lịch sự, nhã nhặn trong giao tiếp; Tôn trọng sự khác biệt về văn hóa, quan điểm, tín ngưỡng,… **Yêu thương** là giúp học sinh phát triển lòng nhân ái, tình yêu thương bản thân, gia đình, thầy cô, bạn bè và cộng đồng. **Biểu hiện của yêu thương là** giúp đỡ, chia sẻ với những người có hoàn cảnh khó khăn; Tham gia các hoạt động tình nguyện, thiện nguyện; Mỗi học sinh đều được yêu thương, tôn trọng và có cơ hội phát triển tối đa tiềm năng của bản thân. **Trung thực** là giúp học sinh rèn luyện phẩm chất trung thực trong học tập, thi cử và trong cuộc sống. Luôn nói đúng sự thật; không gian lận, gian dối; Có trách nhiệm với lời nói và hành động của mình; Dũng cảm nhận lỗi khi mắc sai lầm. **Kỷ cương** là giúp học sinh rèn luyện tính tự giác, kỷ luật trong học tập và sinh hoạt. Biết tuân thủ nội quy, quy định của nhà trường; Có ý thức tổ chức, sắp xếp thời gian học tập và sinh hoạt hợp lý; Chịu khó, kiên trì, không ngại khó khăn. **Trách nhiệm** là giúp học sinh nhận thức và thực hành trách nhiệm đối với bản thân, gia đình, nhà trường và xã hội; Có ý thức học tập, rèn luyện để nâng cao tri thức và kỹ năng; Tham gia các hoạt động tập thể, đóng góp sức mình cho cộng đồng; Bảo vệ môi trường, giữ gìn vệ sinh chung.

Bên cạnh đó mục tiêu hoạt động của trường học hạnh phúc còn hướng đến tạo dựng khởi đầu để hạnh phúc lan tỏa đến phụ huynh, gia đình và xã hội. Vì vậy, nếu ai đó có dịp tới thăm ngôi trường Hạnh phúc THPT Chu Văn An, điều cảm nhận đầu tiên đó là một cảnh quan Xanh - Sạch - Đẹp. Khuôn viên nhà trường có hệ thống cây bóng mát, bồn hoa, cây cảnh hài hòa và thường xuyên được học sinh, cán bộ, giáo viên và nhân viên chăm sóc. Trong các phòng học, phòng chức

năng, các thiết bị dạy học hiện đại đang từng bước được lắp đặt, bố trí khoa học, gọn gàng, thẩm mỹ.

Phương châm giáo dục của trường THPT Chu Văn An rất cụ thể: Trên lớp, các các thầy cô chỉ là những người tổ chức, hướng dẫn, cùng tham gia vào các hoạt động học của học sinh. Những bài giảng bắt đầu từ những câu chuyện gần gũi, những trò chơi học tập bổ ích gắn liền với sự sự hỗ trợ của thầy cô. Học sinh ở đây được tự do nêu những ý tưởng, những hiểu biết của mình trước lớp. Trong giờ học không chỉ có thầy cô là những người đem đến kiến thức mà chính học sinh là những người tìm tòi và phát hiện và áp dụng những kiến thức đó. Kết quả của những bài học mà các em lĩnh hội đã được kiểm nghiệm bằng sự đánh giá của thầy cô, của bạn bè và của chính bản thân mình. Điều này đã giúp học sinh cảm thấy hứng thú, chủ động, sáng tạo, tự tin trong việc học tập và giao tiếp. Nhờ vậy, các em sẽ có những giờ học vui vẻ, nhẹ nhàng và lý thú. Trong những tiết học Hoạt động trải nghiệm và Hướng nghiệp, các em được tham gia những buổi trải nghiệm vui vẻ, bổ ích và đáng nhớ. Đây là phương pháp học tập, hướng nghiệp kết hợp thực tiễn rất bổ ích nhằm bổ trợ cho các bài học lý thuyết. Qua các hoạt động trải nghiệm, giúp các em vận dụng kiến thức đã học vào thực tế, được học những điều mới mẻ, lý thú từ thực tế. Hoạt động trải nghiệm cũng là sợi dây gắn kết trách nhiệm giữa những bậc làm cha, làm mẹ với các thầy cô giáo trong nhà trường trong việc giáo dục và hoàn thiện nhân cách cho học sinh. Điều quan trọng hơn cả là học sinh được tự tin thể hiện mình, vui với những hoạt động mình được tham gia.

Với những nỗ lực không ngừng trong mục tiêu xây dựng trường THPT Chu Văn An thành ngôi trường Hạnh phúc, trong năm học 2023 - 2024 và nhất là năm học 2024 - 2025 này, nhà trường đã nhận được sự tin tưởng và gửi gắm ngày càng nhiều hơn từ phía cha mẹ học sinh trong địa bàn Thị xã Chơn Thành mà minh chứng rõ nét nhất là hồ sơ đăng kí thi tuyển vào lớp 10 (Nguyện vọng 1) năm sau cao hơn năm trước cả về số lượng lẫn chất lượng, đặc biệt là trong đợt tuyển sinh vừa qua, trường THPT Chu Văn An có học sinh đạt Thủ khoa của khu vực Thị xã Chơn Thành (45,25 điểm). Đó chính là động lực và cũng là niềm tin để toàn thể cán bộ giáo viên, công nhân viên của nhà trường tin tưởng rằng mục tiêu theo đuổi và xây dựng trường THPT Chu Văn An thành TRƯỜNG HỌC HẠNH PHÚC là mục tiêu đúng đắn ■

Ước Mơ

❒ HÀ THANH QUỲNH - *GV Trường THPT Chuyên Quang Trung*

Ngày tôi về trường cấp Ba Đồng Xoài làm công tác giảng dạy cũng là ngày đầu tiên tôi may mắn gặp anh. Đó là mấy phút giải lao sau tiết học đầu tiên. Có một số giáo viên trẻ mới về trường cũng ngồi chung trong phòng chờ. Tất cả còn bỡ ngỡ, rụt rè. Không khí có vẻ căng thẳng. Rồi anh lên tiếng trước. Anh tươi cười hỏi han từng người một. Không khí trở nên ấm áp hơn, cơ mặt mọi người cũng giãn ra. Tất cả lần lượt giới thiệu tên tuổi, thân thế, sự nghiệp.

Sau khi mọi người đã giới thiệu về bản thân, đến lượt anh giới thiệu mình là giáo viên dạy Toán, nhà ở Thuận Lợi, học sinh cũ của trường cấp Ba Phú Riềng. Khi nhắc đến từ Phú Riềng, anh có vẻ nhấn mạnh và đôi mắt sáng lên niềm tự hào và đầy kiêu hãnh. Một vài người xuýt xoa. Còn tôi, mặt vẫn trơ ra như gỗ đá, chẳng xúc cảm gì. Sau này tôi mới hiểu. Thì ra Phú Riềng nổi tiếng là đất học, nơi ươm mầm, nuôi dưỡng những người con ưu tú của đất Bình Phước. Và anh cũng có một chút tiếng tăm ở ngôi trường danh giá này. Chắc anh hi vọng tôi cũng nghe đến tiếng tăm. Nhưng tiếc cho anh là tôi mới chân ướt chân ráo từ ngoài miền Trung vào, chẳng biết mô tê răng rứa gì. Có lẽ thấy cái mặt tôi có vẻ vô cảm, chẳng động lòng ngưỡng mộ nên anh liền bắt chuyện riêng với tôi để xem cái thằng tôi nó mọc từ chỗ nào lên mà lúa thế này.

- Quê cậu ở đâu?

- Dạ, quê em ở Thanh Hoá.

Anh cười vui vẻ, như người ta mới tìm được tri âm tri kỉ vậy.

- Vậy thì anh với chú cùng quê rồi.

Anh hỏi han tôi về nơi ăn chốn ở, họ hàng thân thích, hoàn cảnh gia đình và đủ thứ khác nữa, quen thân nhau từ ngày ấy. Đối với tôi, anh vừa là một người đồng nghiệp, một người bạn và là một người đáng kính.

Gia đình anh di cư vào Bình Phước từ những năm 80 của thế kỉ trước. Bố mẹ anh làm nông, vào Bình Phước khai khẩn đất đai xây dựng kinh tế mới. Thanh Hoá đất chật người đông, gia đình anh đèo bòng, dắt díu nhau vào đây sinh cơ lập nghiệp với hai bàn tay trắng.

Anh tâm sự: Tuổi thơ trải qua những ngày tháng cơ cực. Cả gia đình sống qua ngày bằng mấy mẫu rẫy tự tay khai phá được, khi thì củ khoai, củ mì, bữa thì hạt đậu, hạt bắp. Ý thức được sự nghèo khổ, khó khăn, vất vả của nghề nông, anh quyết chí học hành để cuộc đời tươi sáng hơn. Thấy anh suốt ngày chúi đầu vào sách vở, chữ nghĩa, bố mẹ anh sốt ruột, can ngăn: "mày học làm gì, chữ nghĩa có mài ra mà ăn được đâu con". Bố mẹ biết rằng nếu có thi đậu Đại học thì cũng chẳng có tiền cho anh đi học. Ăn còn chẳng đủ, tiền đâu

mà học với hành. Anh càng quyết tâm. Sẵn năng khiếu Toán học, cộng với niềm đam mê và sự kiên trì, anh đã thi đậu vào ngành Sư phạm Toán của trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh.

Nhà còn một người anh và một người chị nhưng cả hai anh chị đều không có công ăn việc làm ổn định nên không còn ai có thể giúp đỡ. Bởi vậy những năm học Đại học là những năm anh phải sống tự lập hoàn toàn. Bốn năm học là bốn năm phải vừa học vừa làm để nuôi thân. Bố mẹ thậm chí còn chẳng biết anh sống như thế nào. Lấy đâu tiền mà sống, mà học. Cũng không làm phiền gia đình mình vì biết có xin tiền gia đình thì bố mẹ, anh chị cũng chẳng có. Muốn có cũng phải đi vay, đi mượn, mà vay mượn cũng phải trả. Ăn còn chẳng có lấy đâu mà trả nợ. Anh tự lo đời mình. Thỉnh thoảng về nhà thăm gia đình, khi đi đem theo ít gạo, ít khoai, ít củ mì phòng thân.

Sau những giờ học trên Giảng đường Đại học là anh lao mình vào những giờ làm gia sư, dạy thêm để kiếm tiền. Vóc dáng vốn đã nhỏ, ăn uống lại thiếu thốn mà phải vừa học vừa làm nên chỉ còn da bọc xương. Cũng vì vậy mà bây giờ anh chẳng biết chơi môn thể thao nào. Tôi nói vui, đàn ông gì mà bèo nhèo thế. Anh cười bảo, làm gì có thời gian mà chơi với bời. Hồi nhỏ suốt ngày lo học, rảnh rỗi thì phụ gia đình làm nương, làm rẫy, lớn lên đi học Đại học cũng chỉ biết học và dạy còn thời gian đâu mà chơi. Mỗi lần tôi đến chơi, thằng cu con nhà anh lại rủ tôi đá bóng cùng vì không ai chơi với nó. Tội nghiệp thằng bé! Nó hỏi tôi việt vị là gì vì nó bảo hỏi bố, bố chẳng biết.

Có lẽ chính tuổi thơ sống trong vất vả, thiếu thốn đã hun đúc nên tình cảm đặc biệt ấy của anh. Nhiều học sinh nghèo được anh dạy kèm mà không lấy tiền. Nhiều em thi cử đậu đạt, có nghề nghiệp, đồng lương khấm khá, ngày Lễ ngày Tết đều kéo về nhà anh tỏ lòng tri ân. Đứa con gà, đứa thùng bia, cặp giò, gói bánh. Anh thấy mình hạnh phúc. Những giáo viên mới ra trường, hoàn cảnh còn khó khăn, anh xăm xắn tận tình giúp đỡ. Khi thì cho mượn tiền, khi thì giới thiệu việc làm, thậm chí nhường cả những tiết dạy thêm, dạy kèm cho đàn em.

Tôi với anh thỉnh thoảng vẫn ngồi lai rai chén chú chén anh. Tính anh hay nói, chỉ cần vài li là hàn huyên vô tận. Anh hay lí luận và nói cũng bài vở đàng hoàng. Trước khi vào vấn đề bao giờ anh cũng phải làm một cái mở bài gián tiếp. Hoá ra ngày trước anh học Văn cũng không phải dạng vừa. Một người như anh thì tâm hồn, cảm xúc không thể nghèo nàn được. Anh cũng thích làm thơ, nhưng cả đời chỉ làm có một bài. Khi rượu vào đã đến độ, anh lại lấy bài thơ tủ của mình ra đọc cho anh em thưởng thức.

Cũng như bao người giáo viên lãng mạn khác, anh cũng có ước mơ của riêng mình. ***Ước mơ cũng đầy ý nghĩa và táo bạo. Anh sẽ viết một cuốn sách về Toán học để ghi lại những kinh nghiệm học Toán và dạy Toán của chính bản thân mình.*** *Tôi thì vẫn đang chờ ngày cuốn sách ấy ra đời* ■

LỚP HỌC THỜI CHIẾN

❒ LINH TÂM

Khi mẹ dẫn đi học buổi đầu tiên của lớp Một thì lớp học đã được dời về mé cánh đồng. Thấy cái lán lợp lá kè thấp tè, bốn bề trống hoác, xung quanh có giao thông hào, tôi túm lấy ống quần mẹ:

- Trường gì mà xấu quá, con ứ học đâu!

Mẹ dỗ dành:

- Con cứ vào học đi, mai này hết bom đạn, con sẽ được ra học ở ngôi trường to đẹp ngoài xã kìa.

Sau buổi nhận lớp, trên đường về, mẹ cho tôi biết sở dĩ lớp được dời về phía cánh đồng là để đám học trò nhỏ như tôi được cách bom đạn xa hơn một chút, bởi ngôi trường cấp I hồi đó cách không xa Quốc lộ 1A và quá gần trận địa pháo cao xạ, nơi luôn là mục tiêu tìm kiếm, tấn công của máy bay Mỹ.

Giai đoạn 1972, Mỹ điên cuồng ném bom đánh phá miền Bắc. Một đứa nhóc con như tôi mà đã có thể phân biệt nếu nghe tiếng rít và tiếng x…ẹ…t… trên đầu thì đích thị là máy bay phản lực. Loại này bay tầm thấp và thường nhắm vào một mục tiêu đã định trước để trút bom. Còn khi nghe tiếng u…u…có vẻ xa xôi thì đích thị là B-52, loại máy bay được Mỹ mệnh danh là "siêu pháo đài bay" - một thành tựu mới nhất của khoa học kỹ thuật quân sự thời ấy và là con át chủ bài của Mỹ trong chiến lược "đưa miền Bắc Việt Nam trở về thời kỳ đồ đá". Thế nhưng cuộc tập kích đường không bằng B-52 của Mỹ tại miền Bắc đã thất bại thảm hại. Bởi theo Bảo tàng Lịch sử quân sự Việt Nam, quân đội ta với thế trận phòng không Nhân dân sâu rộng, đã bắn rơi tổng cộng 4.181 máy bay các loại, trong đó có 68 máy bay B-52. Bởi thế, việc phải bay qua bầu trời miền Bắc Việt Nam là nỗi kinh hoàng của các phi công Mỹ. Trong khí thế đánh Mỹ khắp mọi mặt trận của miền Bắc, dù là pháo đài bay thì B-52 cũng chỉ dám bay thật cao rồi trút bom vô tội vạ xuống bất kể nơi nào.

Lớp học của tôi chưa tới hai chục học trò, nhưng có tới ba trình độ, từ lớp Một đến lớp Ba. Cô giáo tôi tên Hạnh, người xã Quảng Trạch, huyện Quảng Xương tình nguyện lên dạy chúng tôi. Thường thì cô Hạnh đi bộ khoảng ba cây số về nhà. Nhưng cũng có hôm trời giông gió, mưa to, cô phải ở lại và ngủ tại nhà một học trò nào đó. Những ngày mới đến lớp, tôi chưa quen nên cứ thui thủi ngồi cắn bút. Cô Hạnh lại, chìa tấm bảng con bảo tôi viết thử cho cô xem. Và cô rất ngạc nhiên khi tôi viết được chính tên mình vào tấm bảng. Cô khen tôi mới đi học mà đã biết viết, chữ còn đẹp nữa. Sau hôm ấy, tôi dạn dĩ hơn, thường quanh quẩn bên cô.

Có lần cô Hạnh vừa vào lớp, bảo chúng tôi lấy vở ra thì tiếng máy bay đã gầm rú trên bầu trời. Cùng lúc, trận địa pháo cao xạ vang lên những tràng pháo đanh thép, không gian đặc nghẹt mùi thuốc súng. Tôi và một số bạn nhỏ sợ quá khóc thét lên. Cô Hạnh bình tĩnh lôi

từng đứa xuống giao thông hào:

- Có cô đây, cô đang ở đây, các em đừng sợ!

Chỉ khi tất cả chúng tôi đã run rẩy ngồi im dưới giao thông hào, cô là người xuống cuối cùng. Những lần sau, sau nữa đều như thế. Và trong bất cứ hoàn cảnh nào, tôi đều thấy cô giáo Hạnh luôn nở nụ cười, kể cả khi tiếng máy bay gầm rú trên đầu. Nụ cười và giọng nói, vòng tay ấm áp của cô đã trấn an tất cả chúng tôi. Sau một vài lần trốn máy bay dưới giao thông hào như thế, không hiểu sao chúng tôi đều tin rằng sẽ không có bom đạn nào chạm được vào chúng tôi, vì đã có cô Hạnh luôn bên cạnh.

Một buổi sáng chúng tôi đến lớp, thấy bàn phía dưới trống một chỗ ngồi, là chỗ của một bạn học lớp Ba, tên Hà mà chúng tôi thường gọi theo kiểu ghép chung với tên mẹ của bạn là Hà Giang. Cô giáo thông báo với cả lớp:

- Hôm qua, bạn Hà theo các anh chị thanh niên lên trận địa pháo...

Cô Hạnh không nói hết câu, mắt cô đỏ hoe. Ngày ấy nam thanh niên đều ra chiến trường, còn nữ thanh niên thường có nhiều hoạt động ở địa phương. Các chi Đoàn thanh niên địa phương thường kết nghĩa với các đơn vị bộ đội đóng quân trên địa bàn xã. Thật không may, trận địa pháo bị dội bom đúng lúc Chi đoàn Thanh niên đang giao lưu cùng bộ đội.

- Bạn Hà cùng một chị thanh niên đã trúng mảnh bom và không qua khỏi các em ạ - Cô Hạnh nghẹn ngào.

Vừa nghe cô nói, tất cả chúng tôi khóc ầm lên. Chúng tôi khóc không phải vì sợ, mà vì thương bạn quá. Hà lớn nhất lớp và rất gương mẫu, thường phụ cô giáo Hạnh nhiều việc, như khiêng bàn ghế, xúc đất đá tràn xuống giao thông hào sau mỗi trận mưa. Hà khỏe, sải tay lại dài nên khi chia phe chơi U, (trò chơi nín hơi để bắt đối phương bằng cách chạm vào người), đội nào cũng muốn kéo Hà về phe mình. Cô giáo Hạnh lấy bài kiểm tra Toán hôm trước còn chưa kịp trả cho Hà và nghẹn ngào nói:

- Bạn Hà được điểm Tám, các em phải noi gương bạn Hà để học tốt hơn nhé. Thôi, bây giờ chúng ta cùng học Toán!

... Gần nửa thế kỷ đã trôi qua từ sau cái buổi cô giáo Hạnh đến lớp với đôi mắt sưng mọng và bài kiểm tra Toán điểm Tám của Hà; cũng chừng ấy năm đất nước hoàn toàn sạch bóng quân thù, làng Đoài của tôi không còn dấu tích nào của những ngày bom đạn. Xã tôi trở thành trung tâm huyện lỵ và nơi trận địa pháo cao xạ ngày nào, một Trung tâm Thương mại hoành tráng sắp hoàn thành. Những đứa trẻ từng khóc ré lên dưới giao thông hào mỗi khi máy bay Mỹ rú gầm thả bom năm ấy đều đã nên ông nên bà, có đứa đã thành người thiên cổ. Thế nhưng vào mỗi dịp đầu năm học mới, ký ức tôi lại hiện về hình ảnh lớp học tuềnh toàng thời chiến ở mé cánh đồng năm ấy. Và chính ở nơi ấy, hình ảnh cô giáo Hạnh - người mỗi ngày phải vượt quãng đường 3 cây số trong gió mưa và bom đạn; người luôn trấn an và lấy thân mình che chở chúng tôi trong bom đạn lại hiện về, mồn một trong trí nhớ ■

Ninh Thúy - *Sở GD&ĐT Bình Phước*

Nhớ Thầy

Nhặt vạt nắng cuối Thu
Thả vào Đông tĩnh lặng
Heo may về se sắt
Bịn rịn phút chia tay.

Thanh xuân thầy cống hiến
Vì Bình Phước thân yêu
Bao tháng ngày trăn trở
Cho Đồng Xoài đẹp hơn.

Cảm ơn thầy đã đến!
Mang nhiệt huyết, ước mơ
Góp phần thêm rạng rỡ
Nền Giáo dục tỉnh nhà.

Thầy ơi! Đông về rồi!
Thầy nhớ Thái Bình không?
Biển Cồn Vành tấp nập
Ngọn Hải Đăng sáng ngời.

Thái Bình quê thầy tôi!
Bài ca đẹp rạng ngời
Đồng lúa vàng Năm Tấn
Cho đời đời ấm no.

Mùa xuân! Hoa Đào nở
Mùa hạ! Phượng hồng khoe
Thu về! Hương Sữa ngát
Đông về! Cúc Họa Mi.

Mỗi mùa, một màu sắc
Mỗi người, một nhân sinh
Ta hãy yêu tất cả
Cho nhân gian đượm tình.

Những lời thầy chỉ dạy
Là hành trang bao người
Để mỗi lần vấp ngã
Tự nhìn và tự soi.

Nắng vàng trải muôn nơi!
Bình minh bừng tỉnh giấc
Một tình thương đong đầy
Dệt mùa đông ấm áp!

Nguyễn Xuân Cường

Màu Thời Gian

Con về thăm lại trường xưa
Bạn thân lớp cũ bây giờ nơi đâu
Thầy cô đã bạc mái đầu
Nếp nhăn trên trán theo màu thời gian

Tình thương nỗi nhớ ngập tràn
Công lao dạy dỗ chứa chan tình nồng
Học trò bao lứa qua sông
Mang theo kiến thức mà lòng kính yêu

Chúng con muốn nói thật nhiều
Trong tim kỷ niệm luyến lưu những ngày
Trường xưa lớp cũ còn đây
Hàng cây ghế đá lấp đầy nhớ nhung

Bỗng nghe tiếng trống tùng tùng
Đến giờ vào lớp mà lòng ngẩn ngơ
Bồi hồi con viết câu thơ
"Gửi thầy cô" cả bến bờ yêu thương.

Nguyễn Hoàng Oanh

Thầy Giáo Quân Hàm Xanh

Thầy mặc quân phục xanh
Luôn dành bao tâm huyết
Bài giảng thầy thật tuyệt
Chắp cánh những ước mơ

Tình thương vô bến bờ
Dù vất vả gian nan
Cõng chữ lên đại ngàn
Gieo trồng mầm tri thức

Từng dòng chữ nắn nót
Áo thấm đẫm mồ hôi
Em ghi nhớ suốt đời
Từng lời thầy dạy bảo

Lấp lánh những ánh sao
Trên màu xanh áo lính
Đầm ấm lại nghĩa tình
Thương trò như ruột thịt

Nơi biên cương xa tít
Lấy lồ ô làm bàn
Miệt mài trang giáo án
Nắng ngập tràn yêu thương.

Trịnh Thị Ngọc

Sân Trường Ngày Chủ Nhật

Lá hoa kia như liễu rủ màn che
Sắc hoa đỏ bung xòe muôn cánh thắm
Lũ bướm vàng xoe tròn vươn cánh rộng
Cứ dập dìu nhảy những điệu pha lê.

Nắng ban mai ươm hườm sân trường vắng
Gió thì thào những tán lá xôn xao
Lũ bướm trắng thi đua khoe dáng mỏng
Sắc đỏ vàng họa nền lá cây xanh.

Yêu yêu quá sân trường như mở hội
Bản tình ca nắng gió gọi bướm về
Trời xanh thắm một màn mây trắng tuyết
Thiên nhiên ca tươi đón ngày đẹp về.

Đoàn Thu Hiền

Công Ơn Thầy Cô

Bốn hai năm ngày Nhà Giáo Việt Nam
Mái trường yêu ngập tràn trong ký ức
Nhớ tiếng trống rộn ràng thúc giục
Nhớ bạn bè da diết, nhớ thầy cô
Đã cho con thắp sáng ước mơ
Cho con cả một kho kiến thức
Đưa con đến bến bờ hạnh phúc
Ươm mầm xanh công đức trồng người
Ngày lại ngày vun xới tốt tươi
Ăn quả ngọt nhớ người gieo hạt
Tình thầy cô bao la dào dạt
Như Thái Sơn, như nước mát trong nguồn
Nay chào mừng kỷ niệm Ngày Hiến Chương
Bó hoa thắm tươi con xin gửi tặng
Bằng cả tấm lòng dâng lên thành kính
Muôn đời khắc ghi ơn nghĩa cô thầy.

Ảnh: TL

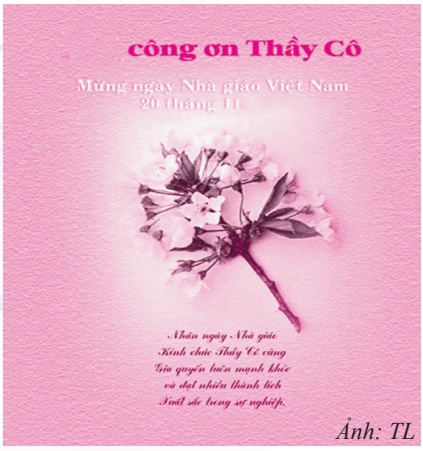

Ảnh: TL

Hồng Châu

Thời Áo Trắng

Có một thời áo trắng
Rất yên bình ngang qua
Đọng lại bao nỗi nhớ
Mãi tròng trành trong tim

Ngôi trường vẫn còn đó
Lời thầy luôn vọng vang
Bên bảng đen phấn trắng
Truyền dạy bao điều hay

Những ước mơ trong sáng
Những tâm hồn thơ ngây
Bao ngày bên trang sách
Mà cứ luôn lớn dần

Khi rời xa lớp học
Trong lòng nào dễ quên
Dáng thầy nơi bục giảng
Dạy ta nhiều điều hay.

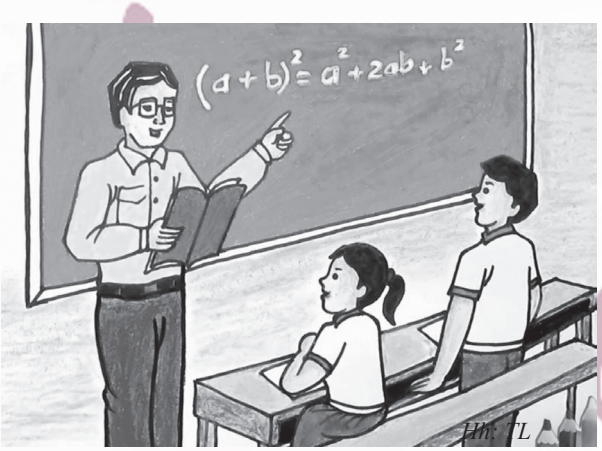

Duy Phúc - *GV Trường THPT Đồng Xoài*

Thầy!

Chiều bảng lảng trên con đường đá sỏi
Hàng dương in sắc đỏ ánh hoàng hôn
Bóng dáng quen vội vã bước bên cồn
Những suy tư cùng thầy về xóm nhỏ

Ánh đèn khuya vẫn còn nguyên ở đó
Bóng dáng xưa vẫn thao thức hàng đêm
Giáo án xưa nay đã chở nhiều thêm
Bao hy vọng và nỗi niềm ấp ủ

Hàng cây xưa nay đã thành cổ thụ
Mái tóc xanh giờ đã điểm màn sương
Trái tim thầy vẫn chan chứa yêu thương
Làm bừng sáng những tâm hồn thơ dại.

Thời gian trôi nhưng cuộc đời còn mãi
Những đam mê, trăn trở, yêu thương
Bóng thầy in trên khắp nẻo đường
Mang hy vọng gửi vào trong gió…

Đinh Thị Ngọc Thùy - *Học sinh Trường THPT Nguyễn Hữu Cảnh*

Người Lái Đò

Dòng sông kiến thức mênh mông
Qua sông cần phải cậy trông lái đò
Thầy cô chèo lái trao cho
Mỗi năm một chuyến đò đầy sang sông

Niềm vui rạo rực trong lòng
Mừng ngày Nhà giáo trông mong đến rồi
Thầy cô như ánh mặt trời
Bao nhiêu kiến thức ở đời trao ta

Tấm lòng nhân ái bao la
Ngày đêm tận tụy cho ta bao điều
Dù cho nắng sớm mưa chiều
Vì đàn trò nhỏ thân yêu của mình

Thầy cô như ánh bình minh
Đem bao nhân nghĩa, trí tình chuyển giao
Mái trường ấm áp biết bao
Những năm qua thật tự hào thầy cô

Bao năm cầm lái con đò
Vượt qua sóng gió phong ba không sờn
Niềm vui hạnh phúc nào hơn
Khi đò cập bến chim vờn bay xa

Bầu trời rộng lớn bao la
Ơn thầy cô đã đưa ta vào đời
Mừng ngày Nhà giáo bạn ơi
Bó hoa tươi thắm tặng người hôm nay.

Lời Của Thầy

Nhạc: Nguyễn Văn Luân
Thơ: Tạ Nghi Lễ

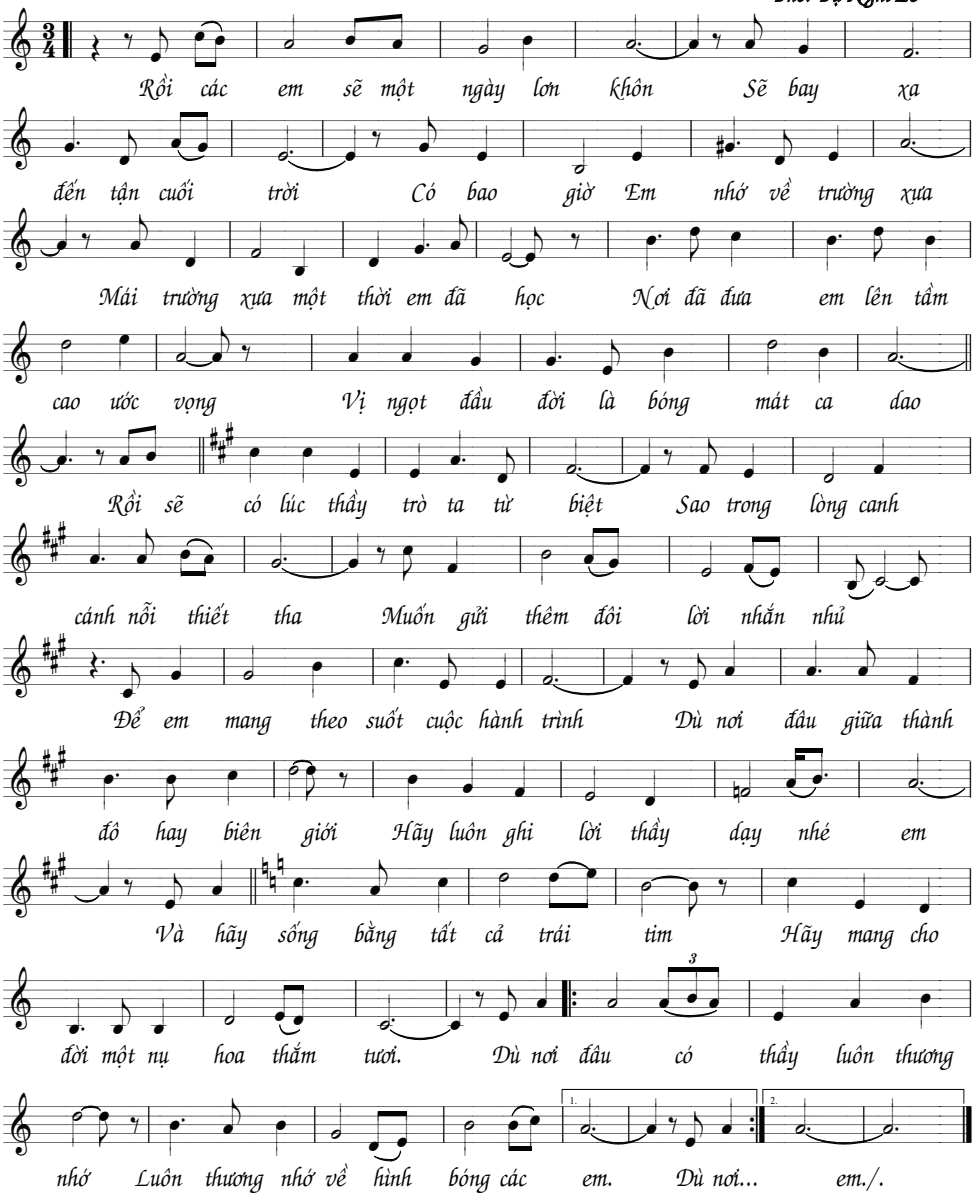

Nỗi Niềm Mưa Bão

❒ NGUYỄN QUANG TRUNG - *GV Trường THPT Nguyễn Hữu Cảnh*

Năm nay sao mưa nhiều quá! Mưa từ Bắc vào Nam, mưa từ ngày này qua ngày khác, mưa như trút tất cả khối nước từ ngàn năm tích tụ, như tháo cả dòng Ngân Hà dội xuống nhân gian, mưa mịt mù kèm theo gió bão, chớp giật, sấm rền… Mưa đã tạo thành những cơn lũ điên cuồng cuốn trôi tất cả. Cuốn núi, cuốn đồi, cuốn cây, cuốn rừng, cuốn những con đường, cuốn những công trình, cuốn cả những ngôi làng trong bao nỗi đau thương… Xót xa cho biết bao số phận bị dập vùi trong mưa lũ. Mới hôm qua, cánh đồng tươi xanh mơn mởn, ruộng lúa chín nặng bờ chờ tay người gặt nay mênh mông biển nước dập dờn. Mới hôm qua, thôn bản tiếng nói tiếng cười rộn rã, người đi về nhộn nhịp tươi vui nay lạnh lẽo cả vùng trời rủ một màu đau thương, tang tóc... Ôi làng Nủ Yên Bái! Nhịp cầu Phong Châu Phú Thọ! Nho Quan Ninh Bình, và khúc ruột Miền Trung ơi! Tiếng kêu như thắt ruột…

Trên Báo Đài, các thông tin đại chúng cứ rần rần đưa tin. Cả ngôi làng bị quét sạch, cây cầu cùng đoàn xe từ từ chìm nghỉm trước bao con mắt kinh hoàng sợ hãi, những người dân ngoi ngóp may mắn thoát khỏi dòng nước lũ run rẩy, thất thần, những tiếng gào khóc của những người mất người thân, nhà cửa thê thiết, não lòng. Nhưng trong những ngày buồn thương này một không khí hướng về miền Bắc của Nhân dân cả nước lại sôi lên. Từ xa xôi hải đảo đến thành thị, từ xóm làng hẻo lánh đến phố xá rộn ràng, dường như ai cũng biết, cũng rung động với niềm đau ruột thịt, vội vã chia sẻ cùng bà con nơi thiên tai khốn khổ. Chẳng cần ai bảo, ai kêu, ai có nhiều góp nhiều, ai có ít góp ít tùy điều kiện. Mỗi người đều nhận ra trách nhiệm của mình với cộng đồng và bằng tình yêu thương sẻ chia như đã vốn có từ huyết mạch bao đời. Tôi nhớ ánh mắt của cô bé khoảng 7, 8 tuổi ôm con heo đất lên phường để góp quỹ, khi được hỏi bé chỉ rụt rè rớm lệ nói vì xem tivi thấy thương cho các bạn ở vùng lũ không có đồ ăn... đấy là tấm lòng, tình yêu thương của cô bé thật hồn nhiên trong sáng và thật đáng trân trọng. Em chỉ là một trong biết bao tâm hồn của lớp trẻ Việt Nam. Và biết bao tấm lòng hảo tâm của người dân trong nước,

kiều bào và cả bạn bè Quốc tế cùng hướng về chia sẻ nỗi đau. Trên Thời sự các cấp lãnh đạo ráo riết, kịp thời lãnh đạo chỉ đạo sát sao vùng lũ. Từ Quân đội, Công an, các lực lượng địa phương dồn dập tăng cường. Hình ảnh Thủ tướng tuổi gần 70, đội mũ cối, chiếc áo cộc tay màu xanh nhà binh thấm ướt, chân bước phăm phăm lội vào vùng lũ, động viên Nhân dân, chỉ đạo điều hành.

Và ngay trong chương trình VTV1 "Điểm tựa Việt Nam" Thủ tướng cũng đưa ra 6 điểm tựa vô cùng ý nghĩa để đưa đất nước vượt qua những khó khăn. Thứ nhất là điểm tựa tinh thần đại đoàn kết toàn dân tộc. Thứ hai là điểm tựa là có một Đảng Cộng sản quang vinh lãnh đạo. Thứ ba là điểm tựa truyền thống lịch sử văn minh văn hóa của dân tộc. Thứ tư là điểm tựa từ Nhân dân, Nhân dân làm nên lịch sử. Thứ năm là điểm tựa quân đội và Công an. Thứ sáu là điểm tựa tinh thần tự lực tự cường của dân tộc ta, của mỗi người dân. Đấy, tinh thần của Việt Nam là thế, trên dưới một lòng. Rồi những chuyến xe từ các địa phương mang theo bao ân tình sẻ chia của mọi miền tiến về vùng lũ. Tôi xúc động nhìn đoàn xe với băng rôn, khẩu hiệu đang hướng về miền Bắc thân yêu vượt qua bao dốc, bao đèo và bao giông tố. Những khúc nhạc, những lời ca từ những video truyền tải lại vang lên ngợi ca những hành động, tinh thần vì nghĩa cả. Khí thế ấy không kém gì những ngày toàn dân chống dịch Covid.

Thiên tai đi qua để lại bao nỗi đau, những mất mát. Nhưng từ những khoảnh khắc ấy ta mới thấy rõ hơn biết bao giá trị của cuộc đời, ta càng thấy được vẻ đẹp của tâm hồn Việt, tinh thần đoàn kết của toàn dân tộc đã "kết thành làn sóng" chống chọi

Lực lượng vũ trang đang tìm kiếm, cứu trợ hậu quả cây bão Yagi.

Ảnh: TL

với bất cứ thiên tai nào, kẻ thù nào. Cứ nhìn vào hành động của hiện tại ta cũng có thể lí giải được những chiến thắng quật cường của dân tộc ta từ xưa là từ đâu. Và với tinh thần - thứ vũ khí trong tâm hồn dân Việt này chúng ta sẽ không bao giờ sợ bất kì kẻ thù nào chúng ta sẽ vươn lên vững chãi, dẻo dai như những hàng tre xanh mát.

Ngoài kia trời vẫn mưa, một ánh chớp giật tung màn đêm đen kịt quét một luồng sáng qua trang giáo án còn dang dở. Liệu mai con đường đến trường của các em có bị ngập như hôm trước không? Những đôi mắt hồn nhiên tròn xoe với nụ cười rạng rỡ của các em học sinh trường tôi lại hiện về. Tôi nhớ sau buổi phát động ủng hộ lũ lụt của nhà trường, nhiều em không kìm được nước mắt khi nghe thầy Hiệu trưởng nói rằng "trong khi chúng ta được ngồi đây học tập yên bình thì ngoài kia biết bao bạn vẫn chưa được khai giảng vì trường lớp bị ngập lụt hết rồi". Và tinh thần ủng hộ lũ lụt của cán bộ giáo viên và học sinh trong toàn trường thật nhiệt thành và xúc động. Sáng hôm trước, đầu giờ học, lớp tôi đã phát động quyên góp, các em rất tích cực, có một học sinh ngại ngùng vuốt lại những tờ tiền còn ướt đưa ra quyên góp tôi hỏi: "sao tiền bị ướt thế em?" cả lớp đồng thanh "bạn ấy bị sụp rãnh nước do đường bị ngập ạ", Tôi lặng người, nhìn cô học trò trong chiếc áo đoàn lấm thấm mồ hôi, và nhìn đồng hồ chưa đến 7 giờ, tôi hỏi: "Em mới về thay đồ à?" "Dạ". Tôi mỉm cười nhắc nhở các em trong những ngày mưa bão cần phải cẩn thận vì có nhiều đoạn đường bị ngập, đặc biệt các bạn nhà ở xa hay đi qua lô cao su, hãy đảm bảo an toàn là trên hết nhé các em, rồi tuyên dương cô học trò có tinh thần trách nhiệm với lớp.

Ngày mai các em có làm bài kiểm tra viết bài nghị luận xã hội, tôi sẽ ra đề gì nhỉ? Sẽ bàn về ý nghĩa của tinh thần đoàn kết hay về giá trị của lòng nhân ái? Hay giá trị của nghị lực vượt khó…? Và hình dung ra những ánh mắt tươi vui, những nụ cười rạng rỡ, và những con chữ tròn trịa lăn đều trên trang giấy trắng của các em. Rồi ngẫm nghĩ, những trang Văn để có những trang đời đều cần những trải nghiệm thực tế, dẫu thực tế có những xót xa nhưng bằng trái tim ấm áp, lòng bao dung, nhân ái, bằng niềm tin và lí trí sáng suốt ta có thể vun đắp cho những trang Văn - những trang tâm hồn thẫm đẫm tình người, đậm tính nhân văn. Và mưa, vẫn rơi. Mặc kệ trời mưa! Trong ánh chớp tôi thấy lóe lên những nụ cười rạng rỡ của bao người trong mưa lũ ■

Truyện ngắn

Hương Rừng

❒ TRẦN THỊ HOÀI PHƯƠNG - *GV Trường THPT Phước Bình*

Cái tin cô Vân Đình sẽ nghỉ dạy tạm thời chẳng mấy chốc mà lan nhanh khắp cả ngôi trường. Cô Đình sẽ nghỉ dạy để đi đâu? Vì sao cô phải nghỉ như thế? Liệu cô có ổn không? Hay cô sẽ chuyển về một thành phố lớn hơn? Mấy ngày hôm ấy, hàng loạt câu hỏi được đám học trò chuyền tai nhau. Cũng phải thôi, trong ngôi trường vốn bình lặng này, cái tin ấy quả là một điều li kì.

Không ai thấy cô Vân Đình tổ chức cái gì đó gọi là tiệc chia tay. Quả thật, cô nghỉ là nghỉ luôn, cứ như không có gì quyến luyến, vương vấn ngôi trường ấy. Vài em học sinh thân thiết rấm rứt khóc, nhớ cô giáo Chủ nhiệm. Hỏi giáo viên trong trường, chỉ biết vỏn vẹn có một tin: cô Vân Đình xin nghỉ không lương một năm.

*

Nay đã là ngày thứ năm Vân Đình vào rừng. Cô xách theo chiếc giỏ mây đi hái nấm, chuẩn bị sẵn một số dụng cụ để cứu hộ động vật khi cần. Ở đây thật tuyệt, có một Trạm cứu hộ động vật để chăm sóc động vật cần giúp đỡ, sau khi ổn định rồi mới thả ra môi trường tự nhiên. Có khi là một chú khỉ đi hái trộm bắp của dân nên bị trúng bẫy, có khi là một con công vì mải mê múa để khoe bộ lông thì sập hầm chông của dân; hay những con vật lạc đàn, lạc mẹ. Những con vật ấy sẽ được đưa về Trạm cứu hộ động vật, được đội ngũ nhân viên ở đây chăm sóc trong môi trường nuôi nhốt. Những lồng nuôi nhốt này vừa phục vụ khách tham quan vừa như muốn nhắc nhở mọi người rằng hãy làm bạn với thiên nhiên, đừng làm hại con vật nào, vì trông kìa, chúng đau đớn, thậm chí thảm hại ra sao khi bị thương! Có con bị mất một chân trước, có con mất một chân sau, có con mù mắt, sinh hoạt khá là khó khăn. Lại có cả một chú vượn bị… mắc bệnh trầm cảm! Lần đầu tiên khi được nhân viên Trạm cứu hộ giới thiệu, Vân Đình ngớ cả người ra. Vượn mà cũng trầm cảm ư? Thì ra, có giống loài nào không có số phận riêng đâu. Cô ngậm ngùi chợt nghĩ tới mình. Ồ, nếu không thoát ra khỏi môi trường ấy, có khi cô cũng rơi vào tình huống như chú vượn kia mất…

Cô nhớ năm đầu tiên ra trường, cô vô cùng vui sướng khi được nhận vào một ngôi trường có tiếng ngay trung tâm thành phố. Ngôi trường rộng đẹp, khang trang này chính là trường mà Đình đi thực tập, sau đó lãnh đạo đã có ý mời cô trở lại công tác sau khi tốt nghiệp. Niềm vui của một cô giáo trẻ là được cống hiến, được đem năng lực của mình ra để khẳng định bản thân,

vừa để giúp đỡ biết bao em thơ đang chập chững vào đời. Thế nhưng, những sóng gió lại bắt đầu từ chính sự tự tin đó chăng? Nghĩ mình có chuyên môn, cô cũng đòi hỏi cao ở học sinh. Nhận thấy bài học trên lớp có vài em chưa nắm vững, cô giao thêm một số bài tập về nhà. Mà quả thật, nhờ làm các bài tập làm thêm này, các em tiến bộ hẳn. Thấy vậy, Đình càng tăng cường thêm bài, thêm đề. Là một cô giáo trẻ chưa có gia đình, cô không để ý các em ở độ tuổi lớp 4 thì cần có thời gian nghỉ ngơi, vui chơi, vận động thay vì buổi tối cứ ôm đống bài tập dày thêm mãi như thế. Những lúc hăng say trong công việc, Vân Đình có lúc quên đi. Chuyện sẽ không có gì to tát nếu năm đó không xảy ra một chuyện…

Cô được Hiệu trưởng gọi lên phòng làm việc gấp. Nghe giọng thầy Hiệu trưởng qua điện thoại, cô đoán biết có việc gì hệ trọng sắp xảy đến. Bước nhanh vào phòng trong tâm thế hồi hộp, cô giật mình khi thấy Đạt, em học trò lớp 4 của mình đang ngồi cùng phụ huynh trong phòng thầy. Em ấy thấy cô thì khóc òa lên, nép vào tay mẹ khiến chị phụ huynh như rít lên trong miệng:

- Đó, thầy thấy chưa?

Vân Đình bàng hoàng khi cầm trên tay lá đơn kiến nghị xin đổi giáo viên do chị phụ huynh mẹ của bé Đạt viết. Sửng sốt hơn khi phía dưới lá đơn là tập hợp khoảng 20 chữ kí khác của những phụ huynh trong lớp. Vậy là sao? Lâu nay cô vẫn dạy bình thường mà? Các con vẫn vui vẻ, lễ phép và học tốt mà? Những lần giao bài trên lớp có thấy vị phụ huynh nào phản hồi gì đâu?

Thầy Hiệu trưởng nhẹ nhàng bảo:

- Cô Vân Đình đây là một giáo viên trẻ nhưng rất có năng lực chuyên môn, kinh nghiệm. Có lẽ phụ huynh hiểu nhầm phương pháp dạy học của cô rồi.

- Tới giờ này thầy còn bênh cô ấy hả? Vị phụ huynh cắt ngang. Thầy có biết con tôi không chịu đi học vì sợ không? Nó không hoàn thành bài tập, đến lớp không hiểu bài nên nhất định đòi ở nhà.

- Ồ, tôi nghĩ vấn đề đó dễ giải quyết thôi. Cả nhà trường, cô Đình và phụ huynh cùng thống nhất lại về số bài tập giao mỗi ngày, về phương pháp học tập là được, chị nhé!

Vị phụ huynh càng thêm giận dữ: Không, giờ con tôi đã rất sợ cô Đình, tâm lí con tôi không ổn định khi nhìn thấy cô ấy. Thầy phải đổi giáo viên như yêu cầu trong đơn. Mà có phải mình tôi đâu, thầy xem, hơn một nửa phụ huynh trong lớp đã kí tên…

Nãy giờ ngồi nghe, Vân Đình chưa kịp nói gì vì cô vẫn còn sửng sốt lắm. Một cô giáo trẻ, yêu nghề, cô chưa tin nổi tại sao lại có sự cố lớn như thế này. Thế nên khi thầy Hiệu trưởng quay sang:

- Bây giờ để cô Đình trình bày lại mọi việc nhé. Có đúng như lời phụ huynh nói là cô giao bài tập quá tải

ngoài quy định không? Trong đơn còn nói đến việc cô làm như vậy là thúc ép học sinh đi học thêm nữa.

Cô ấp úng (bây giờ nghĩ lại, không hiểu sao lúc ấy mình ấp úng thế nữa), Vân Đình cho biết các bài tập ấy nằm trong khả năng cho phép của chương trình. Cô thấy các em đều hoàn thành tốt, việc học có tiến bộ.

- Ủa thế cô nghĩ không hoàn thành thì để lên lớp cô mắng cho à? Cô có biết chúng nó sợ tới lớp lắm không? Vị phụ huynh lại cắt ngang.

Rồi thầy Hiệu trưởng gạn hỏi bé Đạt xem có thật như thế không? Bé Đạt chỉ biết nép vào bên mẹ, rơm rớm nước mắt: Con không đi học đâu…

Câu chuyện không ngã ngũ vì khi kiểm tra lại bài tập cô Đình giao, chỉ là vài bài làm thêm chứ không tới mức "cao như núi" mà vị phụ huynh kia đề cập. Còn việc tại sao có hơn 20 chữ kí kia thì chỉ có vị phụ huynh ấy mới giải đáp được. Cô Vân Đình không bị kỷ luật gì qua sự việc ấy, bé Đạt thì sau đó chuyển trường đi điều trị tâm lí vì rối loạn lưỡng cực. Mẹ bé Đạt ít lâu sau có gọi điện thoại phân trần với cô, vì không biết con mình bị bệnh như thế. Chuyện tưởng vậy là xong nhưng nó như một cú sốc lớn đối với cô giáo trẻ. Cô vẫn không quên được những lời lẽ dồn về phía mình, cả ám ảnh với hình ảnh bé Đạt nhìn thấy cô là sợ hãi khóc lóc. Cũng có tin đồn lan ra rằng cô giao bài vở nhiều nên học sinh phải chuyển trường. Cũng

Mh: Sỹ Hòa

có tin đồn rằng học sinh gặp cô Đình là hoảng sợ tới phát khóc…. Ôi chao! Mọi người bảo đó chỉ là tin đồn thôi mà! Mình không làm thì có gì mà sợ, rồi thời gian sẽ chứng minh. Chẳng phải các nhà hiền triết cũng thường bảo: Quan trọng là cách con người ứng xử với tin đồn đó sao?

Năm sau đó, khi nghe tin Vân Đình sẽ Chủ nhiệm lớp con mình, một số phụ huynh rụt rè đề nghị nhà trường cho con chuyển qua lớp cô khác. Một số em học sinh nhìn thấy cô Đình thì lấm lét, sợ hãi như đề phòng. Tất nhiên còn rất nhiều em học sinh từng được cô dạy qua năm ấy thì vô cùng yêu mến, gắn bó với cô, thấy cô trong sân trường là tíu tít chạy lại. Thế nên cũng không ai để ý, đôi khi chỉ là câu nói đùa vu vơ của đồng nghiệp: Cô Đình ơi, cho em xin nghỉ học vì bài tập nhiều quá ạ, ha ha,… Tất cả chỉ mình Vân Đình mới cảm nhận được nỗi bất lực ở chính bản thân mình.

Nếu chỉ có chừng ấy việc thôi mà làm cuộc "chạy trốn" lên một vùng rừng núi hiu hắt như thế này, nói thế cũng oan quá cho Vân Đình. Chỉ là cô đang nhớ lại vài việc không hay đã xảy đến thôi, chứ giờ đây mọi chuyện đã mờ xa như rơi vào khoảng trắng không cùng. Một lần cùng nhóm bạn đi ngang khu rừng già này, cô bị hút hồn bởi vẻ đẹp hoang sơ của nó. Con đường xuyên qua rừng mát rượi dài hàng cây số với cơ man nào là tre trúc, cây cổ thụ. Rồi cô dừng chân ở khu chợ biên giới, gặp nhiều em nhỏ lấm lem đang nô đùa ven đường. Cô dừng lại hỏi han, mới biết rằng độ tuổi các em cũng giống như học sinh mình, nhưng các em còn vất vả quá! Một buổi đến trường, một buổi lăn lộn với đất, với rừng, với nương rẫy. Đứa nhỏ thì mót củ khoai, đứa lớn hơn thì mót hạt điều, vào rừng nhặt hạt ươi. Cả tuổi thơ sống ở cái thành phố trực thuộc tỉnh, tuy nhỏ bé nhưng cũng là phố, nào cô có biết đến những điều này. Khi đi học, rồi đi làm, Vân Đình cũng là người ít giao lưu, tiếp xúc. Thế nên khi đến đây, cô đã bị miền đất này mê hoặc. Cô ước mình có thể được đi chân trần vào rừng, ngồi dưới tàng cây cổ thụ để lắng nghe âm thanh của rừng. Bạn bè bảo có khi mày cũng rối loạn lưỡng cực tới nơi rồi. Nhưng chỉ mình Vân Đình hiểu, là cô yêu rừng. Là cô có tình cảm đặc biệt với những đứa trẻ chân đất, tóc vàng hoe, mặt lấm lét nhưng đôi mắt - đặc biệt là đôi mắt sáng ngời kia. Cô thầm nghĩ: Giá mà có ai ở đây hướng dẫn các em đọc sách nhỉ? Cùng với việc học, được đọc sách, mở mang hiểu biết, các em sẽ thay đổi cuộc đời. Một ý nghĩ chợt vụt qua trong đầu, hay là,…

Tất nhiên, bố mẹ, bạn bè, đồng nghiệp thân thiết đều phản đối khi nghe Vân Đình nói ý định xin chuyển về một ngôi trường biên giới! Làm sao từ một trường trung tâm tỉnh lại xin về nơi xa xôi hẻo lánh như thế. Rồi mấy cái tin đồn vớ vẩn kia dễ dàng đánh

bại mày như thế sao? Biết bao nhiêu người yêu thương mày còn đầy ra đấy? Có ai hiểu một lí do rất… vớ vẩn, đó là lời nhận xét của Hồng, cô bạn thân "phán" khi nghe chuyện.

Giải pháp mọi người phải nhượng bộ và đặt ra khi cô quyết định khá gay gắt là sẽ cho cô nghỉ một năm để lên đó, sống trong môi trường đó để sau này không có gì hối tiếc. Họ tin cô sẽ ba chân bốn cẳng mà về phố ngay thôi. Trước đây thì một cô gái nhỏ bé như Vân Đình khó mà làm được, nhưng giờ thì - dễ thôi - xách ba lô lên và đi.

Cô chọn dừng chân ngay ngôi trường chỗ bìa rừng, nơi từng gặp những đứa trẻ. Ở đó, có một ngôi trường Tiểu học nho nhỏ với vài ba dãy phòng cấp bốn, mái ngói tường rêu, sân đất chỗ cao chỗ thấp. Căn phòng trọ - hay nói đúng hơn là một căn nhà nhỏ của một gia đình bỏ rừng lên phố đã lâu không ai ở, họ cho cô ở miễn phí để giữ nhà- nằm đối diện trường. Cô bắt tay vào trang trí một gian phòng đúng như trong mơ bấy lâu: Hai kệ sách ốp sát tường, ở giữa có một bộ bàn ghế để đọc sách. Phía trước hiên nhà, cô trồng nhiều chậu sen đá, xương rồng, vài chậu cây cảnh. Đến lúc đặt tên, cô nghĩ mãi không ra, sau đó nhấn mạnh vào chữ "Đọc sách miễn phí" vì sợ học sinh ở đây làm gì có tiền mua sách, nên các em sẽ ngại vào.

Cái "Thư viện" đọc sách miễn phí xinh xắn mọc lên ngay trước cổng trường nhanh chóng thu hút sự hiếu kì của bọn trẻ và người dân địa phương. Giờ ra chơi, có giáo viên trong trường đối diện tò mò ghé vào, hỏi han. Họ ngạc nhiên (cũng phải thôi) khi nghe chuyện của cô. Rồi cứ thế chuyền tai nhau câu chuyện một cô giáo "bỏ phố về rừng" khắp cái xã vùng biên heo hút này. Cũng đã có nhiều em đến đây đọc sách, các em bị hấp dẫn bởi các cuốn sách đẹp, màu sắc tươi sáng và cả cô giáo hướng dẫn đọc sách rất tận tình. Chuyện đến tai lãnh đạo trong trường và trong xã. Thoáng thấy 3 thầy cô đến "Thư viện" của mình, cô chột dạ:

- Dạ, em mời các thầy, các cô vào nhà.

Nhìn nụ cười thân thiện của họ, cô mừng thầm trong lòng. Thầy Hiệu trưởng còn trẻ lắm. Thầy quan sát các kệ sách của cô rồi bảo: Ở đây có nhiều sách hay, sách quý quá! Hồi bé tôi cũng từng mê cuốn "Hoàng tử bé" này.

Và rồi cô trở thành giáo viên hợp đồng trong trường một cách tình cờ như thế! Tất nhiên là cô giấu mọi người ở nhà, vì họ vẫn đang trong tâm thế chờ khi nào chán cảnh sống với núi rừng thì Vân Đình sẽ trở về. Hồng cô bạn thân của Vân Đình vẫn nhắc điều đó hằng ngày. Ở ngôi trường biên giới này đang thiếu giáo viên trầm trọng. Cũng dễ hiểu thôi, có giáo viên trẻ nào mới ra trường mà chịu về dạy ở nơi xa xôi cách trở với phố thị như vậy. Muốn đi xuống trung tâm tỉnh, phải mất nửa ngày trời. Thêm nữa, ngôi trường nhỏ bé, cơ sở vật chất cũ kĩ, cái màu đất đỏ in hằn dấu vết lên từng khe cửa, bậc

thềm không đủ níu chân các thầy cô giáo trẻ. Vài người đã đến và rời đi.

Sau lễ 20-11, học sinh rủ cô Đình vào rừng chơi. Rừng mùa này là mùa giáp Tết, cái lạnh se se đã tràn về, nhiều cây đang thay lá. Thỉnh thoảng, cô trò gặp một cái cây đang độ chuyển màu lá vàng rực rỡ nổi bật cả không gian. Có cây lá đỏ tươi như lá phong. Rừng mùa khô, nhiều cây phải giữ nước, lá không nhiều, cành không tỏa như mùa mưa nhưng vẫn tràn ngập sức sống. Những khoảng nắng lấp ló sau tán lá, chiếu xuống dưới tàng cây rung rinh như đang nhảy múa. Cô trò và cả cái Hồng, khi lên thăm bạn đã phải "bất đắc dĩ" tham gia vào chuyến đi này nếu không muốn ở nhà một mình, thích thú khi trước mặt là một con suối. Con suối chảy trong rừng sâu này không phải ai cũng có dịp được đến khi vào rừng này đâu nhé! Anh cán bộ dẫn đường nói thế, vì đường đi vào khá hiểm trở, xa xôi, chỉ có thể đi bộ, đúng kiểu "trèo đèo lội suối". Vân Đình thầm nghĩ, người ta phải tốn tiền triệu để có được chuyến trekking thú vị như này, mới được thảnh thơi ngắm hoa, ngắm chim. Mình ở đây hoàn toàn miễn phí. Còn Hồng, sau những lời than vãn trên đường đi, khi gặp con suối, nàng ta cũng đã thốt lên: Tuyệt đẹp, thật đáng sau một hành trình dài!

Suối trong rừng nên trong veo, nhìn rõ cả những viên đá dưới đáy. Có vài chiếc lá rừng xanh đỏ rơi xuống trông như chiếc thuyền đang lênh đênh trên sóng nước. Ồ, giống người lái đò sông Đà đang vượt thác ghềnh quá nhỉ? Tụi học trò cấp 1 ngơ ngác: Sông Đà ở đâu vậy cô? Nó có to như Sông Bé của mình không?

- Sông Đà chảy qua các tỉnh miền núi phía Bắc các em ạ! Nó chảy từ Vân Nam- mãi bên Trung Quốc về - rất hùng vĩ.

- Ôi em muốn được nhìn thấy sông Đà - Thị Mai, cô bé lớp trưởng thốt lên.

- Thế thì em ráng học giỏi để sau này đi khắp đất nước mình, em sẽ thấy nơi nào cũng đẹp nè!

Nhìn đám học trò nhỏ mơ màng nghĩ tới điều gì còn xa xăm, Vân Đình càng thêm hi vọng mình sẽ làm được điều gì đó cho bọn trẻ nơi núi rừng này. Mình sẽ ở lại, sẽ hướng dẫn đọc sách, trồng cây, giúp các em yêu rừng. Rồi các em sẽ trở về xây dựng nơi này…

- Mơ màng gì đó Đình? Hồng cắt ngang dòng suy nghĩ của cô.

- Ờ, tao đang nghĩ, một nơi tuyệt vời như này sao đến tuổi này mình mới biết nhỉ?

Hồng tiếp lời: - Tao cũng bắt đầu yêu rừng rồi nha.

Chợt anh cán bộ dẫn đoàn gọi cô trò rối rít: Lại đây mọi người ơi, đẹp lắm!

Một bụi cây với hoa vàng nở rực, tỏa mùi thơm dịu ở phía trước. Ồ! Thơm quá, đẹp quá! Theo lời anh cán

bộ dẫn đường, đây là trà hoa vàng, một loài thực vật quý hiếm đang có nguy cơ tuyệt chủng. Tại Vườn Quốc gia Bù Gia Mập này, chỉ có vài chục cây thôi. May mắn là hoa này thường nở từ tháng 11 nên cô trò đi dịp này mới có duyên được ngắm. Loài cây này rất đặc biệt, chúng không ưa ánh sáng trực tiếp mà chỉ phát triển tốt nếu mọc ở dưới các cây gỗ lớn, ẩm ướt tự nhiên. Là một loại dược liệu quý hiếm, lá và hoa của nó đều có tác dụng chữa bệnh. Riêng hoa có màu vàng tươi, cánh đơn xếp vào nhau tạo nên bông hoa hình tròn, trông thật bắt mắt. Thằng Điểu Lên chợt nói to:

- Ưng cái bụng quá! Mình bứng về trồng trước nhà cô đi cô.

Cả lớp cười vỡ bụng. Anh cán bộ ôn tồn giải thích cho bọn trẻ hiểu thế nào là bảo vệ, bảo tồn động thực vật quý hiếm. Tụi nhỏ như hiểu ra, gật gù…

- Ê, Đình, sao tao thấy tụi mình giống như ông Diểu, người được gặp hoa tử huyền 30 năm mới nở một lần quá!

- Ha ha! Ông Diểu phải trở về trong bản thể tự nhiên và đối đãi với thiên nhiên như một người bạn thì mới nhận được món quà của rừng nhá! Tụi mình từ đầu đã yêu cây mến rừng nên rừng mới cho ngắm loài hoa nở từ tháng 11 đến tháng 3 hằng năm chứ không đến ba mươi năm đâu.

Lũ học trò lại mắt tròn mắt dẹt: Ông Diểu nào vậy cô? Phải ông Diểu gần chợ xã không cô?

Vân Đình và Hồng cười ngặt nghẽo và giải thích cho tụi nhỏ biết đó là nhân vật trong truyện thôi. Này là truyện ngắn "Muối của rừng" của Nguyễn Huy Thiệp nhé.

- Ồ sao cô biết nhiều thế nhỉ?

- Là mình phải học các em ạ! Các em phải học lên cấp 2, đến cấp 3 sẽ học bài này. Các em sẽ vào đại học, sẽ đến những chân trời mới. Và nhớ quay trở về để xây dựng quê hương nha!

Anh cán bộ cười cười: Cô giáo hôm nay triết lí quá. Mong cô đừng bỏ tụi nhỏ về phố nha cô.

Vân Đình và Hồng thong thả ngồi ngâm chân dưới dòng suối róc rách. Lũ trẻ đang chơi đùa, tạt nước vào nhau ở phía trên kia. Có tiếng chim rừng thánh thót trong nắng chiều. Ánh mắt trời chiếu xiên xiên vào dòng nước tạo nên màu sắc phản quang đẹp lạ. Vân Đình vừa với tay nhặt chiếc lá tre rơi xuống suối, vừa nói:

- Có lẽ tao đã thật sự bình an khi chọn nơi này. Qua năm, tao về làm hồ sơ chuyển trường lên đây.

Nếu là Hồng trước đây thì sẽ cản bạn, nhưng nay vừa nhìn lên những tán rừng xanh ngắt trên đầu, vừa nhìn qua bạn và Hồng gật đầu, cái gật đầu đồng cảm. Cô hiểu, sẽ ra sao nếu không có những người như Vân Đình, như anh cán bộ kia, như bao người khác đang ngày đêm lao động trên vùng đất này… ■

"Tiếng Chày Trên Sóc Bom Bo" Vang Vọng Mãi Đến Muôn Đời

❒ KHƯƠNG HỒNG THỦY

Về vùng đất huyền thoại sóc Bom Bo hôm nay, cảnh điêu tàn do chiến tranh năm xưa không còn, thay vào đó là một chiếc áo mới ngày càng mới hơn, đẹp hơn. Và, cũng chẳng còn cảnh giã gạo nuôi quân nữa, nhưng âm vang "Tiếng chày trên sóc Bom Bo" thì sẽ vẫn còn mãi với thời gian.

Những ngày qua, hơn một trăm ngàn người từ nhiều tỉnh thành trong cả nước đã đến huyện Bù Đăng, tỉnh Bình Phước để tận hưởng không khí lễ hội "Vang mãi tiếng chày trên sóc Bom Bo". Lễ hội lần đầu tiên được tổ chức tại Khu Bảo tồn Văn hóa Dân tộc S'tiêng sóc Bom Bo (xã Bình Minh, huyện Bù Đăng, tỉnh Bình Phước).

Tại lễ hội, du khách có dịp thưởng thức một "bữa tiệc" thịnh soạn về âm thanh từ những bộ đàn đá do các nghệ nhân S'tiêng biểu diễn, hoà trong những điệu múa truyền thống, cùng những bộ trang phục dân tộc S'tiêng đủ sắc màu. Đặc biệt, lễ hội đã tái hiện hình ảnh giã gạo nuôi quân của đồng bào dân tộc S'tiêng trong kháng chiến chống Mỹ cứu nước những năm thập niên 60 thế kỷ trước. Nhưng, ít ai biết, để sóc Bom Bo nổi tiếng như hôm nay, một phần nhờ ca khúc "Tiếng chày trên sóc Bom Bo" của cố nhạc sĩ Xuân Hồng (tên thật là Nguyễn Hồng Xuân 1928-1996).

Chuyện về ca khúc "tiếng chày trên sóc Bom Bo"

Nhạc sĩ Xuân Hồng, tác giả ca khúc "Tiếng chày trên sóc Bom Bo" không còn nữa. Để tìm hiểu về tác phẩm này, tôi đã tìm gặp và trò chuyện với bà Nguyễn Hồng Loan, sinh năm 1961, con gái út cố nhạc sĩ Xuân Hồng, nguyên cán bộ Hội Âm nhạc TP.HCM.

Nói về sự ra đời của tác phẩm "Tiếng chày trên Sóc Bom Bo", bà Loan cho biết, đương thời, bà thường được nghe cha kể về những năm tháng tham gia kháng chiến và nguồn gốc những ca khúc của ông, đặc biệt là tác phẩm "Tiếng chày trên sóc Bom Bo". Từ những câu chuyện cha kể lại và từ những ghi chép trong cuốn "Nhạc và Đời" của cha, thì ý tưởng sáng tác "Tiếng chày trên sóc Bom Bo" đã được nhạc sĩ Xuân Hồng ấp ủ từ nhiều năm trước khi tác phẩm ra đời.

Theo lời kể của bà Loan, ngay từ khi là một cậu bé chưa cầm nổi cái chày giã gạo cho đến khi trái tim biết rung động, nhạc sĩ Xuân Hồng đã tham gia sinh hoạt giã gạo ở nông thôn. Những ký ức đẹp thời trai trẻ đã theo ông vào

tận chiến trường, chưa lúc nào ông từ bỏ ý định viết một bài hát về tiếng chày giã gạo. Trong một dịp tham gia chiến dịch Đồng Xoài, nhạc sĩ Xuân Hồng được đơn vị điều đến sóc Bom Bo để nhận gạo. Lần đầu đến vùng đất Bom Bo, nhạc sĩ Xuân Hồng đã rất ấn tượng về vùng đất, về con người nơi đây. Sau đó, ông có nhiều lần trở lại nơi đây. Như vậy, hình ảnh giã gạo ở sóc Bom Bo chỉ là một nhân tố góp phần để ca khúc ra đời và nhiều cảm xúc hơn thôi chứ không phải khi nhạc sĩ lên sóc Bom Bo, thấy cảnh giã gạo, ý tưởng về bài hát này mới ra đời.

"Cha tôi kể, sóc Bom Bo ngày ấy là một đơn vị hậu phương vững chắc, tập quán của sóc là giã gạo ngày nào ăn ngày nấy và đó là công việc của phụ nữ. Thời điểm những năm 1960-1965 thế kỷ trước, cuộc kháng chiến chống Mỹ của quân và dân ta đang bước vào thời kỳ cam go, quyết liệt, bộ đội ta thiếu thốn, khó khăn về mọi mặt. Để giúp bộ đội, những người lớn tuổi trong sóc đã họp bàn và đưa ra khẩu hiệu: "Toàn sóc giã gạo nuôi bộ đội".

Kể từ đó, già trẻ, gái trai trong sóc đua nhau giã gạo. Đêm xuống, những cặp đôi đứng giã gạo in bóng trong ánh lửa đuốc bập bùng, âm thanh tiếng chày cắc cụp cum…vang vọng núi rừng. Sau rất nhiều lần đến rồi đi, nhiều lần chứng kiến những hình ảnh này, cảm xúc trong lòng nhạc sĩ Xuân Hồng dâng trào. Lời bài hát, kèm những nốt nhạc cứ thế tuôn trào. Năm

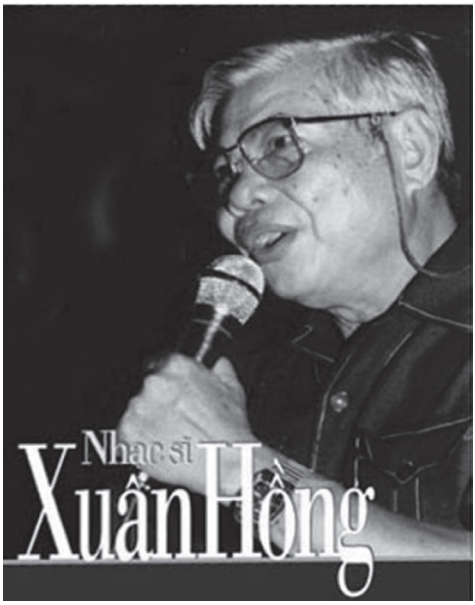

1965, cha tôi hoàn thành bản nhạc, nhưng mãi đến năm 1966, ông mới phổ biến ra công chúng.

Khi bài hát vừa phát trên Đài Phát thanh Giải phóng, ca khúc "Tiếng chày trên sóc Bom Bo" ngay lập tức đã khiến quân dân cả nước xúc động dâng trào, trở thành một bản hùng ca thôi thúc quân dân khắp nơi đánh giặc. Để có tác phẩm "Tiếng chày trên sóc Bom Bo", cha tôi đã nhiều lần đến sóc Bom Bo, sống cùng, ăn cùng, ở cùng, làm cùng và gắn bó cùng đồng bào S'tiêng trong một thời gian dài, nhiều lúc bị sốt rét rừng người xanh như tàu lá chuối tưởng chết.

Sau này, tôi cũng đã nhiều lần đến sóc Bom Bo, cảm nhận được tình cảm người dân nơi đây dành cho cha tôi, họ coi cha như người con của bản làng và vẫn tin: "Người đi xa vắng rồi sẽ có ngày/Về đường này thăm

sóc Bom Bo…".

Đến với sóc Bom Bo hôm nay, du khách có dịp nghe già làng kể chuyện, xem vũ điệu múa của người S'tiêng, trai làng múa cồng chiêng bên ánh lửa bập bùng; tham quan làng nghề truyền thống của người S'tiêng như dệt thổ cẩm, rèn, đan lát, chế biến rượu cần. Đặc biệt thưởng thức cơm lam nấu ống tre, uống rượu cần, canh thụt, canh bồi, lá nhíp, đọt mây rừng xào… do chính người bản địa S'tiêng chế biến.

Đổi thay ở vùng đất Anh hùng

Trong kháng chiến chống Mỹ cứu nước, đồng bào S'tiêng ở sóc Bom Bo dù đối mặt với vô vàn gian khổ và hy sinh, họ vẫn anh dũng kiên cường, quyết không chịu khuất phục, không để địch dồn ép vào ấp chiến lược để dễ bề đàn áp, khống chế. Chính vì thế, khi miền Nam hoàn toàn giải phóng, vùng đất này đã không thể "điêu tàn, xơ xác" hơn.

Nhưng hôm nay, sau bao năm được Nhà nước chăm lo, Bom Bo đã "thay da, đổi thịt", khoác lên mình chiếc áo hoàn toàn mới. Cuộc sống của những con người ở vùng đất huyền thoại này cũng đã thay đổi về mọi mặt, ấm no và hạnh phúc thực sự.

Bằng chứng là những con đường trải nhựa phẳng lỳ, những ngôi nhà xây khang trang, những vạt điều, cao su bạt ngàn. Và đặc biệt là những đứa trẻ xúng xính trong bộ quần áo mới tinh tươm, những người dân lấp lánh nụ cười trong ánh mắt khi gặp du khách.

Già làng Điểu Lên, nay đã gần 80 tuổi, một trong những anh hùng thời kháng chiến chống Mỹ, kể: "Những

Sản phẩm thổ cẩm do phụ nữ đồng bào S'tiêng dệt được bày bán tại Khu bảo tồn văn hóa dân tộc S'tiêng Sóc Bom Bo. Ảnh: H. Thủy

năm đầu thập niên 1960, Mỹ - Ngụy liên tục càn quét, muốn đẩy dân vào Ấp chiến lược để tiêu diệt cách mạng, muốn cắt đứt mối dây liên hệ của người dân với cách mạng. Thấy vậy cả sóc Bom Bo kiên quyết không chịu vào Ấp chiến lược. Đến khoảng năm 1963, khi quân địch vây bắt và khủng bố liên miên thì cả già trẻ, gái trai của vài chục hộ dân sóc Bom Bo đã âm thầm băng rừng vượt suối vào căn cứ Nửa Lon để theo cách mạng. Ở vùng đất mới, bà con vừa xây dựng lán trại, rồi vừa lao động sản xuất, vừa đánh giặc. Thanh niên thì vào bộ đội, đi du kích, làm giao liên, còn phụ nữ và trẻ em thì ngày đêm giã gạo nuôi quân".

Ngày nay, sau mấy chục năm cần cù dựng xây, sóc Bom Bo đã thay da đổi thịt bằng một tấm áo mới, ngày càng đẹp hơn. Cuộc sống của đồng bào S'tiêng ở đây cũng đổi thay từng ngày.

Sinh ra và lớn lên ở Bom Bo, anh Điểu Té, 33 tuổi, tâm sự, sau khi lấy vợ ra riêng, năm 2017, gia đình anh làm đơn đề nghị và được cấp một căn nhà trong Khu Bảo tồn. Ngoài cơ ngơi hơn 1,8ha vườn gồm cao su, điều, cà phê đan xen, mỗi năm cho thu nhập hàng trăm triệu đồng. Từ khi Khu Bảo tồn được đầu tư xây dựng khang trang, du khách đến tham quan ngày càng đông, vợ chồng Điểu Té tham gia làng nghề ẩm thực phục vụ du khách. "Trước đây thì nhà cũng khó khăn, nơi đây cũng buồn, từ khi Khu Bảo tồn được xây dựng đã giúp thu nhập nhà tôi ngon lắm, có tháng lời cả bảy tám triệu đồng, vui lắm. Hồi tháng 7 năm rồi, nhà tôi được hỗ trợ 300 con gà giống để nuôi, giờ mỗi con nặng hơn 1 ký rồi, khách tham quan muốn ăn là có liền", Điểu Té cười, nói.

Tương tự, gia đình vợ chồng chị Thị Xia, 34 tuổi, cũng là một trong những "mẫu" gia đình trẻ siêng năng, có khát vọng vươn lên và đang có cuộc sống ổn định trong Khu Bảo tồn nhờ gắn bó với ngành nghề truyền thống. Với hàng chục năm làm nghề, đến nay chị Thị Xia có thể chế biến đủ loại món ăn theo khẩu vị của đồng bào để phục vụ du khách. "Từ khi Khu bảo tồn đi vào hoạt động đã giúp bà con Bom Bo có cuộc sống ổn định hơn. Mong khách đến với Bom Bo nhiều hơn để giúp bà con có thêm việc làm, tăng thu nhập", chị Thị Xia nói.

"Khu Bảo tồn Văn hóa Dân tộc S'tiêng sóc Bom Bo" ngày càng khang trang với những công trình độc đáo tái hiện của người S'tiêng như Nhà Dài, nhà lưu giữ làng nghề truyền thống, Nhà sinh hoạt cộng đồng. Với nhiều hiện vật như bộ đàn đá kỷ lục Việt Nam nặng 20 tấn; bộ cồng chiêng lớn nhất Việt Nam gồm 6 chiêng, 5 cồng có đường kính 2,15m, nặng 600kg. Mỗi năm, Khu bảo tồn đón hàng chục ngàn lượt khách tham quan, và lượng khách tăng dần theo từng năm" ■

Đặc Sắc Lễ Hội, Bù Đăng Vươn Mình!

❒ DUY HIẾN

UBND huyện Bù Đăng, tỉnh Bình Phước vừa tổ chức thành công Lễ hội "Vang mãi tiếng chày trên sóc Bom Bo" và Đêm hội Bom Bo tại xã Bình Minh, huyện Bù Đăng. Đây là dịp hội tụ, chung vui với tinh thần đoàn kết, cùng tôn vinh, bảo tồn, phát huy các giá trị Văn hóa Truyền thống của đồng bào dân tộc S'tiêng cũng như các dân tộc anh em trên địa bàn tỉnh.

Đồng chí Nguyễn Mạnh Cường, Ủy viên Trung ương Đảng, nguyên Bí thư Tỉnh ủy Bình Phước đã từng nhận định: ***"Bài hát Tiếng chày trên sóc Bom Bo của Nhạc sĩ Xuân Hồng đã khắc họa một không gian lãng mạn của thời kỳ kháng chiến "đói cơm, lạt muối" khi bộ đội cùng đồng bào dân tộc giã gạo dưới ánh trăng. Đây là niềm tự hào của Đảng bộ, quân và dân Bình Phước mỗi khi nhớ về quá khứ, là điểm tựa văn hóa tinh thần để người dân Bình Phước tự tin hướng tới tương lai, vươn lên trong cuộc sống hôm nay".***

Địa danh lịch sử cách mạng sóc Bom Bo còn là nơi lưu giữ được nhiều Di sản Văn hóa Phi vật thể vô cùng đặc sắc, phong phú, vừa có giá trị lịch sử, vừa có giá trị thẩm mỹ độc đáo như: Trí thức dân gian, nghề thủ công truyền thống, kỹ thuật chế biến Rượu Cần của người S'tiêng, nghề dệt Thổ Cẩm của người M'Nông, nghề đan gùi và nghề dệt Thổ Cẩm của người S'tiêng; các lễ hội Cầu Mưa, Mừng Lúa Mới, Kết bạn Cộng đồng… cùng với hình ảnh ghi lại từ những trận chiến của quân và dân Bom Bo đã góp phần tạo nên một Bảo tàng Văn hóa phong phú, đặc sắc và để lại giá trị cho muôn đời.

Lễ hội "Vang mãi tiếng chày trên sóc Bom Bo" là sự kiện có ý nghĩa văn hóa, xã hội sâu sắc, không ngừng tôn vinh giá trị Văn hóa Truyền thống tốt đẹp của đồng bào dân tộc thiểu số - Tiếp tục cụ thể hóa Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng và Chiến lược phát triển văn hóa đến năm 2030, nhằm thực hiện Nghị quyết 14 của Tỉnh ủy và Kế hoạch 171 của UBND tỉnh về xây dựng và phát triển Văn hóa, Con người Bình Phước đến năm 2030, định hướng đến năm 2045. Thực hiện chủ trương của Tỉnh ủy, UBND tỉnh, Lễ hội "Vang mãi tiếng chày trên sóc Bom Bo" và Đêm hội Bom Bo huyện Bù Đăng được tổ chức lần thứ nhất năm 2024.

Ông Điểu Rịp có gần 50 năm tuổi Đảng ngụ ấp 1, xã Bình Minh là một trong những cựu binh cách mạng từng chiến đấu tại căn cứ Nửa Lon (sóc Bom Bo) nhớ lại: "Trong kháng chiến chống Mỹ cứu nước, mà cao điểm là trong chiến dịch Đồng Xoài - Phước Long năm 1965. Để chuẩn bị lương thực cho

chiến trường, trên các nương rẫy, bưng bàu như những ngày hội lớn, đồng bào nô nức thi đua suốt lúa tập trung vào kho hậu cần. Với quyết tâm cao, bằng sự sáng tạo của mình, đồng bào sóc Bom Bo đã huy động toàn bộ cối, chày hiện có và còn dùng cây sao dài đục thành hàng chục lỗ cối với chày tay giã gạo kịp thời cho chiến dịch. Sau 3 ngày đêm giã gạo liên tục, nhân dân sóc Bom Bo đã giã được 5 tấn gạo phục vụ chiến dịch. Nhạc sĩ Xuân Hồng chứng kiến được cảnh toàn sóc Bom Bo giã gạo nuôi quân. Cảm xúc để ông viết nên ca khúc bất hủ "Tiếng chày trên sóc Bom Bo" mà các thế hệ như chúng tôi và con cháu trên đất nước này hầu hết đều biết. Nhằm bảo tồn và phát huy những giá trị lịch sử của người S'tiêng sóc Bom Bo nói riêng và người S'tiêng tỉnh Bình Phước nói chung, năm 2011, UBND tỉnh Bình Phước đã xây dựng Khu Bảo tồn Văn hóa Dân tộc S'tiêng sóc Bom Bo, với diện tích quy hoạch 113,4 ha...".

Trở lại căn cứ Nửa Lon

Căn cứ Nửa Lon, sóc Bom Bo bây giờ với nhiều căn nhà xây mới, những biệt thự mọc lên thay cho những căn nhà sàn đơn sơ thuở trước. Buổi tối không còn nghe tiếng giã gạo, không còn đuốc lồ ô bập bùng mà thay vào đó là ánh sáng của điện lưới Quốc gia về đến tận từng căn nhà. Ngày xưa Bom Bo tự hào về truyền thống hào hùng của mình thì hôm nay Bom Bo tự hào về sự khởi sắc của diện mạo một Nông Thôn mới, với một sức sống mới.

Lễ hội kết bạn cộng đồng. Ảnh: M. Tuệ

Hòa vào dòng người tham quan lễ hội, có rất nhiều đoàn Cựu Chiến binh các huyện, thị và thanh, thiếu niên học sinh trong tỉnh. Ai nấy đều bồi hồi xúc động khi nghe tiếng đàn đá của các nghệ nhân về bài hát "Tiếng chày trên sóc Bom Bo" của cố nhạc sĩ Xuân Hồng. Giai điệu âm thanh bài hát như đang tái diễn lại những năm tháng hào hùng của người dân S'tiêng sát cánh cùng lực lượng vũ trang trong chiến dịch Phước Long - Đồng Xoài, chống chính sách dồn dân, lập ấp chiến lược và tiêu diệt lực lượng tinh nhuệ của địch. Sóc Bom Bo là dấu son chói sáng đi vào lịch sử dân tộc, là đề tài Văn hóa, Nghệ thuật Cách mạng, là nguồn sáng tạo, sáng tác về đề tài chiến tranh cách mạng và lực lượng vũ trang nhân dân.

Anh Điểu Mon, thành viên Khu Bảo tồn cho biết ở nhà Dài còn lưu giữ các vật dụng truyền thống của đồng bào S'tiêng như: cối, chày, gùi, đồ xúc tép, thổ cẩm, tố ba mắt, xà lung, xà gạc, rìu, lao đâm trâu, từng rứt…, ý nghĩa tái hiện lại để du khách hiểu biết về các vật dụng, nhạc cụ truyền thống của người S'tiêng. Qua đó, hướng cho các

thế hệ du khách và người dân trong tỉnh hiểu thêm về ý chí truyền thống kiên cường, cần cù lao động của đồng bào dân tộc S'tiêng nói riêng.

Văn hóa Cộng đồng - dấu ấn trên vùng đất thép

Đến với Lễ hội "Vang mãi tiếng chày trên sóc Bom Bo", Nhân dân và du khách đã được tham quan, thưởng lãm không gian văn hóa rực rỡ sắc màu của ngày Hội Văn hóa các Dân tộc huyện Bù Đăng; được tham quan các danh lam thắng cảnh, di tích danh thắng, nông trại; các hoạt động hội chợ, triển lãm và được trải nghiệm trò chơi dân gian của đồng bào S'tiêng, như thi đẩy gậy, cõng nước, thi giã gạo, thi nấu cơm..., thưởng thức lễ hội ẩm thực "hương vị bên ánh đuốc lồ ô" và biểu diễn hòa tấu với 50 bộ đàn đá. Đến với lễ hội, Nhân dân và du khách không chỉ có dịp ôn lại những năm tháng kháng chiến hào hùng của đồng bào dân tộc S'tiêng hướng về cách mạng với hoạt động giã gạo nuôi quân mà còn được hòa mình vào những âm thanh rộn ràng của tiếng chày xen lẫn tiếng cồng chiêng; uống rượu cần và nghe già làng kể chuyện về buôn sóc, về bà con trong chiến tranh giữ nước và bảo vệ đất nước một lòng sắt son theo Đảng, Cụ Hồ.

Đặc biệt tại lễ hội này, Nhân dân và du khách được tham quan không gian quảng bá, giới thiệu Di tích Lịch sử, Di sản Văn hóa Bù Đăng. Đó như một món quà ý nghĩa gửi tặng Nhân dân và du khách gần xa trong những ngày trải nghiệm trên mảnh đất đầy nghĩa tình này. Từ đó tạo cầu nối văn hóa để thêm hiểu, thêm yêu quê hương, đất nước, con người Việt Nam tươi đẹp, thủy chung son sắt. Đó là Di tích Lịch sử chùa Đức Bổn A Lan Nhã và Đồi Chi khu. Đó là Khu Di tích Khảo cổ- Di chỉ Dốc năm cây và các danh lam thắng cảnh như thác Voi, thác Bù Xa, thác Đứng, thác Pan Toong, trảng cỏ Bù Lạch và một di tích ghi dấu sự kiện - Căn cứ Nửa Lon… Du khách cũng có thể tựa mình vào cảnh đẹp ấy để nhâm nhi tố rượu cần quanh bếp lửa bập bùng và say đắm bên tiếng cồng, tiếng chiêng, đắm mình vào những hoạt động, lễ hội của người S'tiêng, M'nông, người Tày, Nùng hay Ê đê, Châu Mạ… rất mượt mà, êm đềm và cũng rất gần gũi thân quen như câu hát "… Người đi xa vắng rồi sẽ có ngày về đường này thăm sóc Bom Bo…".

Kỷ niệm 50 năm giải phóng Bù Đăng (14/12/1974-14/12/2024) và 36 năm ngày tái lập huyện (4/7/1988-4/7/2024), với tiềm năng lợi thế về điều kiện tự nhiên, môi trường sinh thái, với sự đoàn kết chung sức chung lòng của Đảng bộ, quân và dân huyện Bù Đăng, cùng với những giá trị lan tỏa từ Lễ hội "Vang mãi tiếng chày trên sóc Bom Bo" và Đêm hội Bom Bo nhằm xây dựng, phát triển một Bù Đăng giàu về kinh tế, mạnh về an ninh-quốc phòng, đẹp về Danh lam Thắng cảnh, sáng mãi hình ảnh huyện Bù Đăng anh hùng bất khuất, thủy chung nghĩa tình và truyền thống văn hóa đặc sắc dân tộc ■

Thu Đàm

Về Bù Đăng quê em

Về cùng em nhé anh
Dìu nhau trên lối nhỏ
Chiều mùa xuân lộng gió
Trảng Cỏ đẹp nên thơ

Bù Đăng quê em đó
Khúc ruột của miền Đông
Rừng cao su mênh mông
Dâng cho đời nhựa trắng

Đêm nghe suối hát reo
Nước cuộn dòng Thác Đứng
Anh đưa tay em hứng
Giọt sương đọng trên cành

Mình nhấp chén men cay
Vui cùng sơn nữ múa
Nhịp nhàng bên ánh lửa
Điệu cồng chiêng S'tiêng

Lắng nghe từng nhịp thở
Tiếng vọng đồi núi non
Chiến công oai hùng đó
Sóc Bom Bo mãi còn

Tiếng chày nhịp sáng trưa
In dấu thời hoa lửa
Ngọn cờ bay phất phới
Đại ngàn khúc nhạc khơi.

Tái hiện lại hình ảnh giã gạo nuôi quân. Ảnh: M. Thư

Ngọc Dung

Tiếng Chày Của Mẹ

Con lớn lên trong tiếng chày của mẹ
Cắc cụp cùm cum vang rộn sóc Bom Bo
Ôi nhịp chày ngày xưa đôi tay mẹ giã gạo
Át tiếng bom thù nuôi lớn đoàn quân

Mẹ ơi! Mẹ ơi tóc người nay đã bạc
Khắp buôn làng còn vọng tiếng chày khuya
Con yêu sao hạt gạo trắng ngần
Bữa cơm Lam chiều khói bếp vờn bay

Dù đi xa buôn vẫn nhớ hình dáng mẹ
Tựa cửa nhà Dài con có về chiều nay
Mẹ ơi! Mẹ ơi qua bao thác bao nương điều
Con vẫn về với mẹ với tiếng chày trên sóc Bom Bo…

BOM BO MÙA XUÂN VỀ

Nhạc: Quang Thuyết
Phổ thơ: Hữu Diên

Rộn ràng - Nhịp cồng chiêng

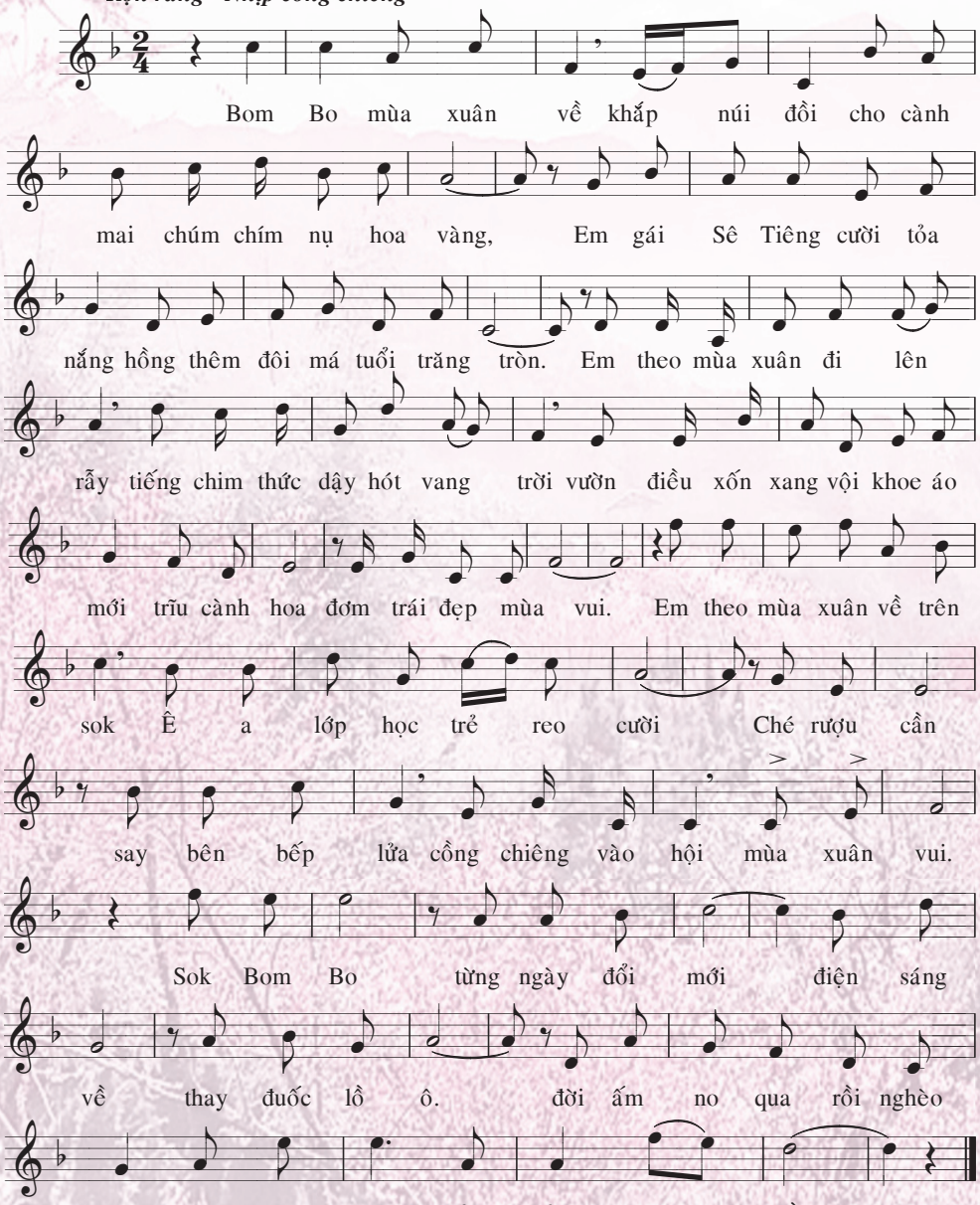

Đưa Văn Hóa Truyền Thống Của Người S'tiêng
ĐẾN VỚI KHU DI TÍCH LỊCH SỬ ĐỊA ĐẠO CỦ CHI

❒ ĐINH NHO DƯƠNG

Địa đạo Củ Chi là một kỳ quan về nghệ thuật quân sự độc đáo của Việt Nam, thể hiện ý chí kiên cường, bất khuất của con người vùng "đất thép", một trong những biểu tượng của chủ nghĩa anh hùng cách mạng. Khu Di tích Lịch sử Địa đạo Củ Chi là nơi giáo dục truyền thống cách mạng, chủ nghĩa yêu nước, thể hiện đạo lý uống nước nhớ nguồn, tri ân công ơn to lớn của các anh hùng, liệt sĩ, đã chiến đấu, hy sinh trên vùng đất Sài Gòn - Chợ Lớn - Gia Định trong hai cuộc chiến tranh giải phóng dân tộc.

Vừa qua, tại Khu Di tích Lịch sử Địa đạo Củ Chi, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Bình Phước phối hợp với Ban Quản lý Khu Di tích thực hiện khai mạc Không gian trưng bày và trình diễn Văn hóa truyền thống của người S'tiêng. Đây là hoạt động nhằm quảng bá văn hóa truyền thống, đặc trưng của dân tộc S'tiêng Bình Phước đến khách tham quan, nhất là khách tham quan là người nước ngoài (hàng năm, Khu Di tích Lịch sử Địa đạo Củ Chi đón khoảng hơn một triệu lượt khách tham quan).

Phục dựng Lễ Crac Băr mêy (Lễ mừng cơm mới). Ảnh: N. Dương

Để giới thiệu về văn hóa truyền thống của người S'tiêng Bình Phước, Bảo tàng tỉnh trưng bày các hình ảnh, tư liệu và hiện vật về Văn hóa gồm: nhà ở, lao động sản xuất, nghề thủ công, trang phục trang sức, ẩm thực, nghệ thuật dân gian, lễ hội và Di sản Văn hóa của người S'tiêng được đưa vào Di sản Văn hóa Phi Vật thể Quốc gia gồm: Kỹ thuật chế biến Rượu cần, nghề Đan gùi và nghề Dệt thổ cẩm. Các hình ảnh được lựa chọn, dàn dựng và thiết kế trên các Pano về từng chủ đề và trưng bày linh hoạt tại khu vực nghỉ chân của khách tham quan trong Khu Di tích. Các hiện vật được trưng bày theo từng chủ để nhằm giúp người xem dễ hiểu hơn về từng nội dung trưng bày. Ngoài ra, Bảo tàng tỉnh trưng bày giới thiệu các tài liệu, hình ảnh và trình diễn phiên bản Bảo vật quốc gia Đàn đá Lộc Hòa. Đây là yếu tố mới lạ nên đã thu hút được khá đông lượng khách tham quan khi đến với khu trưng bày.

Việc giới thiệu về Văn hóa Truyền thống của người S'tiêng đã được Phòng Văn hóa, Thông tin huyện Hớn Quản cùng UBND xã Thanh An, xã An Khương dàn dựng bằng chương trình phục dựng Lễ Crac Băr mêy (Lễ Mừng Cơm Mới) của người S'tiêng tỉnh Bình Phước. Lễ Crac Băr mêy được biên đạo và sân khấu hóa trong thời lượng khoảng 30 phút nhằm phù hợp với thời gian tham quan của du khách khi đến với Khu Di tích. Thông qua chương trình lễ hội, đã truyền tải đến khách tham quan những giá trị cốt lõi Văn hóa Truyền thống của người S'tiêng Bình Phước. Qua lễ hội thể hiện được ẩm thực với các lễ vật, trang phục truyền thống, điệu múa dân gian, tín ngưỡng đa thần, sự đoàn kết gắn bó trong cộng đồng… Hoạt động phục dựng Lễ Crac Băr mêy diễn ra mỗi ngày hai lần vào 9 giờ sáng và 15 giờ chiều để phục vụ khách tham quan.

Đại tá Nguyễn Văn Phước, Giám đốc Khu Di tích Lịch sử Địa đạo Củ Chi khẳng định ***"đây là chương trình giới thiệu hình ảnh, nét Văn hóa đặc trưng gắn với giá trị truyền thống đậm đà bản sắc dân tộc Việt Nam nói chung và tỉnh Bình Phước nói riêng đến đông đảo Nhân dân và du khách Quốc tế đến tham quan tại Địa đạo Củ Chi".***

Trưng bày và trình diễn Văn hóa Truyền thống của người S'tiêng là hoạt động ý nghĩa, nhằm giới thiệu đến khách tham quan Văn hóa Truyền thống của người S'tiêng Bình Phước. Ban Quản lý Khu Di tích tiếp tục phát huy các Pano giới thiệu về Văn hóa Truyền thống của người S'tiêng Bình Phước đến khách tham quan ■

Ảnh: Q. Cường

Nguyễn Kình

Biển Chiều

Anh bước nhẹ gót chân bên bờ vắng
Ngắm sóng đùa dào dạt giữa chiều êm
Biển và em dịu đẹp tựa nàng tiên
Khi thấp thoáng ánh hoàng hôn buông thả.

Rực rỡ thay ánh hồng thơ mộng quá
Cảm xúc đầy thật lạ giữa con tim
Chân trời xanh trộn nỗi niềm nhung nhớ
Giấc bình yên bên tay mẹ êm đềm.

Biển dịu hiền khi chiều lặng gió im
Khe khẽ gió lời ru hoài của biển
Hoàng hôn tím nhuộm trời thêm màu tím
Nhè nhẹ gió đưa vi vút cành mềm.

Yêu trùng khơi yêu con sóng vô biên
Yêu tàu biển ngày đêm tuần hối hả
Một vần thơ viết về nơi biển cả
Động hồn tôi viết tặng một biển chiều.

Đặng Ngọc Tình

Nhớ Trường Sa

Đêm Đồng Xoài em nằm nhớ Trường Sa
Giữa trùng khơi quanh năm đầy nắng gió
Nơi khó khăn bao cuồng phong bão tố
Anh vẫn hiên ngang canh giữ biển trời

Đêm Đồng Xoài nghe man mác Thu rơi
Niềm yêu thương em gửi ra ngoài ấy
Nơi đảo xa những chiều anh có thấy
Cánh hải âu nghiêng - Tình em trao anh

Đêm Đồng Xoài em dệt ước mơ xanh
Sẽ một ngày em được ra ngoài đó
Vào một chiều biển dạt dào sóng vỗ
Nụ hôn đầu em trao giữa Trường Sa

Đêm Đồng Xoài em gửi muôn khúc ca
Tiếng lòng em tiếng quê hương yêu dấu
Đến bên anh những người đang chiến đấu
Giữ biển trời cho Tổ quốc bình yên

Đêm Đồng Xoài em khe khẽ gọi tên
Lòng thầm mong anh vững vàng tay súng
Hẹn một ngày biển êm đềm tiếng sóng
Đón anh về Bình Phước một chiều Thu...

Hoàng Quý

Mười Hai Câu

Rồi sẽ gửi lại người đến tiếp
Nắng hay mưa vẫn thế gian này
Rồi sẽ lặng im, sẽ vô ưu như cỏ
Những khóc cười trôi như gió mây.

Rồi được mất chả còn cút bắt
Buồn hay vui đóng ván đua chen
Những đớn đau, những hận thù cũng khép
Thắng hay thua trí trá cờ tàn

Này em bé ngoái nhìn tươi tắn
Chúc tiếng cười em thơm hương nắng thơm
Này bông cúc báo mùa thu đến
Hãy buông hương xao xuyến bên đường...

Tống Trung

Làng

Xin một lần về "úp mặt vào sông quê"
Ôn kỷ niệm những ngày cưỡi trâu, vạt tép
Củ khoai nướng cháy miếng thơm miếng khét
Kéo vạt áo lau, cả đám ngồi cười.

Ôi! Mới ngày nào giờ vào tuổi bảy mươi
Chân chậm, mắt mờ, quên quên - nhớ nhớ
Những người bạn thuở mày tao chi tớ
Giờ lên ông lên bà, tóc trắng như mây...

Hội làng gặp nhau ôm cổ nắm tay
Ai cũng như cười mà mắt ngân ngấn nước.

Những mùa vụ chúng mình có được
Gieo trồng từ mảnh đất làng....

Đông Anh Thuận

Một Đời

Ngũ sắc chiều hôm dáng cầu vồng
Bên Người Cao tuổi Cựu chiến binh
Trao nhau câu chuyện ân tình
Lưu trong ánh mắt cựu binh một đời!

Thời non trẻ xây lời tranh đấu
Dẫu bom rơi đạn rót xem thường
Nhịp chân Đoàn tiến muôn phương
Tay nâng nòng súng thành đường...
Ấm no!

Trong khuôn mẫu non sông đáp tạ
Trách nhiệm còn cao cả bao dung
Nắn non uốn trẻ quyết cùng
Giữ lòng trong sáng tình chung...
Một đời!

Hồ Đình Hiệp

Về Phú Nghĩa

Lưng chừng giữa rừng và núi
Bất ngờ lại gặp đồng bằng
Ngỡ ngàng một vùng đất mới
Hay làng quê cũ xa xăm?

Đêm qua ai tát nước muộn
Để quên lại dấu gàu sòng
Sáng nay ta ra đồng sớm
Nhặt về nỗi nhớ mênh mông.

Chân cha cày bừa bì bõm
Lưng mẹ cấy gặt lom khom
Bạn bè mò cua bắt ốc
Chăn trâu thuở ấy có còn?

Lao xao hương đồng gió nội
Mùi cơm gạo mới thơm tho
Gió ơi xin đừng đi vội
Chở giùm ta một cánh cò!

Hôm nay nơi miền đất đỏ
Vẫn còn những nét hoang sơ
Phú Nghĩa(*) ngày không xa nữa
Sẽ là một cánh đồng thơ!

(*) Phú Nghĩa: Khu du lịch sinh thái và trải nghiệm giáo dục Phú nghĩa, huyện Bù Gia Mập.

Đỗ Thanh Bình

Vui Tuổi Già

Bao cụ mái tóc đã trắng ngần
Vẫn vui đàm đạo khúc ca ngân
Tuổi hạc yêu đời trường thọ mãi
Ước mong, hoài bão vẫn còn Xuân.

Sống vui, sống đẹp giữa lòng dân
Gian khó rèn thêm chí sáng ngần
Việc nước, việc nhà lo chu đáo
Vững lòng, sáng dạ chẳng phân vân.

Không phung phí, đua đòi ăn diện
Sống giản dị mà vẫn thiện nhân
Đừng bảo thủ, cậy quyền, nóng nảy
Mà mất đi "phụ tử tình thâm".

Xa lánh phồn hoa, tránh lụy phiền
Tâm hồn thanh thản cảnh điền viên
Cây xanh đua nở nhiều hoa trái
Mát dịu lòng người, tuổi thọ thêm.

Giúp con, giúp cháu trưởng thành lên
Hạnh phúc gia đình mãi ấm êm
Thế hệ mai sau noi tiếp bước
Gương đời trung hiếu sáng ngời thêm!

RA MẮT CHI HỘI VĂN HỌC NHÀ TRƯỜNG

Chi hội trưởng Bùi Duy Phúc thay mặt Chi hội phát biểu và nhận nhiệm vụ. Ảnh: T. Lê

Nhằm tiếp tục phát huy tình yêu Văn học, Nghệ thuật trong sáng tác và giảng dạy đối với giáo viên Ngữ văn một số trường THPT trên địa bàn tỉnh. Đồng thời tạo một không gian sinh hoạt bổ ích để anh, chị, em văn nghệ sĩ tỉnh nhà có nơi để giao lưu, học hỏi, sinh hoạt, thực hiện các hoạt động sáng tạo Văn học, Nghệ thuật. Ngày 25-10-2024, Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh Bình Phước tổ chức Lễ kết nạp hội viên và Công bố Quyết định thành lập Chi hội Văn học Nhà trường với sự hiện diện của lãnh đạo Hội VHNT tỉnh, lãnh đạo Sở Giáo dục và Đào tạo tỉnh, các Chi hội chuyên ngành trực thuộc. Tại buổi lễ, các đại biểu cùng trao đổi tâm tư, nguyện vọng, đồng cảm với quá trình vận động thành lập Chi hội và phương hướng, nhiệm vụ của Chi hội trong thời gian tới.

Chi hội Văn học Nhà trường được thành lập theo tinh thần thực hiện Nghị quyết số 14-NQ/TU, ngày 20-11-2023 của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Bình Phước về xây dựng và phát triển Văn hóa, Con người Bình Phước đến năm 2030, định hướng đến năm 2045. Chi hội là nơi tập hợp, đoàn kết, quản lý lực lượng giáo viên Ngữ Văn một số trường THPT trên địa bàn tỉnh đam mê sáng tác Văn học, Nghệ thuật. Việc thành lập Chi hội sẽ có nhiều điều kiện thuận lợi cho đội ngũ giáo viên Ngữ Văn thực hiện các hoạt động sáng tác những tác phẩm có giá trị tinh thần cao, góp phần phục vụ nhiệm vụ chính trị địa phương và nâng cao đời sống văn hóa tinh thần của Nhân dân.

Tin: NGUYỄN HOÀNG

VINH DANH, TRAO GIẢI VỀ BẢO VỆ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG CỦA ĐẢNG NĂM 2024

Phó Bí thư Thường trực Tỉnh ủy, Chủ tịch HĐND tỉnh Huỳnh Thị Hằng, Trưởng Ban Chỉ đạo 35 tỉnh và Ủy viên Ban Thường vụ, Trưởng Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy Vũ Tiến Điền, Phó Trưởng ban Thường trực Ban Chỉ đạo 35 tỉnh, Trưởng Ban Tổ chức cuộc thi trao hoa và giấy chứng nhận cho đại diện các nhóm tác giả đoạt giải Nhất.

Sáng 19-11, Ban Chỉ đạo 35 tỉnh Bình Phước tổ chức trao giải cuộc thi Chính luận về bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trên địa bàn tỉnh Bình Phước lần thứ 4 năm 2024 và phát động cuộc thi lần thứ 5 năm 2025.

Cuộc thi Chính luận bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng lần thứ 4 năm 2024 trên địa bàn tỉnh đã nhận được 9.605 tác phẩm dự thi trong toàn tỉnh. Ban tổ chức cuộc thi cấp tỉnh đã lựa chọn 50 tác phẩm xuất sắc dự thi cấp Trung ương, kết quả có 2 tác phẩm đoạt giải B, 1 giải C, 1 giải Khuyến khích và được trao giải Tập thể xuất sắc.

Tại buổi lễ, Ban tổ chức đã trao giấy khen cho 6 tập thể có thành tích xuất sắc trong triển khai, tổ chức cuộc thi và trao giấy chứng nhận cho 53 tác giả, nhóm tác giả đoạt giải cao, gồm: 2 giải Nhất, 5 giải Nhì, 8 giải Ba, 16 giải Khuyến khích, 20 giải Triển vọng, 1 giải dành cho người lớn tuổi tiêu biểu và 1 giải dành cho người nhỏ tuổi tiêu biểu.

Đánh giá về cuộc thi, Phó Bí thư Thường trực Tỉnh ủy, Chủ tịch HĐND tỉnh Huỳnh Thị Hằng, Trưởng Ban Chỉ đạo 35 tỉnh cho biết: Sau 3 năm phát động, cuộc thi năm nay Bình Phước được Ban tổ chức cuộc thi cấp Trung ương đánh giá cao - là 1 trong số 15 tỉnh, thành phố được tuyên dương, khen thưởng; năm thứ 3 liên tiếp tập thể Ban Chỉ đạo 35 tỉnh Bình Phước đạt thành tích xuất sắc.

Để phát huy kết quả đạt được từ cuộc thi Chính luận bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong những năm qua, Ủy viên Ban Thường vụ, Trưởng Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy Vũ Tiến Điền - Phó Trưởng ban Thường trực Ban Chỉ đạo 35 tỉnh đã phát động cuộc thi Chính luận bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng lần thứ 5, năm 2025. ***Tin ảnh:* T. LÊ**